

ગુજરાત સરકાર

કામગીરી અંદાજપત્ર

વર્ષ:-૨૦૨૦-૨૧

મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ

પ્રસ્તાવના

મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ

૧. ગુજરાત સરકારે અંદાજપત્ર વિષયક સુધારાના એક અંતર્ગત ભાગ તરીકે કામગીરી અંદાજપત્ર પદ્ધતિ દાખલ કરી અમલમાં મુકવાનું સ્વીકારેલ છે. તદ્દનુસાર વિભાગનું સને : ૨૦૨૦-૨૧ ના વર્ષનું પંદરમું કામગીરી અંદાજપત્ર રજૂ કરવામાં આવે છે.
૨. વિભાગ દ્વારા તૈયાર કરેલ “કામગીરી અંદાજપત્ર : “ ૨૦૨૦-૨૧ ની પુસ્તિકામાં સરકારશ્રી તરફથી મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ દ્વારા શું આયોજન કરવામાં આવી રહ્યું છે તેની અદ્યતન માહિતીનો સમાવેશ કરેલ છે. મહિલાઓ અને બાળકોના કલ્યાણ / ઉત્કર્ષ અર્થે, પ્રયોજન અર્થે કેટલા પ્રમાણમાં, કેવા અભિગમ અર્થે આયોજન કરવામાં આવી રહ્યું છે અને તે અંગે કેટલું ખર્ચ કરવામાં આવી રહ્યું છે, તે અંગેની અદ્યતન વિગતો/માહિતી, આ પુસ્તિકા સ્વરૂપે પ્રસિધ્ધ કરેલ છે, જે કામગીરી અંદાજપત્ર તૈયાર કરવા પાછળનો મુખ્ય ઉદ્દેશ છે.
૩. પરંપરાગત અંદાજપત્રમાં જેનો સમાવેશ ન કરવામાં આવેલ હોય તેવી નાણાકીય જોગવાઈઓ સામે ભૌતિક સિધ્ધિઓને સાંકળી લેવાનું કાર્ય, “કામગીરી અંદાજપત્ર” નું છે. તેથી સને : ૨૦૨૦-૨૧ ના કામગીરી અંદાજપત્રમાં, જે કાર્ય માટે નાણાની માંગણી કરવામાં આવી હોય, તે હેતુઓ સિધ્ધ કરવા માટે કરવામાં આવેલી જોગવાઈઓ અને થયેલ કામગીરીનો અંદાજ કાઢવા માટેની પરીણામલક્ષી માહિતીનો સમાવેશ કરી, તે ઉદ્દેશ સિધ્ધ થાય તેવા પ્રયત્નો કરેલ છે.
૪. મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ હેઠળના ખાતાના વડાઓની કામગીરી, તૈયાર કરેલ યોજનાઓ, મંજૂર થયેલ જોગવાઈઓ અને નાણાકીય જરૂરીયાત જુદાં-જુદાં પત્રકો સ્વરૂપમાં દર્શાવેલ છે જેમાં સને : ૨૦૨૦-૨૧ના વર્ષની જોગવાઈઓનો સમાવેશ આ પુસ્તિકામાં કરવામાં આવેલ છે.
૫. સને : ૨૦૨૦-૨૧ના વર્ષના અંદાજપત્રમાં, આ પૂરક પ્રકાશન તરીકે, મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ સંબંધિત કામગીરી અંદાજપત્ર: ૨૦૨૦-૨૧ ગુજરાત વિધાનસભા સચિવાલય, ગાંધીનગર સમક્ષ રજૂ કર્યું છે.

મનીષા ચંદ્રા

સચિવ

મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ

કામગીરી અંદાજપત્ર : ૨૦૨૦-૨૧

અનુક્રમણિકા

અનુક્રમ	વિગત	પાના નંબર
(૧)	(૨)	(૩)
૧	સચિવશ્રી, મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ (ખુદ), બ્લોક નં. ૯, સચિવાલય, ગાંધીનગર.	૬-૧૪
૨	નિયામકશ્રી (આઈ.સી.ડી.એસ.), કમિશનરશ્રી, મહિલા અને બાળ વિકાસની કચેરી, બ્લોક નં. ૨૦, ડૉ.જીવરાજ મહેતા ભવન, ગાંધીનગર.	૧૫-૫૧
૩	અધિક કમિશનરશ્રી (મહિલા વિંગ/ સમાજ સુરક્ષા), કમિશનરશ્રી, મહિલા અને બાળ વિકાસની કચેરી, બ્લોક નં. ૨૦, ડૉ.જીવરાજ મહેતા ભવન, ગાંધીનગર.	૫૨-૬૧
૪	મેનેજીંગ ડિરેક્ટરશ્રી, ગુજરાત મહિલા આર્થિક વિકાસ નિગમ લિ., બ્લોક નં. ૮, ઉદ્યોગ ભવન, ગાંધીનગર.	૬૨-૬૫
૫	સભ્ય સચિવશ્રી, ગુજરાત રાજ્ય મહિલા આયોગ, બ્લોક નં. ૪, ડૉ.જીવરાજ મહેતા ભવન, ગાંધીનગર.	૬૬-૬૮
૬	નિયામકશ્રી, જેન્ડર રિસોર્સ સેન્ટર, બ્લોક નં. ૧, પોલીટેકનીક કંપાઉન્ડ, આંબાવાડી, અમદાવાદ.	૬૯-૭૦
૭	સચિવશ્રી, ગુજરાત રાજ્ય સમાજ કલ્યાણ બોર્ડ, અશોકનગર સોસાયટી, સરખેજ, અમદાવાદ.	૭૧-૭૫

મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગને લગતા હિસાબના સદરો

અનુ.	માંગણી ક્રમાંક	મુખ્ય સદરો
૧	૧૦૫ - મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ	૨૨૫૧ - સચિવાલય સામાજિક સેવાઓ.
૨	૧૦૬ - મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગને લગતું અન્ય ખર્ચ.	૨૦૪૯ - વ્યાજની ચૂકવણી ૨૨૩૫ - સામાજિક સુરક્ષા અને કલ્યાણ ૨૨૩૬ - પોષણ અંગે મૂડી ખર્ચ જોગવાઈ ૪૨૩૫ - સામાજિક સુરક્ષા અંગે મૂડી ખર્ચ જોગવાઈ ૪૨૩૬ - પોષણ અંગે મૂડી ખર્ચ જોગવાઈ ૭૬૧૦ - સરકારી કર્મચારીઓ વગેરેને લોન.

મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગને લગતી વાર્ષિક જોગવાઈઓ

વર્ષ ૨૦૨૦-૨૧

(રૂ.લાખમાં)

અનુ.	મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ(ખુદ)/ ખાતાના વડાની કચેરીનું નામ	રકમ
(૧)	(૨)	(૩)
૧	સચિવશ્રી, મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ (ખુદ), બ્લોક નં. ૯, સચિવાલય, ગાંધીનગર.	૫૭૨.૫૬
૨	નિયામકશ્રી (આઇ.સી.ડી.એસ.), કમિશનરશ્રી, મહિલા અને બાળ વિકાસની કચેરી, બ્લોક નં. ૨૦, ડૉ.જીવરાજ મહેતા ભવન ,ગાંધીનગર.	૨૪૮૬૮૩.૯૯
૩	અધિક કમિશનરશ્રી (મહિલા વિંગ/ સમાજ સુરક્ષા), કમિશનરશ્રી, મહિલા અને બાળ વિકાસની કચેરી, બ્લોક નં. ૨૦, ડૉ.જીવરાજ મહેતા ભવન ,ગાંધીનગર.	૬૧૮૧૮.૦૧
૪	સભ્ય સચિવશ્રી, ગુજરાત રાજ્ય મહિલા આયોગ, બ્લોક નં. ૪, ડૉ.જીવરાજ મહેતા ભવન, ગાંધીનગર.	૮૩૮.૪૮
૫	મેનેજીંગ ડિરેક્ટરશ્રી, ગુજરાત મહિલા આર્થિક વિકાસ નિગમ લિ., બ્લોક નં. ૮, ઉદ્યોગ ભવન, ગાંધીનગર.	૧૨૪૦.૧૦
૬	નિયામકશ્રી, જેન્ડર રિસોર્સ સેન્ટર, બ્લોક નં. ૧, પોલીટેકનીક કંપાઉન્ડ, આંબાવાડી, અમદાવાદ	૧૧૬.૦૦
૭	સચિવશ્રી, ગુજરાત રાજ્ય સમાજ કલ્યાણ બોર્ડ, અશોકનગર સોસાયટી, સરખેજ, અમદાવાદ.	૮૫.૦૦
૮	ન્યુ ગુજરાત પેટર્ન (MDM-2)	૧૬૪૫.૬૦
	કુલ રકમ	૩૧૪૯૯૯.૭૪

કામગીરી અંદાજપત્ર :

૨૦૨૦-૨૧

મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ (ખુદ),
ગાંધીનગર.

મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ(ખુદ)

પ્રસ્તાવના:

સરકારશ્રીના સામાન્ય વહીવટ વિભાગના તા.૩૧/૧૨/૨૦૦૧ના જાહેરનામા અનુસાર મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગના નામાભિધાન સાથે નવા વિભાગની રચના કરવામાં આવેલ છે. કામગીરી અંદાજપત્ર પ્રકાશનમાં મહિલાઓ અને બાળકોના કલ્યાણ સંબંધિત બાબતોનો સમાવેશ કરવામાં આવેલ છે.

૧.કામગીરી:-

આ વિભાગને સરકારી કામકાજના નિયમો હેઠળ સુપ્રત કરાયેલ વિષયો પરિશિષ્ટ-ક માં દર્શાવેલ છે. નવમી પંચવર્ષીય યોજનાના સામાજિક સેવાના સેક્ટર હેઠળ સમાવિષ્ટ કરેલ ઉદ્દેશો સિધ્ધ કરવા માટે, આ વિભાગ દ્વારા મહિલા અને બાળકોના કલ્યાણ માટે નીતિનું ઘડતર કરવામાં આવે છે તેમજ આ બધી કામગીરી માટે ઘડવામાં આવેલ નીતિના અમલ પરત્વે દેખરેખ રાખવામાં આવે છે. વર્ષ-૨૦૦૧ મહિલા સશક્તિકરણ તરીકે ઉજવવાની ભારત સરકારની જાહેરાત અન્વયે મહિલાઓ તથા બાળકોના સુગ્રથિત વિકાસ સાધવાના હેતુથી રાજ્ય સરકારે "પરિશિષ્ટ-ક માં દર્શાવેલ વિષયો સાથે" નવા મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગની રચના કરવાની સાથોસાથ, છ વર્ષથી નીચેના વય જૂથના બાળકો તથા સગર્ભા સ્ત્રીઓ અને ધાત્રી માતાઓ માટેનો પોષક આહાર કાર્યક્રમ પણ તેની સાથે સાંકળી લીધેલ છે.

૨. વહીવટી માળખું:-

મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગના વહીવટી માળખાની વિગત, પરિશિષ્ટ-ખ માં દર્શાવેલ છે. વિભાગના વડા તરીકે સચિવ છે તેમજ એક સંયુક્ત સચિવ, ત્રણ નાયબ સચિવ અને ચાર ઉપ સચિવ તેમને મદદ કરે છે. કામગીરીના વિષયો જુદી-જુદી શાખાઓમાં વહેંચવામાં આવેલ છે, જેમાં સેક્શન અધિકારીઓ (વર્ગ-૨) અને સાથી કર્મચારીઓ આવે છે.

મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગના નિયંત્રણ હેઠળ પરિશિષ્ટ-ખ માં દર્શાવ્યા પ્રમાણે ખાતાના વડાઓ છે, જેમાં એક કમિશનર, એક અધિક કમિશનર, નિયામકશ્રી(આઇસીડીએસ) તદ્દઉપરાંત એક ગુજરાત રાજ્ય મહિલા આયોગ, એક અવૈધાનિક નિગમ તેમજ સમાજ કલ્યાણ બોર્ડ

તથા જેઠર રીસોર્સ સેન્ટર કામ કરે છે. તેમની કામગીરીની માહિતી ભાગ-૨ માં દર્શાવેલ છે. આ ખાતાના વડાઓ મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગે ઘડેલ નીતિ નિયમો અને યોજનાઓના અમલ પરત્વે તેમને સુપ્રત કરાયેલ સત્તાઓની મર્યાદામાં રહીને અમલ બજાવણી કરે છે.

૩. નિરીક્ષણ:-

સરકારે નિયત કરેલ ધોરણ અનુસાર આ વિભાગ સંબંધિત ખાતાના વડાની કચેરીઓનું નિરીક્ષણ હાથ ધરે છે. નિરીક્ષણ દરમિયાન નિયમાનુસાર કોઈ ખામી ધ્યાન ઉપર આવે તો તે સુધારવા માટે માર્ગદર્શન આપવામાં આવે છે.

મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ સાથો સાથ સામાન્ય વહીવટ વિભાગના આયોજન પ્રભાગે નિયત કર્યા પ્રમાણે યોજનાકીય માહિતી રાખે છે. તથા ખાતાના વડા હેઠળ આવરી લેવાયેલી આયોજનની બાબતોની સમીક્ષા કરે છે. ખાતાના વડાઓના ખર્ચ ઉપર નિયંત્રણ માટે, ત્રિમાસિક બેઠક ગોઠવવામાં આવે છે અને ખર્ચ અંગેની સમીક્ષા પણ કરવામાં આવે છે. આ બેઠક સચિવશ્રી/અગ્રસચિવશ્રીની સીધી દેખરેખ હેઠળ ગોઠવવામાં આવે છે.

ગુજરાત સરકારના કામકાજના નિયમો

પરિશિષ્ટ-ક

મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગને ફાળવેલા વિષયો

૧. પોષક આહાર કાર્યક્રમ,
૨. અનૈતિક વેપાર નિયંત્રણ અધિનિયમ-૧૯૮૬,
૩. ગુજરાત મહિલા આર્થિક વિકાસ નિગમ લી.,
૪. મહિલાઓને સમર્થ બનાવવા માટેના સંગઠનોને નાણાંકીય સહાય,
૫. મહિલાઓને સમર્થ બનાવવા માટે દસ્તાવેજીકરણ અને હિમાયત,
૬. કેન્દ્રિય અને રાજ્ય કલ્યાણ બોર્ડની પ્રવૃત્તિઓ સાથે સંકળાયેલી તમામ બાબતો,
૭. દહેજ પ્રતિબંધક અધિનિયમ, ૧૯૬૧,
૮. ઘરેલુ હિંસા અધિનિયમ-૨૦૦૫ પારિવારિક હિંસા સામે સ્ત્રીઓના રક્ષણ બાબતનો અધિનિયમ,
૯. મહિલા અને બાળ કલ્યાણ અને અન્ય વિભાગોમાં ચાલતી મહિલા અને બાળ કલ્યાણની પ્રવૃત્તિઓનું સંકલન,
૧૦. મહિલા અને બાળકો સાથે અનૈતિક વ્યવહાર સંદર્ભે ભારત સરકાર તથા અન્ય સંસ્થાઓ સાથેનો પત્ર વ્યવહાર,
૧૧. મહિલા અને બાળકોને લગતી પ્રવૃત્તિઓનું આયોજન, સંશોધન, મૂલ્યાંકન, નિયામન, પરિયોજના તૈયાર કરવી, તાલીમ અને આંકડાકીય માહિતી,
૧૨. યુનાઇટેડ નેશન્સ ચિલ્ડ્રન ઇમરજન્સી ફંડ(યુનિસેફ) તથા તેના જેવી મહિલા અને બાળ કલ્યાણના સંદર્ભમાં કામ કરતી સંસ્થાઓ સાથેનો પત્ર વ્યવહાર,
૧૩. રાજ્ય મહિલા આયોગને લગતી કામગીરી,
૧૪. બાલિકા સમૃદ્ધિ યોજના,

૧૫. મહિલાઓની જાતિય સતામણી - કામકાજના સ્થળે મહિલાઓની જાતિય સતામણી(નિવારણ, પ્રતિબંધ અને ફરિયાદ નિવારણ)અધિનિયમ - ૨૦૧૩,

૧૬. સ્વયંસિધ્ધા યોજના,

૧૭. મહિલા સામખ્ય (૨૬ કરેલ છે),

૧૮. વિધવાઓના પેન્શનને લગતી કામગીરી,

૧૯. (૧)(સામાન્ય વહીવટ વિભાગને ફાળવેલ વિષયોમાં નોંધ નંબર-૪૫ હેઠળ આવી જતી હોય, તે સિવાયના) વિભાગના વહીવટી નિયંત્રણ હેઠળના તમામ રાજ્યપત્રિત અધિકારીઓ અને બિન રાજ્યપત્રિત સરકારી કર્મચારીઓની નિમણૂકો, પદનિયુક્તિઓ, બદલીઓ, બઢતીઓ, વર્તણૂક, રજા મંજૂરી, પેન્શન અંગેની તમામ બાબતો,

(૨)વિભાગના વહીવટી નિયંત્રણ હેઠળની સચિવાલય સંવર્ગની વર્ગ-૧ અને વર્ગ-૨ ના અધિકારીઓને પેન્શન મંજૂર કરવાને લગતી તમામ બાબતો,

(૩) વિભાગના વહીવટી નિયંત્રણ હેઠળના સચિવાલય સંવર્ગના વર્ગ-૨ ના અધિકારીઓના સંબંધમાં : રજા મંજૂર કરવી અને ગુજરાત રાજ્ય સેવા(શિસ્ત અને અપીલ) નિયમો, ૧૯૭૧ ના નિયમ-૬ ના અનુક્રમાંકો ૧ થી ૨ માં નિર્દિષ્ટ કર્યા પ્રમાણે શિક્ષા કરવા અને સદરકુ નિયમ-૬ ના અનુક્રમાંક ૩ થી ૮ માં નિર્દિષ્ટ કર્યા પ્રમાણે શિક્ષા કરવા માટેની શિસ્તભંગની કાર્યવાહી શરૂ કરવાને લગતી તમામ બાબતો.(સા.વ.વિ. હેઠળની નોંધ નંબર-૪૫ પણ જુઓ)

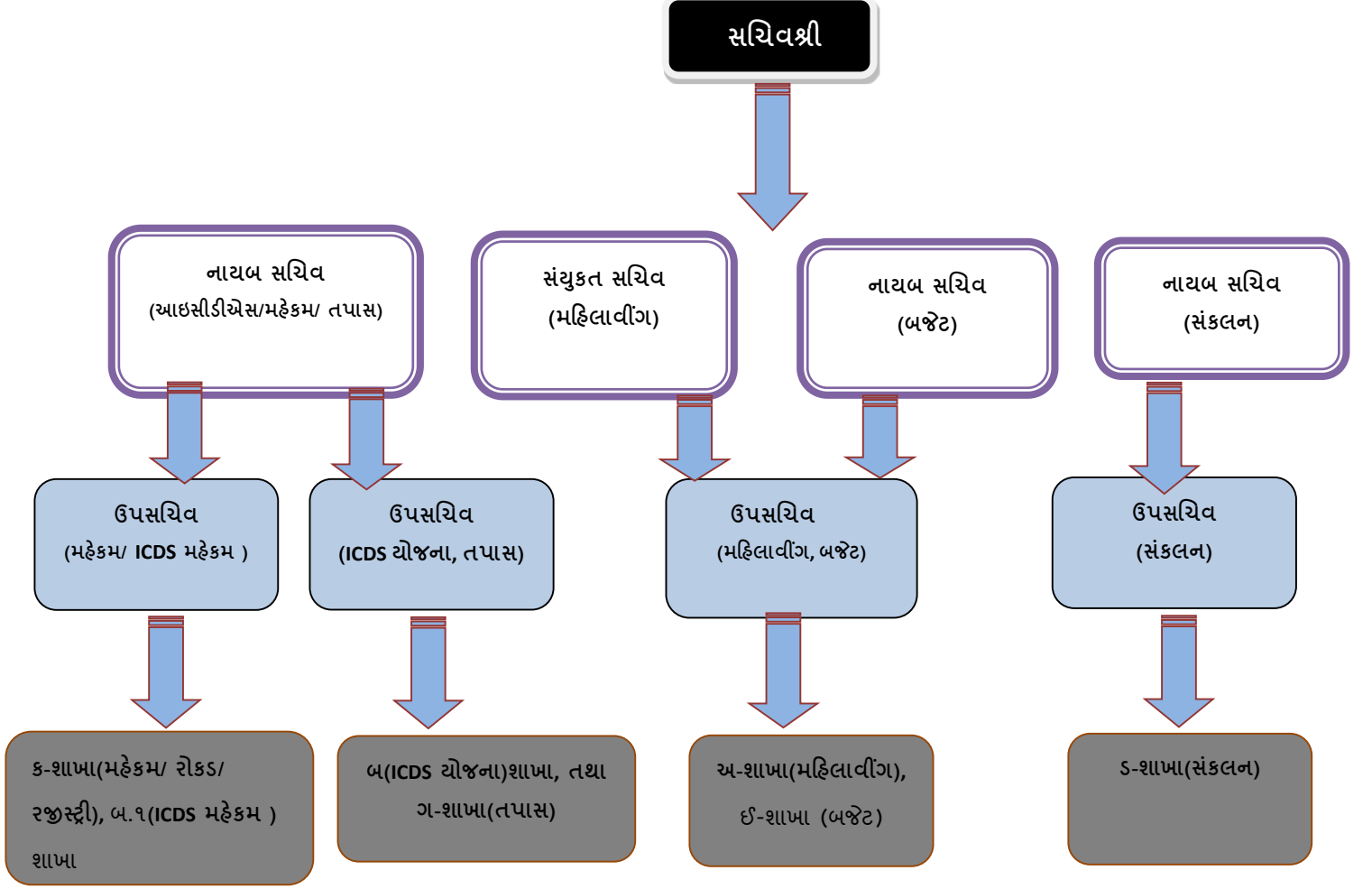
૨૦. રાજ્યના હેતુઓ માટે સરકારમાં નિહીત થયેલા કે સરકારના કબજા હેઠળના અને મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગને સોંપાયેલા કામ, જમીન અને મકાનો.

૨૧. આ સૂચિમાં કોઇપણ બાબતના હેતુ માટે તપાસ અને આંકડા.

૨૨. કોઇ કોર્ટમાં લેવાતી ફી સિવાય આ સૂચિમાંની કોઇ પણ બાબતો માટેની ફી.

પરિશિષ્ટ-ખ

મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ

ખાતાના વડાઓ

(૧) કમિશ્નરશ્રી, મહિલા અને બાળ વિકાસની કચેરી, :-

(અ) નિયામકશ્રી(આઇ.સી.ડી.એસ.), કમિશ્નરશ્રી, મહિલા અને બાળ વિકાસની કચેરી, ગાંધીનગર.

(બ) અધિક કમિશ્નરશ્રી (મહિલા કલ્યાણ), કમિશ્નરશ્રી, મહિલા અને બાળ વિકાસની કચેરી, ગાંધીનગર.

(૨) સભ્ય સચિવશ્રી, ગુજરાત રાજ્ય મહિલા આયોગ, ગાંધીનગર.

- વૈધાનિક આયોગ:-ગુજરાત રાજ્ય મહિલા આયોગ
- અવૈધાનિક નિગમ:-ગુજરાત મહિલા આર્થિક વિકાસ નિગમ લી.
- સલાહકાર બોર્ડ:-ગુજરાત રાજ્ય સમાજ કલ્યાણ બોર્ડ
- સ્વાયત્ત સંસ્થા (રજીસ્ટર્ડ સોસાયટી)- જેન્ડર રીસોર્સ સેન્ટર, અમદાવાદ.

ભાગ-૪

નાણાકીય જોગવાઈની સમજૂતી.

મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ તરફથી સીધી રીતે કોઈ વિકાસલક્ષી કાર્ય કરવાના થતા નથી. પરંતુ આ અંગેની નિતિના અમલ ઉપર દેખરેખ રાખવાની કામગીરી હોય છે. આથી મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ માટે ૨૨૫૧, સચિવાલય સામાજિક સેવાઓ(અ)૦૮૦-સચિવાલય હેઠળની મંજૂર થયેલ ગ્રાન્ટ ઉપયોગ કર્મચારી વર્ગના પગાર અને ભથ્થા માટે કરવામાં આવેલ છે.

પે-મેટ્રીક્ષનુ લેવલ	પે-મેટ્રીક્ષના અનુરૂપ લેવલમાં લઘુત્તમ પગાર	ફીક્સ પગાર (રૂ.)	મંજૂર થયેલ મહેકમ				કુલ સંખ્યા
			વર્ગ-૧	વર્ગ-૨	વર્ગ-૩	વર્ગ-૪	
૧૪૪૨૦૦-૨૧૮૨૦૦	૧૪૪૨૦૦		૧				૧
૧૨૩૧૦૦-૨૧૫૮૦૦	૧૧૮૫૦૦		૧				૧
૭૮૮૦૦-૨૦૮૨૦૦	૭૮૮૦૦		૩				૩
૫૬૧૦૦-૧૭૭૫૦૦	૫૬૧૦૦		૪				૪
૪૪૮૦૦-૧૪૨૪૦૦	૪૪૮૦૦			૮			૮
૪૪૮૦૦-૧૪૨૪૦૦	૪૪૮૦૦				૪		૪
૪૪૮૦૦-૧૪૨૪૦૦	૪૪૮૦૦				૪		૪
ના.સે.અ. ફિક્સ		૩૮૦૮૦			૧૬		૧૬
ઓ.આસી. ફિક્સ		૧૮૮૫૦			૮		૮
૧૮૮૦૦-૬૩૨૦૦	૧૮૮૦૦				૨		૨
૧૫૭૦૦-૫૦૦૦૦	૧૫૭૦૦					૧	૧
લીગલ કન્સલ્ટન્ટ (ફીક્સ)		૪૦,૦૦૦		૧			૧
ફિક્સ પગાર	માર્ગ અને મકાન વિભાગ દ્વારા ચૂકવવામાં આવે છે (કુલ-૮ રોજમદાર પટાવાળા)					૮	૮
કુલ સંખ્યા			૮	૮	૩૫	૮	૬૨

સને ૨૦૧૯-૨૦ના વર્ષ દરમિયાન મહેસુલ સદરે નીચે મુજબની જોગવાઈ કરવામાં આવેલ હતી.

ક્રમાંક	વિગત	૨૦૧૯-૨૦ની જોગવાઈ	
		મહેસૂલ	કુલ
૧	૨	૩	૫
૧	માંગણી ક્રમાંક:૧૦૫મુખ્ય સદર:૨૨૫૧ સચિવાલય, સામાજિક સેવાઓ	૮૯૧.૭૬	૮૯૧.૭૬
	કુલ	૮૯૧.૭૬	૮૯૧.૭૬

વિભાગ ખુદ દ્વારા સીધી રીતે કોઈ વિકાસલક્ષી કાર્ય કરવાના થતાં નથી. ઉપર મુજબ થયેલ મહેસુલ સદરની જોગવાઈમાંથી કર્મચારીઓના પગાર, ભથ્થા, કચેરી ખર્ચ, ફર્નિચરની ખરીદી તથા અન્ય પરચુરણ ખર્ચ કરવામાં આવેલ છે. આ ઉપરાંત સરકારની કોમ્પ્યુટરાઇઝેશનની નીતિના અમલના સંદર્ભમાં વિભાગના કોમ્પ્યુટરાઇઝેશન વિશે આયોજન હેઠળની ગ્રાન્ટમાંથી વર્ષ દરમિયાન વિભાગ તેમજ વિભાગ હેઠળના ખાતાના વડાની કચેરી માટે કોમ્પ્યુટર હાર્ડવેરની ખરીદી તેમજ તેને સંલગ્ન ખરીદીઓ જેવી કે, કાગળો કાર્ટીઝ, પેન ડ્રાઇવ, સીડી વગેરેમાં ખર્ચ કરવામાં આવેલ છે.

કાર્યક્રમ અને પ્રવૃત્તિ વર્ગીકરણ નાણાંકીય જરૂરિયાત

માંગણી ક્રમાંક:૧૦૫મુખ્ય સદર:૨૨૫૧ સચિવાલય સામાજિક સેવાઓ

(રૂ. લાખમાં)

ક્રમાંક	વિગત	૨૦૨૦-૨૧ની જોગવાઈ	
		મહેસૂલી	કુલ
૧	૨	૩	૪
૧	માંગણી ક્રમાંક:૧૦૫ મુખ્ય સદર:૨૨૫૧ સચિવાલય સામાજિક સેવાઓ	૫૭૧.૯૬	૫૭૧.૯૬

કામગીરી અંદાજપત્ર:

વર્ષ:- ૨૦૨૦-૨૧

કમિશનરશ્રી, મહિલા અને બાળ વિકાસ

ગાંધીનગર

નિયામકશ્રી (આઈ.સી.ડી.એસ.),

સંકલિત બાળ વિકાસ યોજના (પોષક આહાર)

સંકલિત બાળ વિકાસ યોજના

સંકલિત બાળ વિકાસ કાર્યક્રમ (પોષણ) કાર્યક્રમ

પ્રસ્તાવના

રાજ્યમાં સૌ પ્રથમ ૧૯૭૫માં છોટાઉદેપુર ખાતે આ યોજનાની શરૂઆત થયેલ હતી, ત્યારબાદ તબક્કાવાર સમગ્ર રાજ્યમાં આ કાર્યક્રમ અમલી બનેલ છે.

પૂરક પોષણ કાર્યક્રમ

પોષણ કાર્યક્રમ એ રાષ્ટ્રીય આરોગ્ય નીતિનો એક ભાગ છે. સંકલિત બાળ વિકાસ સેવા કાર્યક્રમ સેવાનું પેકેજ પુરું પાડે છે. સંકલિત બાળ વિકાસ સેવા યોજના એ લાભાર્થીલક્ષી પોષણ કાર્યક્રમ છે. સમાજના ૬ માસથી ૩૬ માસ સુધીની વયના બાળકો તથા સગર્ભા/ધાત્રી માતાઓમાં કુપોષણ જણાતાં રાજ્ય સરકાર દ્વારા આ ઉણપ દૂર કરવા માટે પોષણ કાર્યક્રમનું આયોજન તથા અમલીકરણ કરવામાં આવે છે. આ કાર્યક્રમ હેઠળ હેઠળ ૬ માસ થી ૬ વર્ષની વયના બાળકોને ૫૦૦ કેલેરી અને ૧૨ થી ૧૫ ગ્રામ પ્રોટીન મળી રહે તેવો પોષણયુક્ત આહાર આપવામાં આવે છે અને કુપોષિત-અતિશય ઓછા વજનવાળા બાળકોને ૮૦૦ કેલેરી અને ૨૦ થી ૨૫ ગ્રામ પ્રોટીન મળી રહે તેવો પોષણ યુક્ત આહાર આપવામાં આવે છે, જ્યારે સગર્ભા-ધાત્રી માતા અને કિશોરીઓને આ યોજના હેઠળ ૬૦૦ કેલેરી અને ૧૮ થી ૨૦ ગ્રામ પ્રોટીન મળી રહે તેવો પોષણયુક્ત આહાર આપવામાં આવે છે.

આ યોજના હેઠળ (૧) ૬ માસ થી ૬ વર્ષના બાળકો અને સગર્ભા/ધાત્રી માતાઓને પૂરકપોષણ (૨) પૂર્વ પ્રાથમિક શિક્ષણ (૩) રોગ પ્રતિકારક રસીઓ (૪) આરોગ્ય તપાસ (૫) રેફરલ સેવાઓ (૬) આરોગ્ય અને પોષણ વિષયક શિક્ષણની સેવાઓ આપવામાં આવે છે. આ કાર્યક્રમ હેઠળ મુખ્યત્વે બાળ વિકાસ યોજના અમલમાં છે.

રાજ્યમાં સૌ પ્રથમ ૧૯૭૫માં છોટાઉદેપુર ખાતે આ યોજના હેઠળ ઘટક મંજૂર કરવામાં આવેલ. ત્યાર બાદ ઘટકોમાં ક્રમશઃ વધારો થયેલ છે. ૩૧મી ડિસેમ્બર-૨૦૧૭ સુધીમાં ૫૩૦૨૯ આંગણવાડી કેન્દ્રો અને ૩૩૬ સંકલિત બાળ વિકાસ સેવા ઘટકો મંજૂર કરવામાં આવ્યા છે. કુલ ૩૩૬ ઘટકો પૈકી ૮૩ ઘટકો આદિજાતિ વિસ્તારોમાં, ૨૩ ઘટકો શહેરી વિસ્તારોમાં અને ૨૩૦ ઘટકો ગ્રામ્ય વિસ્તારોમાં મંજૂર કરવામાં આવેલ છે. ૩૧મી ડિસેમ્બર-૨૦૧૭ના અંત સુધીમાં ૩૩૬ ઘટકો અને ૫૩૦૨૯ આંગણવાડી કેન્દ્રો કાર્યાન્વિત થયેલ છે, જેમાં ૪૫.૮૨ લાખ લાભાર્થીઓને (ડિસેમ્બર-૨૦૧૯ અંતિત) આવરી લેવામાં આવ્યા છે.

આ યોજનાના મુખ્ય હેતુઓ નીચે મુજબ છે.

૧. ૦ થી ૬ વર્ષના બાળકોનું પોષણ અને આરોગ્ય સ્તર સુધારવું.
૨. બાળકોના શારીરિક, માનસિક અને સામાજિક વિકાસનો પાયો નાખવો.
૩. બાળ મૃત્યુ, બાળરોગ અને કુપોષણ તથા અધવયે શાળા છોડી જવાનું પ્રમાણ ઘટાડવું.
૪. બાળ વિકાસને વેગ આપવા માટે વિવિધ ખાતા અને વિભાગ વચ્ચે કાર્યક્રમના અમલ માટે અસરકારક સંકલન કરવું.
૫. પોષણ અને આરોગ્ય અંગેના વ્યવિસ્થિત શિક્ષણ દ્વારા બાળકના પોષણ અને આરોગ્ય અંગેની સામાન્ય કાળજી રાખવા માતાઓની કાર્યક્ષમતા સુધારવી.

રાજ્ય સરકાર આયોજિત ૨૦ મુદ્દા કાર્યક્રમ હેઠળ પોષણ કાર્યક્રમને આવરી લેવામાં આવેલ છે તેમજ દર માસે આ કાર્યક્રમ હેઠળ થયેલ સિધ્ધિની સમીક્ષા કરવામાં આવે છે. ૨૦ મુદ્દા કાર્યક્રમ હેઠળ સને ૨૦૧૯-૨૦ના વર્ષે ભારત સરકારે આપેલ લક્ષ્યાંક સામે ડિસેમ્બર-૨૦૧૯ અંતિત સિધ્ધિ નીચે પ્રમાણે છે.

વિગત	લક્ષ્યાંક	સિધ્ધિ	સિધ્ધિ ટકામાં
ઘટકો	૩૩૬	૩૩૬	૧૦૦.૦૦ ટકા
આંગણવાડીઓ	૫૩૦૨૯	૫૩૦૨૯	૧૦૦.૦૦ ટકા
લાભાર્થીઓ	૫૫.૧૯ લાખ	૪૫.૮૨ લાખ	૮૩.૦૨%

૩૧મી ડિસેમ્બર-૧૯ ના અંત સુધીમાં ૫૩૦૨૯ આંગણવાડીઓ કાર્યાન્વિત છે તથા ૩૩૬ સંકલિત બાળ વિકાસ સેવા ઘટકો મંજૂર કરવામાં આવ્યા છે. કુલ ૩૩૬ ઘટકો પૈકી ૮૩ ઘટકો આદિજાતિ વિસ્તારોમાં અને ૨૩ ઘટકો શહેરી અને ૨૩૦ ઘટકો ગ્રામ્ય વિસ્તારોમાં સ્થાપવામાં આવ્યા છે અને આંગણવાડી કેન્દ્રોમાં ૪૫.૮૨ લાખ લાભાર્થીઓને પુરકપોષણ માટે આવરી લેવામાં આવ્યા છે.

પંચવર્ષીય તથા વાર્ષિક યોજનાનો સમયગાળા	આઇ.સી.ડી.એસ. યોજના હેઠળના ઘટકોની સંખ્યા		યોજનાના અંતે ઉત્તરોત્તર વધતા જતા ઘટકોની વિસ્તાર મુજબની ક્ષણવણી			આઇ.સી.ડી.એસ. યોજના હેઠળના નંદધર (આંગણવાડી) કેન્દ્રોની સંખ્યા	
	યોજના દરમ્યાન મંજૂર થયેલા ઘટકો	યોજનાના અંતે ઉત્તરોત્તર વધતા જતા ઘટકો	ગ્રામ્ય વિસ્તાર હેઠળના ઘટકો	શહેરી વિસ્તાર હેઠળના ઘટકો	આદિજાતિ વિસ્તાર હેઠળના ઘટકો	યોજના દરમ્યાન મંજૂર થયેલા નંદધર (આંગણવાડી) કેન્દ્રો	યોજનાના અંતે ઉત્તરોત્તર વધતા જતા નંદધર (આંગણવાડી) કેન્દ્રો
૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮
૧૯૭૫-૮૦	૭	૭	૩	૧	૩	૧૨૦૫	૧૨૦૫
૧૯૮૦-૮૫	૫૬	૬૩	૨૬	૫	૩૨	૯૧૪૪	૧૦૩૪૯
૧૯૮૫-૯૦	૫૨	૧૧૫	૭૫	૭	૩૩	૮૭૫૦	૧૯૦૯૯
૧૯૯૦-૯૧	૧	૧૧૬	૭૬	૭	૩૩	૪૭	૧૯૧૪૬
૧૯૯૧-૯૨	૪	૧૨૦	૮૦	૭	૩૩	૬૭૨	૧૯૮૧૮
૧૯૯૨-૯૭	૪૩	૧૬૩	૧૨૦	૯	૩૪	૧૦૪૫૩	૩૦૨૭૧
૧૯૯૭-૨૦૦૦	૪૦	૨૦૩	૧૪૬	૧૨	૪૫	૫૬૬૨	૩૫૯૩૩
૨૦૦૦-૨૦૦૬	૨૪	૨૨૭	૧૬૯	૧૨	૪૬	૨૦૨૮	૩૭૯૬૧
૨૦૦૬-૨૦૦૭	૩૩	૨૬૦	૧૯૩	૧૫	૫૨	૩૫૨૩	૪૧૪૮૪
૨૦૦૭-૨૦૦૮	૦	૨૬૦	૧૯૩	૧૫	૫૨	૨૬૯૫	૪૪૧૭૯
૨૦૦૮-૨૦૦૯	૦	૨૬૦	૧૯૩	૧૫	૫૨	૦	૪૪૧૭૯
૨૦૦૯-૨૦૧૦	૭૬	૩૩૬	૨૩૩	૨૩	૮૦	૪૪૩૮	૪૮૬૧૭
૨૦૧૦-૨૦૧૧	૦	૦	૦	૦	૦	૧૬૦૯	૫૦૨૨૬
૨૦૧૧-૨૦૧૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૫૦૨૨૬
૨૦૧૨-૨૦૧૩	૦	૦	૦	૦	૦	૧૯૧૧	૫૨૧૩૭
૨૦૧૩-૨૦૧૪	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૫૨૧૩૭
૨૦૧૪-૨૦૧૫	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૫૨૧૩૭
૨૦૧૫-૨૦૧૬	૦	૦	૦	૦	૦	૮૯૨	૫૩૦૨૯
૨૦૧૬-૨૦૧૭	૦	૩૩૬	૨૩૦	૨૩	૮૩	૦	૫૩૦૨૯
૨૦૧૭-૨૦૧૮	૦	૩૩૬	૨૩૦	૨૩	૮૩	૦	૫૩૦૨૯
૨૦૧૮-૨૦૧૯	૯૦	૪૨૬	-	-	-	૦	૫૩૦૨૯
૨૦૧૯-૨૦	૦	૪૨૬	-	-	-	૦	૫૩૦૨૯

રાજ્ય સરકાર આયોજિત ૨૦ મુદ્દા કાર્યક્રમ હેઠળ પોષણ કાર્યક્રમને આવરી લેવામાં આવેલ છે તેમજ દર માસે આ કાર્યક્રમ હેઠળ થયેલ સિધ્ધિની સમીક્ષા કરવામાં આવે છે. ૨૦ મુદ્દા કાર્યક્રમ હેઠળ સને ૨૦૧૯-૨૦ના વર્ષે ભારત સરકારે આપેલ લક્ષ્યાંક સામે ડિસેમ્બર-૨૦૧૯ અંતિત સિધ્ધિ નીચે પ્રમાણે છે.

વિગત	લક્ષ્યાંક	સિધ્ધિ	સિધ્ધિ ટકામાં
ઘટકો	૩૩૬	૩૩૬	૧૦૦.૦૦ ટકા
આંગણવાડીઓ	૫૩૦૨૯	૫૩૦૨૯	૧૦૦.૦૦ ટકા
લાભાર્થીઓ	૫૫.૧૯ લાખ	૪૫.૮૨ લાખ	૮૩.૦૨%

૩૧મી ડિસેમ્બર-૧૯ ના અંત સુધીમાં ૫૩૦૨૯ આંગણવાડીઓ કાર્યાન્વિત થયેલ છે તથા ૩૩૬ સંકલિત બાળ વિકાસ સેવા ઘટકો મંજૂર કરવામાં આવ્યા છે. કુલ ૩૩૬ ઘટકો પૈકી ૮૩ ઘટકો આદિજાતિ વિસ્તારોમાં, ૨૩ ઘટકો શહેરી અને ૨૩૦ ઘટકો ગ્રામ્ય વિસ્તારોમાં સ્થાપવામાં આવ્યા છે અને આંગણવાડી કેન્દ્રોમાં ૪૫.૮૨ લાખ લાભાર્થીઓને પૂરકપોષણ માટે આવરી લેવામાં આવ્યા છે.

નાણાકીય જોગવાઈ અને ખર્ચ

રાજ્ય સરકાર દ્વારા સંકલિત બાળ વિકાસ યોજના હેઠળ ઘણી ઉદારનીતિ અપનાવીને જુદાં જુદાં નાણાકીય વર્ષોમાં નાણાકીય જોગવાઈમાં વધારો કરેલ છે. સને ૨૦૦૨-૨૦૦૩ થી સને ૨૦૧૯-૨૦૨૦ના વર્ષની જોગવાઈ અને ખર્ચની વિગત નીચે મુજબ છે.

વર્ષ	પંચવર્ષીય યોજના હેઠળ વાર્ષિક આયોજન (રૂ.લાખમાં)	સુધારેલ બજેટ મુજબ નાણાકીય જોગવાઈ (રૂ.લાખમાં)	થયેલ ખર્ચ
૨૦૦૨-૨૦૦૩	૫૦૬૪.૦૦	૪૧૯૩.૦૦	૪૩૮૩.૨૨
૨૦૦૩-૨૦૦૪	૭૦૬૪.૦૦	૫૦૦૦.૦૦	૪૯૧૫.૧૫
૨૦૦૪-૨૦૦૫	૬૨૧૬.૦૦	૫૯૨૯.૧૭	૫૯૦૦.૨૭
૨૦૦૫-૨૦૦૬	૬૭૧૬.૦૦	૯૨૧૮.૩૦	૯૨૧૮.૩૦

૨૦૦૬-૨૦૦૭	૮૫૧૬.૦૦	૮૫૧૬.૦૦	૮૫૧૬.૦૦
૨૦૦૭-૨૦૦૮	૧૧૮૫૦.૦૦	૧૪૩૦૬.૫૮	૧૪૩૦૬.૫૮
૨૦૦૮-૨૦૦૯	૨૩૭૫૦.૦૦	૨૭૬૧૧.૭૬	૨૭૬૧૧.૭૬
૨૦૦૯-૨૦૧૦	૬૧૦૦૦.૦૦	૪૪૪૧૯.૦૯	૪૪૪૧૯.૦૯
૨૦૧૦-૨૦૧૧	૭૭૪૮૧.૦૦	૭૬૮૭૭.૦૨	૭૬૮૭૭.૦૨
૨૦૧૧-૨૦૧૨	૧૧૩૮૯૦.૩૧	૧૨૨૫૩૪.૩૭	૧૧૮૪૮૫.૫૫
૨૦૧૨-૨૦૧૩	૧૧૩૮૧૫.૪૪	૧૧૨૧૩૪.૯૫	૧૧૨૧૧૬.૮૧
૨૦૧૩-૨૦૧૪	૧૦૯૩૭૬.૫૭	૯૧૪૩૧.૬૦	૯૧૪૦૫.૬૪
૨૦૧૪-૨૦૧૫	૨૧૯૧૯૨.૦૨	૧૮૬૮૦૦.૭૪	૯૨૫૭૭.૨૭
૨૦૧૫-૨૦૧૬	૨૧૯૬૨૫.૪૨	૨૧૨૨૩૭.૫૨	૯૬૦૨૯.૨૩
૨૦૧૬-૨૦૧૭	૨૩૨૫૨૨.૯૬	૧૭૨૦૯૬.૮૧	૯૩૬૦૫.૯૫

નાણાકીય જોગવાઈ અને ખર્ચ (રૂ. લાખમાં)				
ક્રમ	વર્ષ	મહેસુલ/મૂડી		
		મૂળ જોગવાઈ	સુધારેલ જોગવાઈ	ખર્ચ
૧	૨૦૧૭-૧૮	૨૪૬૩૩૮.૫૧	૧૯૭૭૮૨.૦૭	૧૬૯૦૮૭.૮૨
૨	૨૦૧૮-૧૯	૨૭૩૨૮૪.૨૬	૨૨૮૩૯૧.૧૩	૧૭૦૮૧૩.૧૭
૩	૨૦૧૯-૨૦	૨૪૭૬૯૦.૩૪	૨૩૪૮૨૩.૮૫	૨૦૩૫૬૦.૪૫ (૧૯-૦૨-૨૦૨૦ અંતિત)

સને ૨૦૨૦-૨૧ના વર્ષ માટે ચાલુ બાબત તરીકે ભારત સરકારશ્રીના રૂ.૮૪૩૪૮.૧૯ લાખ અને રાજ્ય સરકારશ્રીના રૂ.૧૪૮૮૮૧.૬૭ લાખની અને નવી બાબત રૂ.૮૫૯૧.૫૧ લાખની બજેટ જોગવાઈ સુચવવામાં આવેલ છે. આમ કુલ રૂ.૨૪૮૬૮૩.૯૯ લાખની જોગવાઈ સુચવવામાં આવેલ છે.

પૂરક પોષણ માટેના દૈનિક ખર્ચ મર્યાદા અને કેલરી-પ્રોટીનની માત્રાના ધોરણો નીચે મુજબ છે.

- (૧) ૬ માસથી ૬ વર્ષના સામાન્ય વજનવાળા બાળકોને પ્રતિ લાભાર્થી પ્રતિ દિવસ રૂ.૮.૦૦ ના ખર્ચની મર્યાદામાં ૫૦૦ કિલો કેલરી અને ૧૨-૧૫ ગ્રામ પ્રોટીન મળી રહે તે મુજબ પૂરક પોષણ આપવામાં આવે છે. જેમાં ૫૦% કેન્દ્ર સરકારના અને ૫૦% રાજ્ય સરકારના હિસ્સા મુજબ રૂ.૪.૦૦ રાજ્ય સરકાર દ્વારા અને રૂ.૪.૦૦ કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા ખર્ચ કરવાનો રહેશે.
- (૨) ૬ માસથી ૬ વર્ષના અતિ ઓછા વજનવાળા બાળકોને પ્રતિ દિન પ્રતિ લાભાર્થી રૂ.૧૨/- ની મર્યાદામાં ૮૦૦ કિલો કેલરી અને ૨૦-૨૫ ગ્રામ પ્રોટીન આપવામાં આવે છે. પૂરક પોષણ યોજના માટે ૫૦% -૫૦% શેરીંગ પેટર્ન પ્રમાણે રૂ. ૬/- રાજ્ય સરકાર દ્વારા અને રૂ. ૬/- કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા ખર્ચ કરવાનો રહેશે.
- (૩) સગર્ભા અને ધાત્રી માતા માટે પ્રતિ દિન પ્રતિ લાભાર્થી રૂ.૯.૫૦ ની મર્યાદામાં ૧૮-૨૦ ગ્રામ પ્રોટીન અને ૬૦૦ કિલો કેલરી મળી રહે તે મુજબ પૂરક - પોષણ આપવામાં આવે છે. પૂરક પોષણ યોજના માટે ૫૦% -૫૦% શેરીંગ પેટર્ન પ્રમાણે રૂ. ૪.૭૫ રાજ્ય સરકાર દ્વારા અને રૂ. ૪.૭૫ કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા ખર્ચ કરવાનો રહેશે.

આ યોજના માટે નીચે જણાવેલ અમલીકરણ ઢાંચો અસ્તિત્વમાં છે.

અમલીકરણનો ઢાંચો

આ કાર્યક્રમ નીચેના અમલીકરણના ઢાંચામાં રહીને પંચાયત અને આરોગ્યના કર્મચારીઓ દ્વારા

તેઓની દેખરેખ હેઠળ ચલાવવામાં આવે છે.

મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ, ગાંધીનગર

કમિશનરશ્રી/નિયામકશ્રી, મહિલા અને બાળ વિકાસની કચેરી, ગાંધીનગર

પ્રોગ્રામ ઓફીસરની કચેરી/સંબંધિત જિલ્લા પંચાયત, જિલ્લા વિકાસ અધિકારીશ્રી
મ્યુનિ.કોર્પોરેશન / મ્યુ.કમિશનરશ્રીની કચેરી

સંકલિત બાળ વિકાસ અધિકારીની કચેરી - સંબંધિત તાલુકા પંચાયત/ સંબંધિત મ્યુ.
કોર્પોરેશન- સ્વૈચ્છિક સંસ્થા- સંબંધિત મ્યુ. કમિશનરશ્રી - સંકલિત બાળ વિકાસ અધિકારીશ્રી -
તાલુકા વિકાસ અધિકારીશ્રી - મુખ્ય સેવિકાઓ - પ્રાથમિક આરોગ્ય કેન્દ્રના તબીબી અધિકારીશ્રીઓ

સ્થાનિક કક્ષાની નંદઘર (આંગણવાડીઓ) - નંદઘર વર્કર - હેલ્પર -
સુપરવાઇઝર-ફીમેલ હેલ્થ વર્કર

વિભાગ-૨

પોષણ કાર્યક્રમ હેઠળ છેલ્લા તેર વર્ષ દરમિયાન ફાળવવામાં આવેલ ભૌતિક લક્ષ્યાંક સામે થયેલ પ્રગતિ નીચે મુજબ છે.

અનુક્રમ	વર્ષ	ભૌતિક લાભાર્થી લક્ષ્યાંક અને સિધ્ધિ		
		લાભાર્થી લક્ષ્યાંક	લાભાર્થી સિધ્ધિ	લાભાર્થી સિધ્ધિ ટકામાં
૧	૨૦૦૭-૦૮	૩૬૦૦૦૦૦	૨૪૫૩૧૩૬	૬૮.૧૪
૨	૨૦૦૮-૦૯	૩૬૦૦૦૦૦	૩૨૧૬૨૧૪	૮૯.૩૪
૩	૨૦૦૯-૧૦	૪૦૦૦૦૦૦	૩૫૧૭૩૯૦	૮૭.૯૩
૪	૨૦૧૦-૧૧	૪૪૫૦૦૦૦	૪૫૭૮૭૮૩	૧૦૨.૮૯
૫	૨૦૧૧-૧૨	૪૪૫૦૦૦૦	૪૮૩૪૮૫૦	૧૦૮.૬૨
૬	૨૦૧૨-૧૩	૪૪૫૦૦૦૦	૪૪૦૨૮૩૭	૯૮.૯૪
૭	૨૦૧૩-૧૪	૪૪૫૦૦૦૦	૪૯૨૬૩૭૪	૧૧૦.૦૮
૮	૨૦૧૪-૧૫	૪૪૫૦૦૦૦	૪૬૫૫૦૦૦	૧૦૦.૦૦
૯	૨૦૧૫-૧૬	૪૪૫૫૦૦૦	૪૪૭૬૦૦૦	૧૦૦.૦૦
૧૦	૨૦૧૬-૧૭	૪૪૫૫૦૦૦	૪૪૬૧૦૦૦	૧૦૨.૩૮
૧૧	૨૦૧૭-૧૮	૬૩૪૭૮૨૫	૪૮૬૧૬૪૩	૭૬.૫૯
૧૨	૨૦૧૮-૧૯	૬૪૫૪૦૫૦	૫૨૦૬૨૨૯	૮૦.૬૦
૧૩	૨૦૧૯-૨૦ (ડિસેમ્બર-૨૦૧૯ અંતિત)	૫૫૧૮૮૧૦	૪૫૮૧૯૧૮	૮૩.૦૨

પોષણ કાર્યક્રમ હેઠળ માટે રાજ્ય આયોજન/આયોજન બહાર હેઠળ કરવામાં આવેલ જોગવાઈ અને તેની સામે થયેલ ખર્ચની વિગત નીચે મુજબ છે.

(રૂ. લાખમાં)

ક્રમ	નાણાકીય જોગવાઈ અને ખર્ચ						
	વર્ષ	આયોજન હેઠળ			આયોજન બહાર		
		મૂળ જોગવાઈ	સુધારેલ જોગવાઈ	ખર્ચ	મૂળ જોગવાઈ	સુધારેલ જોગવાઈ	ખર્ચ
૧	૨૦૦૭-૦૮	૧૧૮૫૦.૦૦	૧૪૩૦૬.૫૮	૧૪૩૦૬.૫૮	૧૧૮૨૮.૯૬	૧૧૮૮૨.૨૦	૧૧૮૮૨.૨૦
૨	૨૦૦૮-૦૯	૨૩૭૫૦.૦૦	૨૭૬૧૧.૭૬	૨૭૬૧૧.૭૬	૧૧૮૮૬.૬૯	૧૬૧૫૯.૫૦	૧૬૧૫૯.૫૦
૩	૨૦૦૯-૧૦	૬૧૦૦૦.૦૦	૪૪૪૧૯.૦૯	૪૪૪૧૯.૦૯	૧૫૫૯૮.૭૪	૨૨૧૦૫.૩૨	૨૨૧૦૫.૩૨
૪	૨૦૧૦-૧૧	૭૭૪૮૧.૦૦	૭૬૮૭૭.૦૨	૭૬૮૭૭.૦૨	૨૦૦૩૭.૬૬	૨૫૭૪૦.૨૧	૨૫૭૩૯.૩૫
૫	૨૦૧૧-૧૨	૧૧૩૮૯૦.૩૧	૧૨૨૫૩૪.૩૭	૧૧૮૪૮૫.૫૫	૧૦૫૨.૧૩	૧૬૨૧૪.૦૭	૧૬૨૧૩.૫૭
૬	૨૦૧૨-૧૩	૧૩૩૮૧૫.૪૪	૧૧૨૧૧૩૪.૯૫	૧૧૨૧૧૬.૮૧	૭૪૬૦૩.૬૬	૭૨૭૦૯.૭૧	૭૨૧૫૩.૫૩
૭	૨૦૧૩-૧૪	૧૦૯૩૭૬.૫૭	૯૧૪૩૧.૬૦	૯૧૪૦૫.૮૪	૧૦૮૧૭૬.૦૨	૧૦૦૫૦૧.૪૫	૧૦૦૪૬૮.૪૮
૮	૨૦૧૪-૧૫	૨૧૯૧૯૨.૦૨	૧૮૬૮૦૦.૭૪	૯૨૫૭૭.૨૭	૧૨૮૭.૩૩	૩૮૧.૮૫	૩૮૧.૮૫
૯	૨૦૧૫-૧૬	૨૧૯૬૨૫.૪૨	૨૧૨૨૩૭.૫૨	૯૬૦૨૯.૨૩	૫૯૨.૨૫	૫૮૮.૫૮	૫૮૮.૫૮
૧૦	૨૦૧૬-૧૭	૨૩૨૫૨૨.૯૬	૧૭૨૦૯૬.૮૧	૯૩૬૦૫.૯૫	૬૦૮.૦૧	૫૯૫.૩૫	૧૫૯.૨૯

નાણાકીય જોગવાઈ અને ખર્ચ (રૂ. લાખમાં)				
ક્રમ	વર્ષ	મહેસુલ/મૂડી		
		મૂળ જોગવાઈ	સુધારેલ જોગવાઈ	ખર્ચ
૧	૨૦૧૭-૧૮	૨૪૬૩૩૮.૫૧	૧૯૭૭૮૨.૦૭	૧૬૯૦૮૭.૮૨
૨	૨૦૧૮-૧૯	૨૭૩૨૮૪.૨૬	૨૨૮૩૯૧.૧૩	૧૭૦૮૧૩.૧૭
૩	૨૦૧૯-૨૦	૨૪૭૬૯૦.૩૪	૨૩૪૮૨૩.૮૫	૨૦૩૫૬૦.૪૫ (૧૯-૦૨-૨૦૨૦ અંતિત)

આઈ.સી.ડી.એસ. યોજના માટે કરવામાં આવેલ નાણાકીય જોગવાઈ પૈકી સને ૨૦૧૯-૨૦ના વર્ષ માટેની રૂ.૫૪૯૧૦.૯૬ લાખની જોગવાઈ આદિજાતિ વિકાસ વિભાગના હવાલે રાખેલ છે.

વિભાગ-૩

મહત્વના કાર્યક્રમ પરત્વે કામગીરી સમીક્ષા

પૂરક પોષણ કાર્યક્રમ :-

પોષણ કાર્યક્રમ એ રાષ્ટ્રીય આરોગ્ય નીતિનો એક ભાગ છે. સંકલિત બાળ વિકાસ સેવા યોજના હેઠળ વિવિધ સેવાનું પેકેજ પુરૂ પાડવામાં આવે છે. સંકલિત બાળ વિકાસ સેવા યોજના એ લાભાર્થીલક્ષી પોષણ કાર્યક્રમ છે. સમાજના ૬ માસથી ૬ વર્ષ સુધીની વયના બાળકો તથા સગર્ભા/ધાત્રી માતાઓમાં પ્રવર્તતા કુપોષણને નિવારવા માટે રાજ્ય સરકાર દ્વારા આ ઉણપ દૂર કરવા માટે પોષણ કાર્યક્રમનું આયોજન તથા અમલીકરણ કરવામાં આવે છે. આ કાર્યક્રમ હેઠળ ૬ માસ થી ૬ વર્ષની વયના સામાન્ય વજનવાળા બાળકો અને ઓછા વજનવાળા બાળકોને ૫૦૦ કેલેરી અને ૧૨ થી ૧૫ ગ્રામ પ્રોટીન મળી રહે તેવો પોષણયુક્ત આહાર આપવામાં આવે છે અને અતિ ઓછા વજનવાળા બાળકોને ૮૦૦ કેલેરી અને ૨૦ થી ૨૫ ગ્રામ પ્રોટીન મળી રહે તેવો પોષણયુક્ત આહાર આપવામાં આવે છે, જ્યારે સગર્ભા-ધાત્રી માતા અને કિશોરીઓને આ યોજના હેઠળ ૬૦૦ કેલેરી અને ૧૮ થી ૨૦ ગ્રામ પ્રોટીન મળી રહે તેવો પોષણયુક્ત આહાર આપવામાં આવે છે.

રાજ્ય સરકાર દ્વારા તા.૦૧/૦૪/૨૦૧૩ થી પૂરક પોષણ યોજના માટે પુનઃસુધારેલ દર નીચે મુજબ નક્કી કરેલ છે જે તમામ જિલ્લાઓમાં અમલમાં મૂકાયેલ છે.

લાભાર્થી વર્ગ	સુધારેલ દર (પ્રતિ લાભાર્થી પ્રતિ દિન)	કેલેરી (કિલો કેલેરી)	પ્રોટીન (ગ્રામ)
બાળકો (૬ માસ થી ૭૨ માસ)	રૂ. ૮.૦૦	૫૦૦	૧૨-૧૫
અતિ ઓછા વજનવાળા બાળકો (૬ માસથી ૭૨ માસ)	રૂ. ૧૨.૦૦	૮૦૦	૨૦-૨૫
સગર્ભા-ધાત્રી માતા અને કિશોરીઓ	રૂ. ૮.૫૦	૬૦૦	૧૮-૨૦

પૂરક પોષણ કાર્યક્રમ હેઠળ અમલી યોજનાઓ :

૧. બાળકો માટે ગરમ ભોજન અને ફળ:

આંગણવાડીમાં આવતા ૩ વર્ષથી ૬ વર્ષના તમામ બાળકોને સવારે ગરમ નાસ્તો અને બપોરનું એક સમયનું ગરમ ભોજન તૈયાર કરી આપવામાં આવે છે. ભારત સરકારની માર્ગદર્શક સૂચનાઓ તેમજ NFSA એક્ટને ધ્યાને લેતા આંગણવાડીમાં આવતા ૩ થી ૬ વર્ષના તમામ બાળકોને સવાર અને બપોરના ગરમ

ભોજનમાંથી ૫૦૦ કેલરી અને ૧૨-૧૫ પ્રોટીન મળી રહે તે મુજબ તેઓ માટે પૌષ્ટિક મેનુ તૈયાર કરવામાં આવ્યું છે. આ સાથે આ બાળકોને અઠવાડિયામાં ૨ દિવસ ફળ આપવામાં આવે છે.

૨. ટેક હોમ રેશન :

સંકલિત બાળ વિકાસ યોજના હેઠળ ૬ માસથી ૩ વર્ષ સુધીના તમામ બાળકો, ૩ વર્ષથી ૬ વર્ષના અતિઓછા વજનવાળા બાળકો, સગર્ભા સ્ત્રીઓ, ધાત્રી માતાઓ અને કિશોરી લાભાર્થીઓને પૂરક પોષણ આહાર તરીકે બાલશક્તિ, માતૃશક્તિ અને પૂર્ણશક્તિ ટેક હોમ રેશન(THR) તરીકે આપવામાં આવે છે. હાલમાં ટેક હોમ રેશનના ઉત્પાદન અને વિતરણની વ્યવસ્થા ગુજરાત કોઓપરેટીવ મિલ્ક માર્કેટિંગ ફેડરેશન (GCMMF) મારફતે કરવામાં આવેલ છે, જેમાં લાભાર્થીને નિર્ધારિત પ્રોટીન, કેલરી અને માઇક્રોન્યુટ્રીશન મળી રહે તે રીતે તૈયાર કરવામાં આવેલ છે, જે નીચે મુજબ છે

- બાલશક્તિ : ૬ માસથી ૩ વર્ષના વયજૂથના બાળકોનું પોષણ સ્તર ઉચું લાવવા માટે વિશેષ પૂરક આહાર “ બાલશક્તિ ” તૈયાર કરવામાં આવ્યો છે .આ માટે સામાન્ય વજનવાળા ૬ માસથી ૩ વર્ષના બાળકો કે જેમને ૫૦૦ કિલો કેલરી અને ૧૦-૧૨ ગ્રામ પ્રોટીન મળી રહે તે માટે બાલશક્તિના ૫૦૦ ગ્રામના ૭ પેકેટ, તેમજ અતિ ઓછા વજનવાળા ૬ માસથી ૩ વર્ષના બાળકોને ૮૦૦ કિ.લો .કેલરી અને ૨૦-૨૫ ગ્રામ પ્રોટીન મળી રહે તે બાળકોને ૫૦૦ ગ્રામના ૧૦ પેકેટ અને ૩ વર્ષથી ૬ વર્ષના અતિઓછા વજનવાળા બાળકોને ૫૦૦ ગ્રામના ૪ પેકેટ ટેક હોમ રેશન આપવામાં આવે છે .
- માતૃશક્તિ: પૂરક પોષણ યોજના હેઠળ સગર્ભા અને ધાત્રી માતાઓને ૬૦૦ કેલરી અને ૧૮-૨૦ ગ્રામ પ્રોટીન મળી રહે તેવા પોષણયુક્ત આહાર ટેક હોમ રેશન તરીકે આપવામાં આવે છે. સગર્ભા અને ધાત્રી માતાઓને માતૃશક્તિના ૧ કિ.ગ્રાના ૪ પેકેટ ટેક હોમ રેશન તરીકે આપવામાં આવે છે.
- પૂર્ણશક્તિ: પૂરક પોષણ યોજના હેઠળ કિશોરીઓને ૬૦૦ કેલરી અને ૧૮-૨૦ ગ્રામ પ્રોટીન મળી રહે તેવા પોષણયુક્ત આહાર ટેક હોમ રેશન તરીકે આપવામાં આવે છે. કિશોરીઓને પૂર્ણશક્તિના ૧ કિ.ગ્રાના ૪ પેકેટ ટેક હોમ રેશન તરીકે આપવામાં આવે છે.

હાલમાં તમામ જિલ્લામાં ટેક હોમ રેશનના ઉત્પાદન અને વિતરણની વ્યવસ્થા GCMMF મારફતે તમામ ઘટકોમાં કરવામાં આવેલ છે. જે અન્વયે ડિસેમ્બર-૨૦૧૯ અંતિત કુલ ૪૦.૭૧ લાખ લાભાર્થીઓને ટેક હોમ રેશન હેઠળ આવરી લેવામાં આવેલ છે .

૩ .દૂધ સંજીવની યોજના :

રાજ્યના ૨૦ જિલ્લાના ૫૦ આદિજાતિ તાલુકાઓના ૮૩ ઘટકો અને ૨૨ વિકાસશીલ તાલુકાઓના ૨૬ ઘટકોમાં દૂધ સંજીવની યોજના અમલમાં છે. આંગણવાડી કેન્દ્રોમાં આવતા ૬ માસથી ૬ વર્ષના બાળકોને અઠવાડિયામાં ૫ દિવસ ૧૦૦ મિલી.પેશ્યુરાઇઝડ ફ્લેવર્ડ ફોર્ટીફાઇડ દૂધ આપવામાં આવે છે અને સગર્ભા, ધાત્રી માતાઓને અઠવાડિયામાં ૨ દિવસ ૨૦૦ મી.લિ પેશ્યુરાઇઝડ ફ્લેવર્ડ ફોર્ટીફાઇડ દૂધ આપવામાં આવે છે . જેમાં વર્ષ ૨૦૧૮-૧૯ દરમિયાન કુલ ૧૦.૯૧ લાખ લાભાર્થીઓને આવરી લેવામાં આવેલ. વર્ષ ૨૦૧૯-૨૦ માં

ડિસેમ્બર-૨૦૧૯ અંતિત કુલ નોંધાયેલ ૧૩.૧૨ લાખ લાભાર્થીઓ પૈકી કુલ ૧૨.૫૯ લાખ લાભાર્થીઓને આવરી લેવામાં આવેલ છે.

૪. ત્રીજું ભોજન :

આંગણવાડી કેન્દ્રોમાં કુપોષિત બાળકોનું વજન વધારવા માટે ૩ થી ૬ વર્ષના બાળકોને વર્ષ ૨૦૧૨ના ધોરણ પ્રમાણે રૂ. ૩/- ની મર્યાદામાં ટેક હોમ રેશન ઉપરાંત ત્રીજું ભોજન આપવાની જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે. ત્રીજું ભોજન ઓછા વજનવાળા તમામ બાળકોને આંગણવાડી કેન્દ્રથી છુટયા પછી પૂરક પોષણ આહાર તરીકે ઘરે લઈ જવાનું રહે છે. આંગણવાડી કેન્દ્ર દ્વારા આપવામાં આવતા સવારના નાસ્તા તથા બપોરના આહાર ઉપરાંત સામાન્ય ઓછા વજનવાળા અને અતિશય ઓછા વજનવાળા બાળકો (WHO ના ગ્રોથ ચાર્ટ પ્રમાણે પીળા અને લાલ ઝોનમાં આવતા બાળકો) ને ૫૦ ગ્રામ જથ્થાવાળો લાડુ, ત્રીજા આહાર તરીકે ઘરે લઈ જવા (THR) અઠવાડિયામાં ૬ દિવસ (સોમ થી શનિ) આપવામાં આવે છે. આ પૂરક પોષણ આહાર એનર્જી ડેન્સ, પ્રોટીન સભર તેમજ ઓછા જથ્થાવાળો છે.

૫. ડબલ ફોર્ટિફાઇડ મીઠું :

બાળકોના યોગ્ય વૃદ્ધિ અને વિકાસ માટે પૂરતું પોષણ મળવું ખૂબ જ જરૂરી છે. તેમજ સગર્ભા અને ધાત્રી માતાઓને તેમને અને બાળકના પોષણની જરૂરિયાતને પુરી પાડવા રોજીંદી જરૂરિયાત કરતા વધારે શક્તિ, પ્રોટીન, વિટામીન્સ, ખનીજ તત્વો વગેરે પોષક તત્વોની જરૂરિયાત હોય છે. શરીરને સુક્ષ્મ પોષકતત્વો ખૂબ જ ઓછી માત્રામાં જરૂરી હોય છે, પરંતુ સામાન્ય શારીરિક કાર્ય, વૃદ્ધિ અને વિકાસ માટે ખૂબ જ જરૂરી છે. વર્ષ:૨૦૨૦-૨૧ માં આઇસીડીએસ અંતર્ગત લાભાર્થીઓને આયર્ન અને આયોડીન ડબલ ફોર્ટિફાઇડ મીઠું આપવાની ચાલુ બાબતમાં રૂ.૧૬૦૦.૦૦ લાખની બજેટ જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે. જેમાં આઇસીડીએસ હેઠળ આંગણવાડી કેન્દ્રોમાં બાળકોને ૧ કિ.ગ્રા અને સગર્ભા - ધાત્રી માતાઓને તથા કિશોરીઓને ૧ કિ.ગ્રા ડબલ ફોર્ટિફાઇડ મીઠું પ્રતિ માસ આપવામાં આવે છે. ડબલ ફોર્ટિફાઇડ (એટલે કે આયોડીન અને આયર્નયુક્ત) મીઠામાં Iron: 850-1100 ppm Iodine: 30ppmનું પ્રમાણ છે.

૬. મંગળ દિવસ :

ગુજરાતમાં કુપોષણનો દર ઘટાડવા માટે, સગર્ભા અને ધાત્રી માતાઓને પોષણ અને આરોગ્ય અંગેનું શિક્ષણ આપવું, પૂર્વ પ્રસૂતિ સેવાઓ આપવી, જોખમી સગર્ભા માતાઓને ઓળખીને સંદર્ભ સેવાઓ પૂરી પાડવી તેમજ બાળકોના વાલીઓને કુપોષણ અંગે જાગૃત કરવા સમુદાયની સામેલગીરી થકી જન આંદોલન સ્વરૂપે આંગણવાડી કક્ષાએ ૪ મંગળદિવસની ઉજવણી કરવાનું નક્કી કરવામાં આવેલ છે. જે મુજબ પ્રથમ મંગળવાર-સુપોષણ સંવાદ, બીજો મંગળવાર-બાલતુલા દિવસ, ત્રીજો મંગળવાર-અન્નપ્રાશન અને બાળદિન અને ચોથો મંગળવાર-અન્ન વિતરણ અને પૂર્ણ દિવસ તરીકે ઉજવવામાં આવે છે. ચારેય મંગળ દિવસની ઉજવણી માટે પોષણ અભિયાન અને સ્ટેટ બજેટની ગ્રાંટ મળીને આંગણવાડી દીઠ માસિક રૂ.૮૫૦/- ની જોગવાઈ કરવામાં આવે છે.

૭. પોષણ સુધા યોજના :

સ્ત્રીના જીવનમાં સગર્ભા અને ધાત્રી અવસ્થા ખૂબ મહત્વપૂર્ણ છે. આ અવસ્થા દરમિયાન માતાઓને ગર્ભમાં રહેલ શિશુ માટે અને સ્તનપાન કરાવવા માટે વધુ પ્રમાણમાં પોષણની જરૂરિયાત રહે છે, જેને ધ્યાને લેતા, ગુજરાત સરકાર દ્વારા વર્ષ ૨૦૧૭-૧૮ થી પ્રાયોગિક ધોરણે રાજ્ય બજેટમાં પાંચ જિલ્લાઓના ૬ તાલુકાઓમાં પોષણ સુધા યોજના (સ્પોટ ફીડીંગ પ્રોગ્રામ) શરૂ કરવામાં આવેલ છે. સગર્ભા અને ધાત્રી માતાઓમાં પાંડુરોગમાં ઘટાડો તેમજ તેઓની પોષણ સ્થિતિ અને પ્રસૂતિના પરિણામોમાં સુધારો લાવવાનો છે. જેમાં તમામ સગર્ભા અને ધાત્રી માતાઓને આંગણવાડી કેન્દ્ર ઉપર જ રોજ એક વખત સંપૂર્ણ ભોજન આપવામાં આવે છે તથા તેની સાથે સાથે આઈ.એફ.એ અને કેલ્શિયમની ગોળી પણ આપવામાં આવે છે.

૮. અન્ય મુખ્ય યોજનાઓની વિગતો:-

૮.૧ નવા નંદધર બાંધકામ , આંગણવાડી રીપેરીંગ તથા અપગ્રેડેશન :

ગુજરાત રાજ્યમાં મંજૂર થયેલ કુલ ૫૩૦૨૯ આંગણવાડી કેન્દ્રો પૈકીની તમામ આંગણવાડીઓ કાર્યાન્વિત છે. રાજ્યમાં ૪૨૯૪૭ આંગણવાડી કેન્દ્રો પોતાના મકાનમાં બેસે છે. જે આંગણવાડી કેન્દ્રોના પોતાના મકાન નથી તેવા કુલ ૭૨૯૦ આંગણવાડી કેન્દ્રો માટે સન ૨૦૦૮-૦૯ થી આંગણવાડી કેન્દ્રોના મકાનની બાંધકામની કામગીરી કરવામાં આવે છે. એકસરખા તૈયાર થયેલા આંગણવાડી કેન્દ્રોને નંદધર નામ આપવામાં આવેલ છે.

સન ૨૦૨૦-૨૧ માં કુલ ૨૦૦૦ “નંદધર” બનાવવાનું આયોજન કરવામાં આવેલ છે. જેમાં ભારત સરકારશ્રીની નવી ગાઇડલાઇન મુજબ એક મકાનની યુનિટ કોસ્ટ કુલ રૂ. ૭.૦૦ લાખ નિયત કરવામાં આવેલ છે. જે પૈકી રૂ. ૫.૦૦ લાખ મનરેગા યોજના હેઠળ જ્યારે રાજ્ય સરકારની એક મકાનની યુનિટ કોસ્ટ રૂ. ૨.૦૦ લાખ નિયત કરવામાં આવેલ છે. જેમાં ભારત સરકારશ્રી દ્વારા એક યુનિટ દીઠ રૂ. ૧.૦૦ લાખ અને રાજ્ય સરકારશ્રી દ્વારા રૂ. ૧.૦૦ લાખના શેરફાળા પ્રમાણે કોસ્ટ શેરીંગ જોગવાઈ અન્વયે સન ૨૦૨૦-૨૧ના બજેટમાં રૂ. ૪૦૦૦.૦૦ લાખની નવી બાબત તરીકે જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે.

૮.૨ આંગણવાડી રીપેરીંગ:

ગુજરાત રાજ્યમાં કાર્યાન્વિત આંગણવાડીઓ જે પોતાના મકાનો ધરાવે છે તેના રીપેરીંગ માટે વર્ષ ૨૦૨૦-૨૧માં ભારત સરકારશ્રીની નવી ગાઇડલાઇન મુજબ મરામતના એક આંગણવાડીના રૂ. ૩૦૦૦/- (ત્રણ હજાર) નકકી કરવામાં આવેલ છે. આ કોસ્ટના શેરીંગમાં ભારત સરકારના ૬૦ ટકા અને રાજ્ય સરકારના ૪૦ ટકા શેર ફાળા પ્રમાણે કોસ્ટ શેરીંગ કરવાની જોગવાઈ છે. સન ૨૦૨૦-૨૧ના વર્ષમાં કુલ ૩૫૦૦૦ આંગણવાડી કેન્દ્રોના રીપેરીંગ માટે રૂ.૧૦૫૦.૦૦ લાખની ચાલુ બાબતે જોગવાઈ સૂચવવામાં આવેલ છે.

૮.૩ ઇડલી કુકર, સ્ટવ, ગેસ કનેક્શન વગેરે સુવિધાઓ :

સુપ્રીમ કોર્ટની સુચનાઓ મુજબ બાળકોને અને માતાઓને તાજો રાંધેલો ખોરાક દરરોજ પૂરો પાડવાનો થાય છે અને આ સુવિધા વર્ષના ૩૦૦ દિવસ દરમિયાન પ્રાપ્ત કરવાની છે. પૂરક પોષણ તૈયાર કરવા માટે હાલ બળતણમાં લાકડા અથવા કેરોસીનનો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે. પરંતુ જો લાકડાં અને કેરોસીનના બદલે ગેસ કનેક્શન આપવામાં આવે અને ગેસ અને કુકરથી જો રાંધવાની પ્રક્રિયા કરવામાં આવે તો બળતણ તેમજ રાંધવાના સમયમાં કરકસર થાય એમ જણાયેલ છે. જે જગ્યા ઉપર પ્રાયોગિક ધોરણે ગેસ કનેક્શનથી રાંધવાનું કામ કરવામાં આવે તો ૨૦% જેવો બળતણનો ખર્ચ બચત થયેલ તેમ જોવા મળેલ છે. તેથી ઇડલી કુકર, ઉભુ રસોડું, સ્ટવ, ગેસ કનેક્શન વગેરે સુવિધાઓ ઉભી કરવામાં આવેલ છે. કુલ ૪૬૨૫૫ આંગણવાડી કેન્દ્રોમાં ગેસ કનેક્શન અને ૪૭૭૩૨ આંગણવાડી કેન્દ્રોમાં ઇડલી કુકરની સુવિધા આપવામાં આવેલી છે.

વર્ષ ૨૦૨૦-૨૧ માં આંગણવાડી કેન્દ્રોમાં ગેસ કનેક્શન, ગેસ સ્ટવ અને ઇડલીકુકર પુરા પાડવા માટે રૂ. ૧ લાખની ટોકન જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે. તેમજ ૫૩૦૨૯ મંજૂર પૈકી કાર્યાન્વિત આંગણવાડી કેન્દ્રોમાં ગેસ રીફીલીંગ માટે આંગણવાડી કેન્દ્ર દીઠ રૂ.૮૦૦/- લેખે કુલ રૂ.૧૨,૦૯,૪૩,૦૦૦/- જેટલો ખર્ચ થવા સંભવ છે.

૮.૪ સંપૂર્ણ સ્વચ્છતા અભિયાન યોજના (ટોટલ સેનીટેશન) :

સ્વચ્છતા મૂલ્યોને ધ્યાનમાં રાખીને આ અભિયાન હેઠળ આંગણવાડીના બાળકોમાં સ્વચ્છતાની ટેવો કેળવાય, બાળકોને સ્વચ્છ વાતાવરણ પૂરું પડાય તથા જે ૮૦ ટકા રોગો ગંદકી અને પ્રદુષિત પાણીથી થાય છે તેમાંથી મહદ અંશે બાળકોને રોગના ભોગ બનતા અટકાવી અને બચાવી શકાય. જિલ્લા ગ્રામ વિકાસ એજન્સીની સહાયથી સ્વચ્છતા સંકુલ બનાવવામાં આવેલ છે. સ્વચ્છતા અભિગમ અંગે જરૂરી તાલીમ અને સાધન સામગ્રી, લોક જાગૃતિ માટે શૌચાલયનો પ્રયોગ કરવા, સ્વચ્છ રાખવા માટે, આંગણવાડી કેન્દ્રોના તમામ કર્મચારીઓને જરૂરી તાલીમ અને સાધન સામગ્રી આપવામાં આવે છે. વર્ષ ૨૦૨૦-૨૧માં કુલ ૧૦ આંગણવાડી કેન્દ્રો માટે આંગણવાડી દીઠ રૂ.૧૨,૦૦૦/- લેખે રૂ.૧.૨૦ લાખની બજેટ જોગવાઈ ચાલુ બાબતે કરવામાં આવેલ છે અને તેમાંથી ડોલ સાબુ, નેઇલકટર, ફીનાઇલ, સાવરણી, પાણી પીવાના ડોયા, પાણીની ગરણી, વગેરે સાધન આપવામાં આવે છે. આમ, નાના બાળકની નાનામાં નાની જરૂરીયાતનો ખ્યાલ રાખી બાળકોમાં સ્વચ્છતાની સુટેવો પડે અને રોગોથી મુક્ત સ્વસ્થ બાળક રહે તેવા ધનિષ્ઠ પ્રયત્નો કરવામાં આવેલ છે. તથા નવી ગાઇડ લાઇન મુજબ આંગણવાડી કેન્દ્રોમાં પાણીની સવલત માટે કુલ ૨૨૩૫ આંગણવાડી કેન્દ્રો માટે આંગણવાડી દીઠ રૂ.૧૦,૦૦૦/- લેખે રૂ.૨૨૩.૫૦ લાખની બજેટ જોગવાઈ ચાલુ બાબતે કરવામાં આવેલ છે.

૮.૫ આંગણવાડી અપગ્રેડેશન:

ગુજરાત રાજ્યમાં કાર્યાન્વિત આંગણવાડીઓ જે પોતાના મકાનો ધરાવે છે તેના અપગ્રેડેશન માટે વર્ષ ૨૦૨૦-૨૧માં ભારત સરકારની નવી ગાઇડલાઇન મુજબ એક આંગણવાડીના અપગ્રેડેશનના રૂ. ૨,૦૦,૦૦૦/-

(બે લાખ) નક્કી કરવામાં આવેલ છે. આ કોસ્ટના શેરીંગમાં ભારત સરકારના ૬૦ ટકા અને રાજ્ય સરકારના ૪૦ ટકા શેર ફાળા પ્રમાણે કોસ્ટ શેરીંગ કરવાની જોગવાઈ છે. સને ૨૦૨૦-૨૧ ના વર્ષમાં કુલ ૮૪૦ આંગણવાડી કેન્દ્રોના મકાન અપગ્રેડેશન માટે રૂ.૧૬૮૦.૦૦ લાખની ચાલુ બાબતે જોગવાઈ સૂચવવામાં આવેલ છે.

૮.૬ આઈસીડીએસ તાલીમ કાર્યક્રમ :

- વર્ષ ૨૦૨૦-૨૧માં ૨૫૦ મુખ્ય સેવિકાઓ તથા ૩૯૨૦ આંગણવાડી કાર્યકર માટે જોબ તાલીમ અને ૪૨૦૦ તેડાગરો માટે ઓરીએન્ટેશન તાલીમ માટે કુલ રૂ.૬૨૪.૨૬ લાખની બજેટ જોગવાઈ કેન્દ્ર તથા રાજ્ય સરકારના ૬૦:૪૦ના પ્રમાણથી કરવામાં આવેલ છે.
- વર્ષ ૨૦૨૦-૨૧માં ૨૫૦૦ તેડાગરોની રસોઈ તાલીમ માટે સ્ટેટ બર્ડનમાં રૂ.૨૦.૮૫ લાખની બજેટ જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે.
- રાજ્યમાંથી ૧૦૦ આંગણવાડી કાર્યકર બહેનો માટે ડો. બાબા સાહેબ આંબેડકર યુનિવર્સિટી દ્વારા CCCC કોર્સ માટે સ્ટેટ બર્ડનમાં રૂ. ૧.૦૦ લાખની જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે.
- રાજ્યમાં ૬,૫૧૦ આંગણવાડી કાર્યકર બહેનોને શિશુ અને નાના બાળકોની ખોરાક પ્રથાની તાલીમ (IYCF) આપવા માટે રૂ.૧૭૯.૫૩ લાખ રાજ્ય સરકારના બજેટમાં જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે.
- વર્ષ ૨૦૨૦-૨૧માં ૭૦૪ મુખ્ય સેવિકાઓ તથા ૨૦,૬૦૩ આંગણવાડી કાર્યકર માટે જોબ તાલીમ અને ૧૯,૪૩૦ તેડાગરો માટે ઓરીએન્ટેશન તાલીમ માટે કુલ રૂ. ૯૪૭.૯૦ લાખની જોગવાઈ સ્ટેટ બર્ડન હેઠળ કરવામાં આવેલ છે.
- રાજ્ય સરકાર દ્વારા રૂ.૭૫૦.૦૦ લાખનું બજેટ વર્ષ ૨૦૧૯-૨૦ માટે આઈ.ઇ.સી. પ્રવૃત્તિઓ માટે મંજૂર કરવામાં આવેલ છે. આ બજેટ જોગવાઈનો ઉપયોગ લોકોમાં જનજાગૃતિ લાવવા માટે માસ મિડિયા, હોર્ડીંગ, બેનર, લીફ્લેટ વગેરે જેવા આઈ.ઇ.સી.ના માધ્યમોથી કરવામાં આવશે.
- સેટકોમ કાર્યક્રમો દ્વારા દર મહિને પહેલા અને ત્રીજા શનિવારે આંગણવાડી કાર્યકર, તેડાગર બહેનો તથા જિલ્લા અને ઘટક કચેરીના તમામ સ્ટાફને બાયસેગ સ્ટુડિયોની વંદે ગુજરાત ચેનલ-૧ નિષ્ણાતો દ્વારા માર્ગદર્શન આપવામાં આવશે.

૯. સ્કિમ ફોર એડોલસન્ટ ગર્લ્સ –(SAG) :

એપ્રિલ-૨૦૧૮ થી રાજ્યના તમામ ૩૩ જિલ્લા અને ૬ કોર્પોરેશન વિસ્તારમાં ૧૧ થી ૧૪ વર્ષની શાળાએ ન જતી કિશોરીઓ માટે એસ.એ.જી. યોજના અમલમાં છે. આ યોજના હેઠળ પોષણ અને બિન-પોષણ સેવાઓ આપવામાં આવે છે. પૂરક પોષણ સેવામાં વાર્ષિક ૩૦૦ દિવસ માટે રૂ.૯.૫ લેખે કિશોરીઓને પૂરક પોષણ આપવામાં આવે છે, જેમાં ભારત સરકાર અને ગુજરાત સરકારનો ફાળો ૫૦:૫૦ મુજબ છે. બિન-પોષણ સેવામાં પ્રતિ આંગણવાડી દીઠ પ્રતિ ચોથા મંગળવારે પૂર્ણ દિવસની ઉજવણી માટે રૂ.૬૦/- લેખે જોગવાઈ કરવામાં આવે છે, જેમાં ભારત સરકાર અને ગુજરાત સરકારનો ફાળો ૬૦:૪૦ મુજબ છે, જેમાં જીવન કૌશલ્ય તાલીમ, આરોગ્ય તપાસ તેમજ જાહેર સ્થળોની મુલાકાત જેવી સેવાઓ આપવામાં આવે છે.

નાણાકીય વર્ષ ૨૦૨૦-૨૧ માં જનરલ સદરે રૂ.૨૬૨૨.૧૭ લાખ, એસ.સી.પી. સદરે રૂ.૧૯૭.૪૦ લાખ અને ટ્રાયબલ સદરે રૂ.૯૧૧.૨૪ લાખમળી, “સ્કીમ ફોર એડોલેશન્ટ ગર્લ્સ” યોજના હેઠળ કુલ રૂ. ૩૭૩૦.૮૧ લાખની જોગવાઈ સુચવવામાં આવેલ છે.

૧૦. પૂર્ણા યોજના :

એપ્રિલ-૨૦૧૮ થી રાજ્યના તમામ ૩૩ જિલ્લા અને ૬ કોર્પોરેશન વિસ્તારમાં ૧૫ થી ૧૮ વર્ષની તમામ કિશોરીઓ (શાળાએ જતી તેમજ ન જતી) માટે પૂર્ણા યોજના અમલમાં છે. પૂર્ણા યોજના ૧૦૦% રાજ્ય પુરસ્કૃત યોજના છે. આ યોજના હેઠળ પોષણ અને બિન-પોષણ સેવાઓ આપવામાં આવે છે. પૂરક પોષણ સેવામાં વાર્ષિક ૩૦૦ દિવસ માટે રૂ.૯.૫ લેખે કિશોરીઓને પૂરક પોષણ આપવામાં આવે છે. બિન-પોષણ સેવામાં પ્રતિ આંગણવાડી દીઠ પ્રતિ ચોથા મંગળવારે પૂર્ણા દિવસની ઉજવણી માટે રૂ.૧૪૦/- લેખે જોગવાઈ કરવામાં આવે છે, જે અંતર્ગત વ્યવસાયિક તાલીમ, જીવન કૌશલ્ય તાલીમ તેમજ જાહેર સ્થળોની મુલાકાત જેવી સેવાઓ આપવામાં આવે છે. પૂર્ણા યોજનાના યોગ્ય મોનિટરીંગ માટે પૂર્ણા માનવબળની ભરતી કરવામાં આવેલ છે.

નાણાકીય વર્ષ ૨૦૨૦-૨૧ માં જનરલ સદર “પૂર્ણા” યોજના હેઠળ કુલ રૂ.૧૪૦૩૭.૦૯ લાખની જોગવાઈ સૂચવવામાં આવેલ છે.

૧૧. પ્રધાનમંત્રી માતૃ વંદના યોજના (PMMVY) :

ભારત સરકાર દ્વારા યોજનાનું વિસ્તૃતિકરણ તા.૦૧/૦૧/૨૦૧૭ ની અસરથી સમગ્ર દેશમાં લાગુ કરવામાં આવેલ છે. યોજનાનો મુખ્ય હેતુ પ્રથમ સગર્ભાવસ્થા અને જીવિત બાળજન્મ સમયે લાભાર્થી મહિલા પ્રસૂતિ પૂર્વે અને પ્રસૂતિ બાદ પૂરતા પ્રમાણમાં આરામ અને પોતાના સ્વાસ્થ્યની કાળજી લઈ શકે તે માટે તેની રોજગારીના નુકશાનનું રોકડ સહાયના સ્વરૂપે અંશતઃ વળતર આપવાનો છે. આ રોકડ સહાયથી સગર્ભા/ધાત્રી મહિલાઓના આરોગ્યના સ્તરમાં સુધારો થશે. યોજનાનો લાભ મેળવવા માટે સગર્ભા/ધાત્રી માતાએ કેટલીક શરતો પૂર્ણ કરવાની હોય છે. શરતો પૂર્ણ કર્યેથી લાભાર્થી ને રૂ.૫૦૦૦/- ની સહાય ત્રણ હપ્તામાં ચૂકવવામાં આવે છે. પ્રધાનમંત્રી માતૃ વંદના યોજનાના અમલીકરણ માટે નાણાકીય વર્ષ:૨૦૨૦-૨૧ માં રૂ.૨૦૮૫.૮૨ લાખની બજેટ જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે.

૧૨. માતા યશોદા એવોર્ડ :

આંગણવાડી કાર્યકર અને તેડાગર બહેનોની શ્રેષ્ઠ કામગીરી માટે “માતા યશોદા એવોર્ડ”

સંકલિત બાળવિકાસ યોજના અંતર્ગત કાર્યરત આંગણવાડી કેન્દ્ર પરના માનદ કાર્યકર અને તેડાગર એ યોજના અંતર્ગત સમુદાય અને તંત્ર વચ્ચેની મહત્વની કડી છે. આ માનદ કાર્યકરની સેવાઓને વધુ સુદૃઢ બનાવવા અને તેઓને વધુ કાર્યદક્ષતાથી સેવાઓ પુરી પાડવા માટે પ્રોત્સાહિત કરવા અંગે રાજ્ય સરકાર તરફથી આંગણવાડી કાર્યકર અને તેડાગરને પ્રોત્સાહક ઈનામ આપવા રાજ્ય સરકાર દ્વારા આંગણવાડી કાર્યકર અને તેડાગર બહેનોની શ્રેષ્ઠ કામગીરી માટે “માતા યશોદા એવોર્ડ” આપવાની યોજના અમલમાં મુકવામાં

આવેલ છે. તે અન્વયે આંગણવાડી કાર્યકરને રાજ્યકક્ષાનો રૂ.૫૧,૦૦૦/- નો એવોર્ડ, જિલ્લાકક્ષાનો રૂ.૩૧,૦૦૦/- નો એવોર્ડ, ઘટકકક્ષાનો રૂ.૨૧૦૦૦/- નો એવોર્ડ અને આંગણવાડી તેડાગરને રાજ્યકક્ષાનો રૂ.૩૧,૦૦૦/- નો એવોર્ડ, જિલ્લાકક્ષાનો રૂ.૨૧૦૦૦/-નો એવોર્ડ, ઘટકકક્ષાનો રૂ.૧૧૦૦૦/- નો એવોર્ડ આપવાનું ઠરાવેલ છે, જેમાં જિલ્લા કક્ષાના/મહાનગરપાલિકા કક્ષાના/ ઘટક કક્ષાના અને નગરપાલિકા કક્ષાના તમામ આંગણવાડી કાર્યકરો અને આંગણવાડી તેડાગરને આવરી લેવામાં આવે છે. પાત્રતા ધરાવવા અંગેના નિયત માપદંડો નીચે મુજબ છે.

માતા યશોદા એવોર્ડ માટે કામગીરીના માપદંડો

- ❖ આંગણવાડી કેન્દ્રની શ્રેણી
- ❖ આંગણવાડી કેન્દ્રના લાભાર્થીઓની નોંધણી
- ❖ પૂરક પોષણ હેઠળ આવરી લેવામાં આવેલ લાભાર્થી
- ❖ લાભાર્થીઓને આપવામાં આવેલ આરોગ્ય સંબંધિત સેવાઓ
- ❖ ગ્રોથ મોનીટરીંગ
- ❖ રેકૉર્ડ રજિસ્ટર તેમજ અન્ય ખાદ્ય સામગ્રીની જાળવણી
- ❖ આંગણવાડી કેન્દ્રમાં લાભાર્થીઓને અનુરૂપ મહત્વના દિવસ અને સપ્તાહની ઉજાવણી
- ❖ લોક સહકાર
- ❖ આઇ.સી.ડી.એસ.ને સંબંધિત અન્ય યોજનાઓના અમલીકરણ બાબત
- ❖ આંગણવાડી કેન્દ્રની કામગીરીમાં તેડાગર બહેનોની ભૂમિકા

ઉપરોક્ત એવોર્ડ જુદી જુદી કક્ષાએ નક્કી કરેલ જુદી જુદી કમિટીઓ દ્વારા નક્કી કરી આપવામાં આવે છે. આ માટે ચાલુ વર્ષ ૨૦૨૦-૨૧ ના બજેટ અંદાજમાં રૂ.૨૧૪.૪૪ લાખની જોગવાઈ ચાલુ બાબત તરીકે સૂચવવામાં આવેલ છે.

૧૩. માતા યશોદા ગૌરવનિધિ :

માતા યશોદા ગૌરવનિધિ વિમા યોજના અંતર્ગત આંગણવાડી કાર્યકરો તથા તેડાગર બહેનોને વિમા કવચ પૂરું પાડવાના હેતુથી રૂ.૫૦/- નો ફાળો રાજ્ય સરકાર અને બાકીના રૂ.૫૦/-નો ફાળો વિમા પોલીસી ધારક આંગણવાડી કાર્યકર/તેડાગર બહેનોએ ચૂકવવાનો રહે છે. આમ માસિક રૂ.૧૦૦/- ના પ્રિમિયમ પૈકી રૂ.૧૭/- ની રકમ વિમા પેટે તથા બાકી રહેતી રૂ.૮૩/- ની રકમ વિમા ધારકની બચત તરીકે જમા થાય છે. વિમા ધારક વય નિવૃત્ત થાય ત્યારે તેના ખાતે તેની થયેલ બચત રકમ વ્યાજ સહિત મળવાપાત્ર થાય છે. જો વિમા ધારક વય નિવૃત્ત પહેલાં અવસાન પામે તો રૂ.૫૦,૦૦૦/- અને બચત રકમ વ્યાજ સહિત આપવામાં આવે છે. ચાલુ વર્ષ:૨૦૨૦-૨૧ ના બજેટ અંદાજમાં રૂ.૬૨૫.૫૫ લાખની ચાલુ બાબત તરીકે જોગવાઈ સૂચવવામાં આવેલ છે.

૧૪. કમિશનરશ્રી, મહિલા અને બાળ વિકાસની કચેરી ખાતે સ્ટેટ મેનેજમેન્ટ સેન્ટર અંતર્ગત પ્રોજેક્ટ મેનેજમેન્ટ યુનિટ બનાવવું :

મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ અંતર્ગત કમિશનરશ્રી મહિલા અને બાળ વિકાસની કચેરી ખાતે એક સ્ટેટ મેનેજમેન્ટ સેન્ટર બનાવવામાં આવેલ છે, તેમજ માન.મુખ્યમંત્રીશ્રી ગુજરાત રાજ્યના વરદ હસ્તે તા.૭ ઓક્ટોબર ૨૦૧૮ના રોજ તેનું શુભારંભ કરવામાં આવેલ છે.

સ્ટેટ મેનેજમેન્ટ સેન્ટર અંતર્ગત ૧૬ ડેસ્ક ઓપરેટર (કોલ સેન્ટર એક્ઝેક્યુટિવ) લેવામાં આવેલ છે જે તમામ જિલ્લાઓના પ્રોગ્રામ ઓફિસરશ્રી, બાળ વિકાસ યોજના અધિકારીશ્રી, મુખ્યસેવિકા, આંગણવાડી કાર્યકર/તેડાગર અને આઇસીડીએસના લાભાર્થીઓ સાથે સમયાંતરે સંવાદ કરે છે. તેમના દ્વારા વિવિધ યોજનાઓનું સઘન મોનીટરીંગ કરવામાં આવે છે જેની સીધી અસર યોજનાઓના અમલીકરણમાં થાય છે.

તમામ યોજનાનું સઘન મોનિટરિંગ માટે સ્ટેટ મેનેજમેન્ટ સેન્ટર અંતર્ગત એક પ્રોજેક્ટ મેનેજમેન્ટ યુનિટ બનાવવાના આયોજન છે જેમા વિવિધ વિષયોના તકનીકી નિષ્ણાંતોની સેવાઓ લેવાના રહેશે. આ માટે સને ૨૦૨૦-૨૧ના અંદાજપત્રમાં રૂ. ૨૩.૭૬ લાખની રકમની જોગવાઈ નવી બાબત તરીકે કરવામાં આવેલ છે.

૧૫. કમિશનરશ્રી, મહિલા અને બાળ વિકાસની કચેરી ખાતે કોમન ઈન્ટીગ્રેટેડ સિસ્ટમ બનાવવી :

કમિશનરશ્રી, મહિલા અને બાળ વિકાસની કચેરી ખાતે કોમન ઈન્ટીગ્રેટેડ સિસ્ટમ બનાવવા માટેનું પ્રયોજન કરેલ છે. જે અન્વયે વિવિધ યોજનાઓના ડેશબોર્ડ તથા કોમન ડેટાબેઝ બનાવવામાં આવશે. આ બાબતનું ઈન્ટીગ્રેશન ભારત સરકારની કોમન એપ્લિકેશન સિસ્ટમ તથા ગુજરાત સરકારના સ્ટેટ મેનેજમેન્ટ સેન્ટર સાથે જોડાણ કરવામાં આવશે. સન ૨૦૨૦-૨૧ના વર્ષમાં કુલ રૂ.૫૦૦.૦૦ લાખની ચાલુ બાબતે જોગવાઈ સૂચવવામાં આવેલ છે.

૧૬. પોષણ ત્રિવેણી પ્રોત્સાહક પુરસ્કાર :

“ગુજરાત પોષણ અભિયાન-૨૦૨૦” અંતર્ગત માન.મુખ્યમંત્રીશ્રીએ કુપોષણ હટાવવા અન્વયે આંગણવાડી કાર્યકર, આંગણવાડી તેડાગર, આશા વર્કર, ANM ને પ્રોત્સાહિત કરવા માટે પુરસ્કાર આપવાની જાહેરાત કરેલ. આ પુરસ્કાર યોજનામાં AAA (Anganwadi worker/Helper, ASHA & ANM)ને પ્રોત્સાહિત કરવા આંગણવાડી વર્કરને રૂ.૧૨૦૦૦/-, આંગણવાડી તેડાગરને રૂ.૬૦૦૦/- તથા પોતાના કાર્યક્ષેત્રમાં આવતી તમામ આંગણવાડીઓને સુપોષિત કરવાની સિધ્ધિ હાંસલ કરનાર આશા વર્કરને રૂ.૧૨૦૦૦/- અને એ.એન.એમ.ને રૂ.૧૨૦૦૦/-નો પોષણ ત્રિવેણી પુરસ્કાર આપવામાં આવશે. આ માટે વર્ષ ૨૦૨૦-૨૧ માં રૂ.૭૫૦.૦૦ લાખની જોગવાઈ નવી બાબત તરીકે સૂચવવામાં આવેલ છે.

વાર્ષિક યોજના - ૨૦૨૦-૨૧

				<u>વાર્ષિક યોજના - ૨૦૨૦-૨૧</u>		
				(જોગવાઈ) (રૂ. લાખમાં)		
ક્રમ	યોજના કોડ (ક્રમાંકમાં)	માંગણી નંબર/ મુખ્ય સદર/ પેટા સદર/ ગૌણ સદર/ પેટા સદર.	સ્કીમનુંનામ	કુલ	ચાલુ બાબત	નવીબાબત
૦	૧	૨	૩	૪	૫	૬
૧	૧૧૭૯૮૫	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨- ૮૦૦-૦૨	NTR-2 આઈ.સી.ડી.એસ. સામાન્ય	૫૨૧૧૧.૨૫	૫૨૧૧૧.૨૫	૦
૨	૧૨૭૯૮૬	૯૬-૨૨૩૬-૦૨- ૭૯૬-૦૨	NTR-2 આઈ.સી.ડી.એસ. દ્રાઈબલ (ટી.એસ.પી)	૩૬૬૧૩.૪૮	૩૬૩૮૪.૩૦	૨૨૯.૧૮
૩	૧૩૭૯૮૭	૯૫-૨૨૩૫-૦૨- ૮૦૦-૦૧	NTR-3 ખાસ અંગભૂત યોજના	૬૩૭૨.૦૦	૬૩૭૨.૦૦	૦.૦૦
૪	૧૧૭૯૮૯	૧૦૬-૪૨૩૬-૦૨- ૮૦૦-૦૧	NTR-5 મનરેગા હેઠળ બાંધકામ	૭૫૦૦.૦૦	૦.૦૦	૭૫૦૦.૦૦
૫	૩૬૫૬૫૬	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨- ૮૦૦-૧૧	NTR-6 પૂર્ણ યોજના	૧૪૦૩૭.૦૯	૧૪૦૩૭.૦૯	૦.૦૦
૬	૧૧૭૯૯૪	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨- ૧૦૧-૦૧	NTR-10 આંગણવાડી કાર્યકરો અને તેડાગરને વધારાની સગવડો	૨૬૯૯૦.૦૩	૨૬૯૫૨.૪૬	૩૭.૫૭
૭	૧૧૭૯૯૫	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨- ૮૦૦-૧૨	NTR-11 માતા યશોદા એવોર્ડ	૨૧૪.૪૪	૨૧૪.૪૪	૦.૦૦
૮	૧૧૭૯૯૯	૧૦૬-૪૨૩૬-૦૨- ૮૦૦-૦૩	NTR-9 આંગણવાડીના મકાનનું રીપેરીંગ	૧૨૯૪.૫૯	૧૨૯૪.૫૯	૦.૦૦
૯	૧૧૫૬૫૧	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨- ૮૦૦-૧૩	NTR-12 સંકલિત બાળ વિકાસ યોજનાનું સશક્તિકરણ	૧૯૩૪.૧૫	૧૯૩૪.૧૫	૦.૦૦
૧૦	૧૧૫૬૫૨	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨- ૮૦૦-૧૪	NTR-13 સ્કીમ ફોર એડોલેશન્ટ ગર્લ્સ (એસ.એ.જી) જનરલ	૨૬૨૨.૧૭	૨૬૨૨.૧૭	૦.૦૦
૧૧	૧૧૫૬૫૨	૯૬-૨૨૩૬-૦૨- ૭૯૬-૦૯	NTR-13 સ્કીમ ફોર એડોલેશન્ટ ગર્લ્સ (એસ.એ.જી) જનરલ	૯૧૧.૨૪	૯૧૧.૨૪	૦.૦૦
૧૨	૧૧૫૬૫૨	૯૫-૨૨૩૫-૦૨- ૮૦૦-૦૨	NTR-13 સ્કીમ ફોર એડોલેશન્ટ ગર્લ્સ	૧૯૭.૪૦	૧૯૭.૪૦	૦.૦૦

			(એસ.એ.જી) એસ.સી.પી			
૧૩	૩૬૫૬૫૪	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૫	NTR-15 પ્રધાનમંત્રી માતૃ વંદના યોજના (પીએમએમવીવાય)	૨૦૮૫.૮૨	૨૦૮૫.૮૨	૦.૦૦
૧૪	૧૬૫૬૫૮	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૬	NTR-19 પોષણ સર્વે અને સર્વેલન્સ સીસ્ટમ	૨૦૦.૦૦	૨૦૦.૦૦	૦.૦૦
૧૫	૧૬૫૬૬૦	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૮	NTR-21 ઇન્ફોર્મેશન ટેકનોલોજી અને બાયોમેટ્રીક મશીન	૧૦૨૩.૭૬	૧૦૦૦.૦૦	૨૩.૭૬
૧૬	૧૧૫૬૫૨	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૯	મિશન બલમ સુખમ-આઇસીડીએસ મિશન	૮૫૭૮.૮૩	૭૮૨૮.૮૩	૭૫૦.૦૦
૧૭	૧૧૫૬૬૧	૧૦૬-૪૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૦૪	NTR-22 બ્લોકચોક્કિસનું બાંધકામ રીપેરીંગ અને અપગ્રેડેશન	૩૩૦.૦૦	૨૮૦.૦૦	૫૦.૦૦
૧૮	૫૧૫૬૫૭	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૦૧	NTR-18 સંકલિત બાળ વિકાસ યોજના જનરલ (મકાનભાડુ, તાલીમ.આઇ.સી,માનદ વેતન,ગણવેશ સાડી	૫૫૧૦૮.૭૫	૫૫૧૦૮.૭૫	૦.૦૦
૧૯	૧૧૫૬૫૨	૮૬-૨૨૩૬-૦૨-૭૯૬-૦૧	NTR-16સંકલિત બાળ વિકાસ યોજના ટ્રાઈબલ, માનદ વેતન,ગણવેશ સાડી	૧૪૪૪૭.૯૦	૧૪૪૪૭.૯૦	૦.૦૦
૨૦		૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૧૦૧-૦૨	નેશનલ ન્યુટ્રીશન મિશન	૧૫૮૬૯.૩૨	૧૫૮૬૯.૩૨	૦.૦૦
૨૧		૧૦૬-૨૨૩૫-૦૨-૧૦૨-૦૨	રાજીવ ગાંધી રાષ્ટ્રીય ઘોડીયાઘર યોજના	૧૨૯.૭૭	૧૨૯.૭૭	૦.૦૦
૨૨		૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૦૩	સંકલિત બાળ વિકાસ યોજના તાલીમ કાર્યક્રમ(ઉડિશા યોજના) (વિશ્વ બેંક સહાયિત)	૧૧૧.૦૦	૧૧૧.૦૦	૦.૦૦
૨૩		૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૨૦	નાણાપંચ હેઠળ પોષણ માટે સહાય	૧૦૦	૦.૦૦	૧.૦૦
		કુલ		૨૪૮૬૮૩.૯૯	૨૪૦૦૯૨.૪૮	૮૫૯૧.૫૧

કાર્યક્રમ અને પ્રવૃત્તિનું વર્ગીકરણ

વર્ષ ૨૦૧૯-૨૦ મુખ્ય સદર ૨૨૩૬ પોષણ ખર્ચ દર્શાવતું પત્રક

(રૂ. લાખમાં)

ક્રમ	માંગણી નંબર/પેટા સદરનું નામ/ ગૌણ સદર	૨૦૧૯-૨૦ નો ખર્ચ		
		મહેસુલ	મુડી	કુલ
૧	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૦૨ NTR-2 આઈ.સી.ડી.એસ. જનરલ	૪૬૧૬૬.૯૯	૦.૦૦	૪૬૧૬૬.૯૯
૨	૯૬-૨૨૩૬-૦૨-૭૯૬-૦૨ NTR-2 સંકલિત બાળ વિકાસ યોજના આઈ.સી.ડી.એસ. ટ્રાયબલ	૪૧૩૩૮.૯૩	૦.૦૦	૪૧૩૩૮.૯૩
૩	૯૫-૨૨૩૫-૦૨-૮૦૦-૦૧ NTR-3 આઈ.સી.ડી.એસ એસ.સી.પી.	૪૨૨૮.૮૮	૦.૦૦	૪૨૨૮.૮૮
૪	૯૫-૨૨૩૫-૦૨-૮૦૦-૦૨ NTR-13 ૯૬-૨૨૩૬-૦૨-૭૯૬-૦૯ NTR-13 ૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૪ NTR-13 કિશોરી બાળાઓના સશક્તિકરણ માટેની સ્કીમ ફોર એડોલેશન્ટ ગર્લ્સ (એસ.એ.જી)	૩૨૫૫.૯૨	૦.૦૦	૩૨૫૫.૯૨
૫	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૧૦૧-૦૧ NTR-10 આંગણવાડી કાર્યકર અને તેડાગરને વધારાની સવલતો	૨૪૨૫૫.૨૧	૦.૦૦	૨૪૨૫૫.૨૧
૬	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૨ NTR- માતા યશોદા એવોર્ડ	૦.૦૦	૦.૦૦	૦.૦૦
૭	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૩ NTR-12 સંકલિત બાળ વિકાસ યોજનાનું સશક્તિકરણ	૧૭૫૩.૫૭	૦.૦૦	૧૭૫૩.૫૭
૮	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૫ NTR-15 PMMVY	૪૯૬.૫૩	૦.૦૦	૪૯૬.૫૩
૯	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૧ NTR-11 પૂર્ણ યોજના	૮૯૨૪.૮૬	૦.૦૦	૮૯૨૪.૮૬

૧૦	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૬ NTR-19 પોષણ સર્વે અને સર્વેલન્સ સીસ્ટમ	૦.૦૦	૦.૦૦	૦.૦૦
૧૧	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૮ NTR-21 આઈ.ટી. અને બાયોમેટ્રીક ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર	૧૧૭.૦૧	૦.૦૦	૧૧૭.૦૧
૧૨	૧૦૬-૪૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૦૧ NTR-5 આંગણવાડી બાંધકામ	૦.૦૦	૨૭૪૮.૭૫	૨૭૪૮.૭૫
૧૩	૧૦૬-૪૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૦૩ NTR-9 આંગણવાડી રીપેરીંગ	૦.૦૦	૧૯૫૫.૭૪	૧૯૫૫.૭૪
૧૪	૧૦૬-૪૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૦૪ NTR-22 ઘટક કચેરીના મકાનોનું બાંધકામ, સુધારા વધારા અને સમારકામ	૦.૦૦	૧૪૦.૦૦	૧૪૦.૦૦
૧૫	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૦૧ NTR-18 સંકલિત બાળ વિકાસ યોજના આઈસીડીએસ પગાર અને ભથ્થાં, સ્ટેનો પગાર	૪૦૭૨૧.૩૨	૦.૦૦	૪૦૭૨૧.૩૨
૧૬	૯૬-૨૨૩૬-૦૨-૭૯૬-૦૧ NTR-16 સંકલિત બાળ વિકાસ યોજના આઈ.સી.ડી.એસ. ટ્રાયબલ પગારભથ્થા	૧૦૧૨૮.૯૩	૦.૦૦	૧૦૧૨૮.૯૩
૧૭	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૯ મિશન બલમ સુખમ આઈ.સી.ડી.એસ. મિશન, ડેટા ઓપરેટર પગાર	૨૨૬૮.૧૮	૦.૦૦	૨૨૬૮.૧૮
૧૮	૧૦૬-૨૨૩૫-૦૨-૧૦૨-૦૨ રાજીવ ગાંધી રાષ્ટ્રીય ઘોડીયાઘર યોજના	૩૩.૮૬	૦.૦૦	૩૩.૮૬
૧૯	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૧૦૧-૦૨ નેશનલ ન્યુટ્રીશન મિશન	૧૫૦૨૫.૭૭	૦.૦૦	૧૫૦૨૫.૭૭
કુલ		૧૮૭૧૫.૯૬	૪૮૪૪.૪૯	૨૦૩૫૬૦.૪૫

ભાગ - ૩

પત્રક - ૬

કાર્યક્રમ અને પ્રવૃત્તિનું વર્ગીકરણ

નાણાકીય જરૂરીયાત દર્શાવતું પત્રક

વર્ષ ૨૦૨૦-૨૧ મુખ્ય સદર ૨૨૩૬ પોષણ

(રૂ. લાખમાં)

ક્રમ	પેટા સદરનું નામ/ ગૌણ સદર/ માંગણી નંબર	સ્કીમનું નામ	૨૦૨૦-૨૧ની ચાલુ બાબત સુધારેલ જોગવાઈ (રૂ. લાખમાં)
૧	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૦૨	એન.ટી.આર.-૨ આઈ.સી.ડી.એસ. સામાન્ય	૫૨૧૧૧.૨૫
૨	૮૬-૨૨૩૬-૦૨-૭૯૬-૦૨	એન.ટી.આર.-૨ આઈ.સી.ડી.એસ., ટ્રાઇબલ, (ટી.એસ.પી)	૩૬૬૧૩.૪૮
૩	૮૫-૨૨૩૫-૦૨-૮૦૦-૦૧	એન.ટી.આર.-૩ ખાસ અંગભૂત યોજના	૬૩૭૨.૦૦
૪	૧૦૬-૨૨૩૫-૦૨-૧૦૨-૦૨	રાજીવ ગાંધી રાષ્ટ્રીય ઘોડીયાઘર યોજના	૧૨૯.૭૭
૫	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૦૩	સંકલિત બાળ વિકાસ યોજના તાલીમ કાર્યક્રમ(ઉડિશા યોજના) (વિશ્વ બેંક સહાયિત) અનટાઇડ ફંડ	૧૧૧.૦૦
૬	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૧	એન.ટી.આર.-૬ પૂર્ણ યોજના	૧૪૦૩૭.૦૯
૭	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૧૦૧-૦૧	એન.ટી.આર.-૧૦ આંગણવાડી કાર્યકરો અને તેડાગરને વધારાની સગવડો	૨૬૯૯૦.૦૩
૮	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૨	એન.ટી.આર.-૧૧ માતા યશોદા એવોર્ડ	૨૧૪.૪૪
૯	૧૦૬-૪૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૦૩	એન.ટી.આર.-૯ આંગણવાડીના મકાનનું રીપેરીંગ	૧૨૯૪.૫૯
૧૦	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૩	એન.ટી.આર.-૧૨ સંકલિત બાળ વિકાસ યોજનાનું સશક્તિકરણ	૧૯૩૪.૧૫
૧૧	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૪	એન.ટી.આર.-૧૩ સ્કીમ ફોર એડોલેશન્ટ ગર્લ્સ (એસ.એ.જી)	૨૬૨૨.૧૭

		જનરલ	
૧૨	૯૬-૨૨૩૬-૦૨-૭૯૬-૦૯	એન.ટી.આર.-૧૩ સ્કીમ ફોર એડોલેશન્ટ ગર્લ્સ (એસ.એ.જી) ટ્રાઈબલ	૯૧૧.૨૪
૧૩	૯૫-૨૨૩૫-૦૨-૮૦૦-૦૨	એન.ટી.આર.-૧૩ સ્કીમ ફોર એડોલેશન્ટ ગર્લ્સ (એસ.એ.જી) એસ.સી.પી	૧૯૭.૪
૧૪	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૫	એન.ટી.આર.-૧૫ પ્રધાનમંત્રી માતૃ વંદના યોજના(પીએમએમવીવાય)	૨૦૮૫.૮૨
૧૫	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૬	એન.ટી.આર.-૧૯ પોષણ સર્વે અને સર્વેલન્સ સીસ્ટમ	૨૦૦.૦૦
૧૬	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૮	એન.ટી.આર.-૨૧ આઇટી & બાયોમેટ્રીક મશીન	૧૦૨૩.૭૬
૧૭	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૯	એન.ટી.આર.-૨૦ મિશન બલમ સુખમ-આઇસીડીએસ મિશન (સોસાયટી) ૮૫૭૮.૮૩	૫૯૯૬.૩૬
૧૮	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૯	મિશન બલમ સુખમ-આઇસીડીએસ મિશન આઇ.ઇ.સી., મેગેઝીન	૯૦૮.૪
૧૯	૧૦૬-૪૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૦૪ એન.ટી.આર.-૨૨	બ્લોકઓફિસનું બાંધકામ રીપેરીંગ અને અપગ્રેડેશન	૩૩૦.૦૦
૨૦	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૦૧ એન.ટી.આર.-૧૮	સંકલિત બાળ વિકાસ યોજના જનરલ, જિલ્લા તથા ઘટકનું આઇ.ઇ.સી.	૫૫૧૦૮.૭૫
૨૧	૯૬-૨૨૩૬-૦૨-૭૯૬-૦૧	એન.ટી.આર.-૧૬ સંકલિત બાળ વિકાસ યોજના ટ્રાઈબલ	૧૪૪૪૭.૯૦
૨૨	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૧૦૧-૦૨	નેશનલ ન્યુટ્રીશન મિશન	૧૫૮૬૯.૩૨
૨૩	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૦૩	સંકલિત બાળ વિકાસ યોજના તાલીમ કાર્યક્રમ(ઉડીશા યોજના વિશ્વ બેંક)	૧૧૧.૦૦
કુલ			૨૪૮૬૮૩.૯૯

૧	પોષણ ત્રિવેણીને પુરસ્કાર	૭૫૦.૦૦
૨	સુરેન્દ્રનગર જિલ્લાના અગરીયા વિસ્તારમાં “રણ આંગણવાડી”ની વ્યવસ્થા	૨૩.૦૦
૩	મધ્યસ્થ જેલના મહિલા બંદિવાનો અને સ્ટાફના બાળકો માટે ૪ મીની આંગણવાડીની જોગવાઈ	૪.૫૭
૪	અર્બન એરિયામાં આંગણવાડી કેન્દ્રોના બાંધકામ	૩૫૦૦.૦૦
૫	નાયબ નિયામક વર્ગ-૧ ની જગ્યા	૧૦.૦૦
૬	બ્લોક ઓફીસનું બાંધકામ, રીપેરીંગ તથા આધુનીકરણ (State) (CSS)	૫૦.૦૦
૭	સ્ટેટ મેનેજમેન્ટ સેન્ટર અંતર્ગત પ્રોજેક્ટ મેનેજમેન્ટ યુનિટ	૨૩.૭૬
૮	મનરેગા હેઠળ આંગણવાડીના મકાન બાંધકામ (State) (CSS)	૪૦૦૦.૦૦
૯	કેન્દ્રીય નાણા પંચના અહેવાલ અન્વયે આઈ.સી.ડી.એસ. હેઠળ પૂરક પોષણ કાર્યક્રમ અંતર્ગત બાળકો અને સગર્ભા તથા ધાત્રી માતાઓના પોષણ માટે રૂ. ૧.૦૦ લાખની નાણાકીય જોગવાઈ	૧.૦૦
૧૦	પંચમહાલ જિલ્લાના ૬ આદિજાતિ ક્લસ્ટરની આંગણવાડીઓના ૬ માસથી ૬ વર્ષના બાળકો અને સગર્ભા અને ધાત્રીમાતાઓ માટે દૂધ સંજોવની યોજના શરૂ કરવા બાબત.	૨૨૯.૧૮
કુલ		૮૫૯૧. ૫૧

યોજનાવાર વર્ગીકરણ (રૂ. લાખમાં)													
ક્રમ	માંગણી નંબર, મુખ્ય સદર પેટા મુખ્ય સદર, પેટાસદરનું નામ ગૌણસદર, પેટા સદર અને એન.ટી.આર	૨૦૧૮-૨૦૧૯ ના ખરેખર ખર્ચના આંકડા			૨૦૧૯-૨૦૨૦ ના વર્ષનો અંદાજ			૨૦૧૯-૨૦૨૦ ના વર્ષનો સુધારેલ અંદાજ			૨૦૨૦-૨૦૨૧ ના વર્ષનો અંદાજ		
		મહેસુલ	મુડી	સરવાળો	મહેસુલ	મુડી	સરવાળો	મહેસુલ	મુડી	સરવાળો	મહેસુલ	મુડી	સરવાળો
૧	માંગણી નંબર :- ૯૫ મુખ્ય સદર :- ૨૨૩૫ પેટા મુખ્ય સદર :- ૦૨ પોષક ખાદ્ય અને પીણાની વહેંચણી ગૌણ સદર :- ૮૦૦ અન્ય ખર્ચ પેટા સદર :- ૦૧ એન.ટી.આર. - ૩ એસ.એન.પી.	૪૮૦૧.૨૩	૦.૦૦	૪૮૦૧.૨૩	૪૩૯૬.૮૮	૦.૦૦	૪૩૯૬.૮૮	૪૩૩૫૮૪	૦.૦૦	૪૩૩૮૮૪	૬૩૭૨.૦૦	૦.૦૦	૬૩૭૨.૦૦
૨	માંગણી નંબર :- ૯૫ મુખ્ય સદર :- ૨૨૩૫ પેટા મુખ્ય સદર :- ૦૨ પોષક ખાદ્ય અને પીણાની વહેંચણી ગૌણ સદર :- ૮૦૦ અન્ય ખર્ચ પેટા સદર :- ૦૨ એન.ટી.આર. - ૧૩ સ્કીમ ફોર એડોલેશન્ટ ગર્લ્સ (એસ.એ.જી)	૧૧૨૫.૬૩	૦.૦૦	૧૧૨૫.૬૩	૨૫૬.૮૦	૦.૦૦	૨૫૬.૮૦	૨૩૭.૮૪	૦.૦૦	૨૩૭.૮૪	૧૯૭.૪૦	૦.૦૦	૧૯૭.૪૦

કુલ (૧ થી ૨) :- અ		૫૯૨૬.૮૬	૦.	૫૯૨૬.૮૬	૪૬૫૩.૬૮	૦.	૪૬૫૩.૬૮	૪૩૩૮૨૧.૮ ૪	૦.	૪૩૪૧૨૧.૮ ૪	૬૫૬૯.૪	૦.	૬૫૬૯.૪
૩	માંગણી નંબર:- ૧૦૬ મુખ્ય સદર :- ૪૨૩૬ પેટા મુખ્ય સદર :- ૦૨ પોષક ખાદ્ય અને પીણાની વહેંચણી ગૌણ સદર :- ૮૦૦ અન્ય ખર્ચ પેટા સદર :- ૦૧ એન.ટી.આર. - ૫ કન્સ્ટ્રક્શન ઓફ નંદધર (આંગણવાડી)	૦.૦૦	૪૦૦૧.૨૫	૪૦૦૧.૨૫	૦.૦૦	૨૮૬૫.૦૦	૨૮૬૫.૦૦	૦.૦૦	૪૮૭૨.૨૮	૪૮૭૨.૨૮	૦.૦૦	૭૫૦૦.૦૦	૭૫૦૦.૦૦
૪	માંગણી નંબર :- ૧૦૬ મુખ્ય સદર :- ૨૨૩૬ પેટા મુખ્ય સદર :- ૦૨ પોષક ખાદ્ય અને પીણાની વહેંચણી ગૌણ સદર :- ૮૦૦ અન્ય ખર્ચ પેટા સદર :- ૦૨ એન.ટી.આર. - ૨ સંકલિત બાળવિકાસ યોજના જનરલ	૩૬૬૫૮.૩૭	૦.૦૦	૩૬૬૫૮.૩૭	૩૭૪૮૯.૪૬	૦.૦૦	૩૭૪૮૯.૪૬	૪૮૪૦૭.૭૫	૦.૦૦	૪૮૪૦૭.૭૫	૫૨૧૧૧.૨૫	૦.૦૦	૫૨૧૧૧.૨૫

૫	માંગણી નંબર :- ૧૦૬ મુખ્ય સદર :- ૨૨૩૬ પેટા મુખ્ય સદર :- ૦૨ પોષક ખાદ્ય અને પીણાની વહેંચણી ગૌણ સદર :- ૮૦૦ અન્ય ખર્ચ પેટા સદર :- ૧૨ એન.ટી.આર. - ૧૧ માતા યશોદા એવોર્ડ	૧૫૩.૮૪	૦.૦૦	૧૫૩.૮૪	૧૮૬.૦૩	૦.૦૦	૧૮૬.૦૩	૨૦૮.૦૩	૦.૦૦	૨૦૮.૦૩	૨૧૪.૪૪	૦.૦૦	૨૧૪.૪૪
૬	માંગણી નંબર :- ૧૦૬ મુખ્ય સદર :- ૨૨૩૬ પેટા મુખ્ય સદર :- ૦૨ પોષક ખાદ્ય અને પીણાની વહેંચણી ગૌણ સદર :- ૧૦૧ પેટા સદર :- ૦૧ એન.ટી.આર.-૧૦ ખાસ પોષણકાર્યક્રમ એસ.એન.પી/ આંગણવાડી વકેર- હેલ્પરને વધારાની સવલતો	૨૬૭૨૮.૯૯	૦.૦૦	૨૬૭૨૮.૯૯	૨૬૮૩૯.૫૯	૦.૦૦	૨૬૮૩૯.૫૯	૨૬૬૮૧.૫૮	૦.૦૦	૨૬૬૮૧.૫૮	૨૬૯૯૯૦૦૩	૦.૦૦	૨૬૯૯૦.૦૩
૭	માંગણી નંબર :- ૧૦૬ મુખ્ય સદર :- ૨૨૩૬ પેટા મુખ્ય સદર :- ૦૨ પોષક ખાદ્ય અને પીણાની વહેંચણી ગૌણ સદર :- ૮૦૦ અન્ય ખર્ચ પેટા સદર :- ૦૧	૩૯૬૭૮.૫૨	૦.૦૦	૩૯૬૭૮.૫૨	૬૨૪૫૯.૫૧	૦.૦૦	૬૨૪૧૯.૫૧	૫૧૧૪૨.૭૪	૦.૦૦	૫૧૧૪૨.૫૪	૫૫૧૦૮.૭૫	૦.૦૦	૫૫૧૦૮.૭૫

	એન.ટી.આર.- ૧૮ સંકલિત બાળવિકાસ યોજના જનરલ												
૮	માંગણી નંબર :- ૧૦૬ મુખ્ય સદર :- ૨૨૩૬ પેટા મુખ્ય સદર :- ૦૨ પોષક ખાદ્ય અને પીણાની વહેંચણી ગૌણ સદર :- ૮૦૦ અન્ય ખર્ચ પેટા સદર :- ૧૧ એન.ટી.આર. :- ૬ પૂર્ણ યોજના	૮૯૦.૯૨	૦.૦૦	૮૯૦.૯૨	૯૮૮૬.૭૪	૦.૦૦	૯૮૮૬.૭૪	૮૯૪૩.૯૮	૦.૦૦	૮૯૪૩.૯૮	૧૪૦૩૭.૦૯	૦.૦૦	૧૪૦૩૭.૦૯
૯	માંગણી નંબર :- ૧૦૬ મુખ્ય સદર :- ૪૨૩૬ પેટા મુખ્ય સદર :- ૦૨ પોષક ખાદ્ય અને પીણાની વહેંચણી ગૌણ સદર :- ૮૦૦ અન્ય ખર્ચ પેટા સદર :- ૦૩ એન.ટી.આર.- ૯ નંદધર (આંગણવાડી) રીપેરીંગ	૦.૦૦	૦.૦૦	૦.૦૦	૦.૦૦	૧૨૯૪.૫૯	૧૨૯૪.૫૯	૦.૦૦	૨૬૨૩.૨૬	૨૬૨૩.૨૬	૦.૦૦	૧૨૯૪.૫૯	૧૨૯૪.૫૯
૧૦	માંગણી નંબર :- ૧૦૬ મુખ્ય સદર :- ૪૨૩૬ પેટા મુખ્ય સદર :- ૦૨	૦.૦૦	૪૦૦.૦૦	૪૦૦.૦૦	૦.૦૦	૧૪૦.૦૦	૧૪૦.૦૦	૦.૦૦	૧૪૦.૦૦	૧૪૦.૦૦	૦.૦૦	૩૩૦.૦૦	૩૩૦.૦૦

	પોષક ખાદ્ય અને પીણાની વહેંચણી ગૌણ સદર :- ૮૦૦ અન્ય ખર્ચ પેટા સદર :- ૦૪ એન.ટી.આર.- ૨૨ બ્લોકગ્રોથિસનું બાંધકામ રીપેરીંગઅને અપગ્રેડેશન												
૧૧	માંગણી નંબર :- ૧૦૬ મુખ્ય સદર: ૨૨૩૬ પેટા મુખ્ય સદર :- ૦૨ પોષક ખાદ્ય અને પીણાની વહેંચણી ગૌણ સદર :- ૮૦૦ અન્ય ખર્ચ પેટા સદર :- ૧૩ એન.ટી.આર.- ૧૨ સંકલિત બાળ વિકાસ યોજનાનું સશક્તિકરણ	૧૭૫૫.૪૧	૦.૦૦	૧૭૫૫.૪૧	૧૯૩૪.૧૫	૦.૦૦	૧૯૩૪.૧૫	૧૯૩૩.૧૫	૦.૦૦	૧૯૩૩.૧૫	૧૯૩૪.૧૫	૦.૦૦	૧૯૩૪.૧૫
૧૨	માંગણી નંબર :- ૧૦૬ મુખ્ય સદર :- ૨૨૩૬ પેટા મુખ્ય સદર :- ૦૨ પોષક ખાદ્ય અને પીણાની વહેંચણી ગૌણ સદર :- ૮૦૦ અન્ય ખર્ચ પેટા સદર :- ૧૫ એન.ટી.આર.- ૧૫ પ્રધાનમંત્રી માતૃ વંદના યોજના (પીએમએમવીવાય)	૪૫૫૦.૫૯	૦.૦૦	૪૫૫૦.૫૯	૪૦૭૯.૦૭	૦.૦૦	૪૦૭૯.૦૭	૪૯૮.૫૬	૦.૦૦	૪૯૮.૫૬	૨૦૮૫.૮૨	૦.૦૦	૨૦૮૫.૮૨

૧૩	માંગણી નંબર :- ૧૦૬ મુખ્ય સદર :- ૨૨૩૬ પેટા મુખ્ય સદર :- ૦૨ પોષક ખાદ્ય અને પીણાની વહેંચણી ગૌણ સદર :- ૮૦૦ અન્ય ખર્ચ પેટા સદર :- ૧૪ એન.ટી.આર.- ૧૩ સ્કીમ ફોર એડિશનલ ગર્લ્સ (એસ.એ.જી)	૭૧૩૩.૫૫	૦.૦૦	૭૧૩૩.૫૫	૩૪૧૨.૧૨	૦.૦૦	૩૪૧૨.૧૨	૨૫૪૯.૦૮	૦.૦૦	૨૫૪૯.૦૮	૨૬૨૨.૧૭	૦.૦૦	૨૬૨૨.૧૭
૧૪	માંગણી નંબર :- ૧૦૬ મુખ્ય સદર :- ૨૨૩૬ પેટા મુખ્ય સદર :- ૦૨ પોષક ખાદ્ય અને પીણાની વહેંચણી ગૌણ સદર :- ૮૦૦ અન્ય ખર્ચ પેટા સદર :- ૧૬ એન.ટી.આર.- ૧૯ પોષણ સર્વે અને સર્વેલન્સ	૦.૦૦	૦.૦૦	૦.૦૦	૭૯૫.૦૧	૦.૦૦	૭૯૫.૦૧	૦.૦૦	૦.૦૦	૦.૦૦	૨૦૦.૦૦	૦.૦૦	૨૦૦.૦૦
૧૫	માંગણી નંબર :- ૧૦૬ મુખ્ય સદર :- ૨૨૩૬ પેટા મુખ્ય સદર :- ૦૨ પોષક ખાદ્ય અને પીણાની વહેંચણી ગૌણ સદર :- ૮૦૦ અન્ય ખર્ચ પેટા સદર :- ૧૭ એન.ટી.આર.- ૨૦ મિશન મંગલમ	૦.૦૦	૦.૦૦	૦.૦૦	૦.૦૧	૦.૦૦	૦.૦૧	૦.૦૦	૦.૦૦	૦૦૦	૦.૦૦	૦.૦૦	૦.૦૦

૧૬	માંગણી નંબર :- ૧૦૬ મુખ્ય સદર :- ૨૨૩૬ પેટા મુખ્ય સદર :- ૦૨ પોષક ખાદ્ય અને પીણાની વહેંચણી ગૌણ સદર :- ૮૦૦ અન્ય ખર્ચ પેટા સદર :- ૧૮ એન.ટી.આર.- ૨૧ ઈન્ફોર્મેશન ટેકનોલોજી અને બાયોમેટ્રીક ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર	૧૮૭.૦૦	૦.૦૦	૧૮૭.૦૦	૨૭૨૫.૧૪	૦.૦૦	૨૭૨૫.૧૪	૨૧૮.૩૧	૦.૦૦	૨૧૮.૩૧	૧૦૨૩.૭૬	૦.૦૦	૧૦૨૩.૭૬
૧૭	માંગણી નંબર :- ૧૦૬ મુખ્ય સદર :- ૨૨૩૬ પેટા મુખ્ય સદર :- ૦૨ પોષક ખાદ્ય અને પીણાની વહેંચણી ગૌણ સદર :- ૮૦૦ અન્ય ખર્ચ પેટા સદર :- ૧૮ એન.ટી.આર.- ૨૦ મિશન બલમ સુખમ- આઈસીડીએસ સોસાયટી, મેગેઝીન	૨૫૫૨.૫૫	૦.૦૦	૨૫૫૨.૫૫	૧૧૮૫૪.૦૪	૦.૦૦	૧૧૮૫૪.૦૪	૨૫૬૧.૮૭	૦.૦૦	૨૫૬૧.૮૭	૮૫૭૮.૮૩	૦.૦૦	૮૫૭૮.૨૩

૧૮	માંગણી નંબર :- ૧૦૬ મુખ્ય સદર :- ૨૨૩૫ પેટા મુખ્ય સદર :- ૦૨ ગૌણ સદર :- ૧૦૨ સદર :- ૦૨ રાજીવ ગાંધી રાષ્ટ્રીય ઘોડીયાઘર યોજના	૪૭૨.૫૩	૦.૦૦	૪૭૨.૫૩	૭૮૬.૧૦	૦.૦૦	૭૮૬.૧૦	૧૧૩.૨૫	૦.૦૦	૧૧૩.૨૫	૧૨૯.૭૭	૦.૦૦	૧૨૯.૭૭
૧૯	માંગણી નંબર :- ૧૦૬ મુખ્ય સદર :- ૨૨૩૬ પેટા મુખ્ય સદર :- ૦૨ ગૌણ સદર :- ૮૦૦ સદર :- ૦૩ સંકલિત બાળ વિકાસ યોજના તાલીમ કાર્યક્રમ(ઉડિશા યોજના) (વિશ્વ બેંક સહાયિત)	૦.૦૦	૦.૦૦	૦.૦૦	૧૨૦.૦૦	૦.૦૦	૧૨૦.૦૦	-	-	-	૧૧૧.૦૦	૦.૦૦	૧૧૧.૦૦
૨૦	માંગણી નંબર :- ૧૦૬ મુખ્ય સદર :- ૨૨૩૬ પેટા મુખ્ય સદર :- ૦૨ ગૌણ સદર :- ૧૦૧ સદર :- ૦૨ નેશનલ ન્યુટ્રીશન મિશન	૩૨૫૭.૫૮	૦.૦૦	૩૨૫૭.૫૮	૨૨૯૪૪.૭૩	૦.૦૦	૨૨૯૪૪.૭૩	૧૬૬૯૮.૪૨	૦.૦૦	૧૬૬૯૮.૪૨	૧૫૮૬૯.૩૨	૦.૦૦	૧૫૮૬૯.૩૨
કુલ (૩ થી ૨૨) :- બ		૧૨૪૦૧૯.૮ ૫	૪૪૦૧.૨૫	૧૨૮૪૨૧.૧	૧૮૫૫૧૧.૭	૪૨૯૯.૫૯	૧૮૯૭૭૧.૨ ૯	૧૬૦૯૫૬.૮ ૨	૭૬૩૫.૫૪	૧૬૮૫૯૨.૧ ૬	૧૮૧૦૧૬.૩ ૮	૯૧૨૪.૫૯	૧૯૦૧૪૦.૩ ૭
૨૧	માંગણી નંબર :- ૯૬ મુખ્ય સદર :- ૨૨૩૬	૨૨૨૨૩.૭૯	૦.૦૦	૨૨૨૨૩.૭૯	૩૦૯૦૭.૧૮	૦.૦૦	૩૦૯૦૭.૧૮	૪૩૪૦૦.૨૫	૦.૦૦	૪૩૪૦૦.૨૫	૩૬૬૧૩.૪૮	૦.૦૦	૩૬૬૧૩.૪૮

	પેટા મુખ્ય સદર :- ૦૨ પોષક ખાદ્ય અને પીણાની વહેંચણી ગૌણ સદર :- ૭૯૬ આદિજાતિ વિસ્તાર સબ પ્લાન પેટા સદર :- ૦૨ એન.ટી.આર.- ૨ સંકલિત બાળવિકાસ યોજના												
૨૨	માંગણી નંબર :- ૯૬ મુખ્ય સદર :- ૨૨૩૬ પેટા મુખ્ય સદર :- ૦૨ પોષક ખાદ્ય અને પીણાની વહેંચણી ગૌણ સદર :- ૭૯૬ આદિજાતિ વિસ્તાર સબ પ્લાન પેટા સદર :- ૦૧ એન.ટી.આર.- ૧૬ સંકલિત બાળ વિકાસ યોજના	૧૪૪૦૦.૩૪	૦.૦૦	૧૪૪૦૦.૩૪	૧૯૫૫૮.૯૮	૦.૦૦	૧૯૫૫૮.૯૮	૧૬૧૮૬.૧૯	૦.૦૦	૧૬૧૮૬.૧૯	૧૪૪૪૭.૯૦	૦.૦૦	૧૪૪૪૭.૯૦
૨૩	માંગણી નંબર :- ૯૬ મુખ્ય સદર :- ૨૨૩૬ પેટા મુખ્ય સદર :- ૦૨ પોષક ખાદ્ય અને પીણાની વહેંચણી ગૌણ સદર :- ૭૯૬ આદિજાતિ વિસ્તાર સબ પ્લાન પેટા સદર :- ૦૯ એન.ટી.આર.- ૧૩	૧૯૪૮.૫૦	૦.૦૦	૧૯૪૮.૫૦	૨૭૯૯.૨૦	૦.૦૦	૨૭૯૯.૨૦	૨૦૭૧.૬૪	૦.૦૦	૨૦૭૧.૬૪	૯૧૧.૨૪	૦.૦૦	૯૧૧.૨૪

	સ્કીમ ફોર એડોલેશન્ટ ગર્લ્સ (એસ.એ.જી)												
કુલ (૨૦ થી ૨૨) :- (ક)		૩૮૫૭૩	૩૮૫૭૨.૬૩	૫૩૨૬૫.૩૬	૦.	૫૩૨૬૫.૩૬	૬૧૬૫૮.૦૮	૦.	૬૧૬૫૮.૦૮	૫૧૯૭૨.૬૨	૦.	૫૧૯૭૨.૬૨	૩૮૫૭૩
કુલ :- (અ+બ+ક)		૧૬૮૫૧૮.૩૪	૪૨૮૭૪	૧૭૨૮૨૦.૫૮	૨૪૩૪૩૦.૭૪	૪૨૮૮.૫૮	૨૪૭૬૮૦.૩૩	૬૫૬૪૩૬.૭૪	૭૬૩૫.૫૪	૬૬૪૩૭૨.૦૮	૨૩૮૫૫૮.૪૮	૮૧૨૪.૫૮	૨૪૮૬૮૨.૩૮

કામગીરી અંદાજપત્ર :

૨૦૨૦-૨૦૨૧

કમિશનરશ્રી, મહિલા અને બાળ વિકાસની કચેરી

(મહિલા વિંગ)

કમિશનરશ્રી , મહિલા અને બાળ વિકાસની કચેરી (મહિલા વિંગ), ગાંધીનગર.

કમિશનરશ્રી, મહિલા અને બાળ વિકાસની કચેરીની સ્થાપના મહિલાઓના કલ્યાણ, સશક્તિકરણ અને બહુઆયામી વિકાસ માટે ઓક્ટોબર-૧૯૮૮ થી કરવામાં આવેલ છે. મહિલાઓના સર્વાંગી વિકાસ માટે કાર્ય કરતી નોંધાયેલ સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓ મહિલા વિકાસની પ્રવૃત્તિઓ જેવી કે, જિલ્લા વિવિધલક્ષી મહિલા કલ્યાણ કેન્દ્રો જિલ્લા કક્ષાએ તેમજ વિવિધલક્ષી મહિલા કલ્યાણ કેન્દ્રો તાલુકા કક્ષાએ હેતુસભર કાર્યક્રમ અમલી બનાવી શકે, કુટુંબ સલાહ કેન્દ્રો પારિવારિક ઝઘડામાં માર્ગદર્શક બની તેનો કાર્યક્રમ અમલી બનાવી શકે.

મહિલા મંડળો દ્વારા ચાલતા સિવાણ વર્ગો દ્વારા મહિલાઓને સ્વરોજગારીથી આત્મનિર્ભર બને તે હેતુસર કમિશનરશ્રી, મહિલા અને બાળ વિકાસની કચેરી દ્વારા નાણાકીય સહાય પૂરી પાડવામાં આવે છે તેમજ પારિવારિક હિંસાઓ સામે સ્ત્રી રક્ષણ અધિનિયમ-૨૦૦૫ અંતર્ગત જિલ્લા સમાજ સુરક્ષા અધિકારીઓના નિયંત્રણ અધિકારી તરીકે કમિશનરશ્રી, મહિલા અને બાળ વિકાસની કચેરી કામગીરી બજાવતી હોઈ તેઓને જરૂરીયાત મુજબની નાણાકીય સહાય પણ કમિશનરશ્રી, મહિલા અને બાળ વિકાસની કચેરી દ્વારા મંજૂર કરવાની થાય છે.

કમિશનર કચેરી દ્વારા ગુજરાતની મહિલાઓને સ્પર્શતા પ્રશ્નો તથા તેઓના વિકાસ માટેની પ્રવૃત્તિઓને લગતી માહિતી એકત્રિત કરીને સંગ્રહિત કરવામાં આવે છે. આ ઉપરાંત મહિલાઓના સંદર્ભમાં સમાજમાં લોકોના વલણમાં પરિવર્તન આવે તે હેતુથી પોસ્ટર્સ, ફોલ્ડર્સ અને પ્રચાર સાહિત્ય તૈયાર કરી સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓ મારફત વિતરણ કરવામાં આવે છે. આ માટે સને ૨૦૨૦-૨૧ ના વર્ષમાં મહેસૂલી સદરે રૂ.૬૧૮૧૮.૦૧લાખ તથા મુડી સદરે રૂ. ૧૮૧.૦૦ લાખની જોગવાઈ સુચવેલ છે. એમ મળી કુલ રૂ.૬૧૯૯૯.૦૧લાખની બજેટ જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે.

કામગીરી:-

વિવિધલક્ષી મહિલા કલ્યાણ યોજના તા: ૦૧/ ૦૪/ ૨૦૦૬ થી અમલમાં છે. મહિલાઓને કાનુની સમસ્યાઓ માટે માર્ગદર્શન અને રોજગારી માટે તાલીમ આપવામાં આવે છે.

- હાલમાં આવા ૩૧ જિલ્લા કેન્દ્રો, શહેરી વિસ્તારમાં અને તાલુકાના ૨૩૬ મળી કુલ ૨૬૭ વિવિધલક્ષી મહિલા કલ્યાણ કેન્દ્રો કાર્યરત છે.
- જિલ્લા કક્ષાએ કેન્દ્રને મહત્તમ રૂ ૨.૫૧ લાખ અને તાલુકા કક્ષાએ રૂ ૧.૮૨ લાખ અનુદાન આપવામાં આવે છે. સ્વૈચ્છિક સંસ્થાએ દરેક પ્રવૃત્તિ માટે ૨૫% લોકભાગીદારીથી ખર્ચ ભોગવવાનો રહે છે.
- વર્ષ ૨૦૨૦-૨૧ માં કુલ રૂ.૫૧૦.૯૩ લાખની બજેટ જોગવાઈ કરેલ છે.

આ અધિનિયમ દ્વારા સ્ત્રીઓને થતી કૌટુંબિક / પારિવારિક હિંસા રોકવા તેમજ આ કાયદાના સુચારૂ અમલીકરણના સંદર્ભમાં વિચારણા કરતાં આ કાયદાની બહોળી પ્રસિધ્ધિ થાય તે આવશ્યક છે. તેથી જન જાગૃતિ અભિયાન / ઝુંબેશ હથ ધરવી / શિબિરો વર્કશોપનું આયોજન કરવું, પ્રચાર-પ્રસાર માટે સાહિત્ય

હોલ્ડર્સ / બેનર તૈયાર કરવા કાયદાનો અમલ કરવા માટે ૨૬૮ સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓને સર્વિસ પ્રોવાઈડર તરીકે નિમણુંક આપવામાં આવેલ છે.

મહિલા વિકાસ એવોર્ડ:-

- મહિલા વિકાસ એવોર્ડનું અમલીકરણ વર્ષ ૨૦૦૬ થી કરવામાં આવે છે. મહિલા વિકાસ ક્ષેત્રમાં ઉત્કર્ષ ફાળા માટે સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓ અને મહિલા સામાજિક કાર્યકરને એવોર્ડ આપવામાં આવે છે. મહિલા વિકાસ ક્ષેત્રે ગુજરાત રાજ્યમાં ૧૦ વર્ષથી કામગીરી કરતી સ્વૈચ્છિક સંસ્થાને અને સામાજિક કાર્યકરને તેમની કામગીરી બદલ પ્રોત્સાહન રૂપે એવોર્ડ આપવાની યોજના અમલમાં છે સદર પુરસ્કાર સ્વૈચ્છિક સંસ્થા અને મહિલા કાર્યકરને એક જ વખત મળવાપાત્ર છે.
- મહિલા વિકાસ ક્ષેત્રે શ્રેષ્ઠ કામગીરી કરતી એક સ્વૈચ્છિક સંસ્થાને રૂ. ૧.૦૦ લાખ તથા મહિલા કલ્યાણ ક્ષેત્રે કાર્ય કરતી શ્રેષ્ઠ એક મહિલા કાર્યકરને રૂ. ૦.૫૦ લાખનો દર વર્ષે પુરસ્કાર એવોર્ડ આપવાની યોજના છે.
- આ યોજના હેઠળ વર્ષ ૨૦૨૦-૨૧ માં કુલ રૂ. ૨.૦૦ લાખની બજેટ જોગવાઈ કરેલ છે.

કુટુંબ સલાહ કેન્દ્રો તથા મહિલા મંડળની યોજના:-

કુટુંબ સલાહ કેન્દ્રો તથા મહિલા મંડળની યોજનાકીય કામગીરી મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગના ઠરાવ ક્રમાંક:પરચ/ ૧૦૨૦૦૦/ ૫૩(૬)/ અ, તા.૧૬/ ૦૨/ ૨૦૦૬ થી સમાજ સુરક્ષાની કચેરીમાંથી તબદીલ થઈ કમિશ્નર, મહિલા અને બાળ વિકાસની કચેરીને સોંપવામાં આવેલ છે. સદરહું યોજનાની કામગીરી કમિશ્નર, મહિલા અને બાળ વિકાસ દ્વારા સને ૨૦૦૬- ૦૭ થી હાથ ધરવામાં આવેલ છે.

કુટુંબ સલાહ કેન્દ્રોમાં કૌટુંબિક તથા સામાજિક વિવાદને લગતા પ્રશ્નો જેવા કે છૂટાછેડા, કૌટુંબિક કલહ, સ્ત્રીઓને કુટુંબ દ્વારા માનસિક ત્રાસ, સ્ત્રીઓને સંપત્તિના પ્રશ્નોમાં અન્યાય વિગેરે પ્રશ્નોના નિરાકરણ લાવવા તથા સમાધાન કરાવવા આવા કેન્દ્રો દ્વારા પ્રયત્નો હાથ ધરવામાં આવે છે. તેવી જ રીતે મહિલા મંડળની યોજના દ્વારા અભણ, નિરાધાર, બિનરોજગાર બહેનોને આર્થિક ઉપાર્જન થાય તથા તેઓને પગભર કરવાના શુભઆશયથી સિવણ, એમ્બ્રોડરી વિગેરેની તાલીમ આપવામાં આવે છે.

વર્ષ:૨૦૨૦-૨૧માં કુટુંબ સલાહ કેન્દ્રો મહેસુલ સદરે ૫ કેન્દ્રો માટે રૂ. ૧૯.૩૩ લાખ જોગવાઈ સુચવેલ છે. જ્યારે મહિલા મંડળ યોજનાકીય કામગીરી મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગના ઠરાવ ક્રમાંક: પરચ- ૧૦૨૦૦૦/ ૫૩(૬)/ અ, તા.૧૬/ ૦૨/ ૨૦૦૬ થી સમાજ સુરક્ષાની કચેરીમાંથી તબદીલ થઈ કમિશ્નરશ્રી મહિલા અને બાળ વિકાસની કચેરીને સોંપવામાં આવેલ છે.

મહિલા મંડળ દ્વારા સિવણ, એમ્બ્રોડરી વિગેરેની તાલીમ આપતી કુલ ૧૫ સંસ્થાઓ કાર્યરત છે. તે માટે મહેસુલી સદરે રૂ. ૩.૦૨ લાખની જોગવાઈ સુચવેલ છે.

કુટુંબ સલાહ કેન્દ્રો/ મહિલા મંડળોને ગ્રાંટ-ઇન કોડ-૧૯૯૨ ની જોગવાઈ આધિન ૯૦% અનુદાન મંજૂર કરવામાં આવે છે.

સ્વધાર ગૃહ યોજના:-

- વર્ષ: ૨૦૨૦-૨૧માં રૂ. ૧૩૯.૯૮ લાખ બજેટ જોગવાઈ કરેલ છે.
- જે ભારત સરકારની યોજના હોઈ જેમાં ભારત સરકારનો ફાળો ૬૦% લેખે રૂ. ૮૩.૯૯ લાખ અને રાજ્ય સરકારનો ૪૦% લેખે રૂ. ૫૫.૯૯ લાખ બજેટ જોગવાઈ કરેલ છે.

સ્વધાર ગૃહ બાંધકામ:-

- વર્ષ: ૨૦૨૦- ૨૧માં સ્વધાર ગૃહ બાંધકામ ખર્ચ પેટે રૂ. ૧.૦૦ લાખ જોગવાઈ કરેલ છે.
- જે ભારત સરકારની યોજના હોઈ જેમાં ભારત સરકારના ફાળા ૬૦% પેટે રૂ. ૦.૬૦ લાખ અને રાજ્ય સરકારના ૪૦% પેટે રૂ. ૦.૪૦ લાખ ફાળો છે.

વર્કિંગ વુમન હોસ્ટેલ

- ભારત સરકારની યોજનાઓ જેવી કે વર્કિંગ વુમન હોસ્ટેલ રાજ્યમાં કુલ- ૧૫ કાર્યરત છે અને નર્મદા, બોટાદ, સુરત અને ભરૂચ જિલ્લામાં નવી વર્કિંગ વુમન હોસ્ટેલ શરૂ કરવાની કાર્યવાહી ગતિમાં છે.
- વર્ષ: ૨૦૨૦-૨૧ માં રૂ. ૪૨૫.૦૦ લાખની બજેટ જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે.

મહિલા પોલીસ વોલેન્ટીયર

ગુજરાત રાજ્યમાં આ યોજના કમિશ્નર કચેરી , મહિલા વિંગ, મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ અને ગૃહ વિભાગ દ્વારા વર્ષ ૨૦૧૭ થી અમલીકૃત છે. ભારત સરકારની ગાઈડ લાઇન મુજબ પ્રાયોગિક ધોરણે સુરત તેમજ અમદાવાદ જિલ્લાની પસંદગી કરવામાં આવેલ છે.

હેતુ:

ગ્રામ્યકક્ષાએ મુશ્કેલ પરિસ્થિતિમાં મુકાયેલ હિંસાગ્રસ્ત મહિલા, બાળકો અને સમુદાયના બચાવ માટે પોલીસ તેમજ અન્ય સહાયક સેવાઓ વચ્ચે કડીરૂપ બની જરૂરી સેવાઓ આપવી.

યોજના નો ઉદ્દેશ્યો :

- મહિલા સામેના ગુના સામે લડવા માટે સમુદાય -પોલીસ ઇન્ટરફેસ તરીકે સેવા આપશે.
- મહિલાઓ સાથે થતી હિંસા જેમ કે ઘરેલુ હિંસા, બાળલગ્ન, દહેજનું સત્તામણી અને જાહેર સ્થળોએ મહિલાઓ દ્વારા થતી હિંસા વગેરે ઘટનાઓની પોલીસને જાણ કરવી તેમજ સમુદાય માટે એક રોલ મોડેલ તરીકે કાર્ય કરવું.
- હાલમાં આ યોજના ગુજરાત રાજ્યમાં પ્રાયોગિક ધોરણે નીચેના જિલ્લાઓ ખાતે અમલ કરવામાં આવેલ છે.
- અમદાવાદ ખાતે ૩૪૮ અને સુરત ખાતે ૪૪૩ મહિલા પોલીસ વોલન્ટીયરની નિમણૂક કરવામાં આવેલ છે. આમ હાલમાં કુલ-૭૯૧ મહિલા પોલીસ વોલન્ટીયર કાર્યરત છે.
- વર્ષ ૨૦૨૦-૨૧ માં કુલ રૂ. ૧૩૪.૯૫ લાખની જોગવાઈ કરેલ છે.

પોલીસ સ્ટેશન બેઈઝ સપોર્ટ સેન્ટર

ઘરેલું હિંસા અને અન્ય સમસ્યાઓથી પીડિત અને જરૂરિયાતમંદ મહિલાઓ માટે કોઉન્સેલીંગ, માર્ગદર્શન અને સંસ્થાકીય મદદ પૂરી પાડવાના હેતુથી ગુજરાત રાજ્યમાં પોલીસ સ્ટેશન બેઈઝ સપોર્ટ

સેન્ટર યોજના વર્ષ ૨૦૧૩-૧૪ માં શરૂ કરવામાં આવી હતી. પોલીસ સ્ટેશન બેઇઝડ સર્પોર્ટ સેન્ટર યોજના હાલના તબક્કે ગુજરાતના ૩૩ જિલ્લાઓમાં ૬૫ સેન્ટર કાર્યરત છે. જેના માટે તમામ જિલ્લાઓમાં નિર્ધારિત કરેલ પોલીસ સ્ટેશનમાં તાલીમબદ્ધ બે કોઉન્સેલરની નિમણૂક કરવામાં આવી છે, જે પૈકી હાલના તબક્કે ૧૨૨ કોઉન્સેલર કાર્યરત છે.

યોજનાનો હેતુ:-

- હિંસાનો ભોગ બનેલ મહિલાઓને સહાય, માર્ગદર્શન અને કોઉન્સેલીંગ માટે દરેક જિલ્લામાં પસંદ કરેલ પોલીસ સ્ટેશનોમાં આ સેન્ટર શરૂ કરવામાં આવેલ છે.
- તાલીમબદ્ધ કોઉન્સેલરો દ્વારા સમસ્યા ગ્રસ્ત મહિલાઓ માટે કોઉન્સેલીંગ તથા સંસ્થાકીય સેવાઓ પુરી પાડવા સહાય પુરી પાડવામાં આવે છે.
- ઘરેલુ હિંસા સંદર્ભમાં રક્ષણ અધિકારી, સેવા આપનાર, કાનુની સેવા સત્તા મંડળ અને પોલીસ સાથે સંકલન કરવું.
- વર્ષ ૨૦૨૦-૨૧ માટે રૂ. ૪૧૨.૬૪ લાખની જોગવાઈ કરેલ છે.

નારી સંરક્ષણ ગૃહ/કેન્દ્ર

- રાજ્ય સરકારના સામાજિક અને ન્યાય અધિકારીતા વિભાગના ઠરાવ ક્રમાંક:મકમ/ ૧૦/ ૨૦૧૪/ ૩૩૨૫૩૭/ છ, સચિવાલય, ગાંધીનગર તા.૧૯/ ૦૮/ ૨૦૧૪ થી નિયામકશ્રી, સમાજ સુરક્ષા હસ્તકની મહિલા કલ્યાણ સંબંધિત કામગીરી મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગના કમિશ્નરશ્રી, મહિલા અને બાળ વિકાસને તબદીલ કરવામાં આવેલ છે.
- મહિલાઓ માટે સરકાર હસ્તકનાં કુલ- ૧૦ નારી સંરક્ષણ ગૃહો/કેન્દ્રો તથા ગ્રાન્ટ-ઇન-એઈડનાં ધોરણે સ્વૈ.સંસ્થા દ્વારા સંચાલિત કુલ- ૦૬ પ્રિવેન્ટીવ રેસ્ક્યુ સેન્ટર કાર્યરત છે. જેમાં અનૈતિક વ્યવહાર પ્રતિબંધક ધારો ૧૯૮૬ હેઠળ મળી આવેલ સ્ત્રીઓ-બાળાઓતેમજ સામાજિક નૈતિક ભયમાં મુકાયેલ મહિલાઓ/બાળાઓ, અનાથ ચિલ્ડ્રનહોમમાંથી ૧૮ વર્ષ પૂર્ણ કરી આવેલ મહિલાઓને આશ્રય, રક્ષણ, પોષણ વ્યવસાયિક તાલીમ શિક્ષણ આપી સમાજમાં પુનઃસ્થાપન કરવામાં આવે છે અને આ સંસ્થાઓમાં રહેવાની, જમવાની સગવડ મફત આપવામાં આવે છે.
- વર્ષ ૨૦૨૦-૨૧ માં કુલ રૂ. ૩૩૫.૮૦ લાખની બજેટ જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે.

ગંગા સ્વરૂપા આર્થિક સહાય યોજના:-

- ૧૯૭૯ ના વર્ષથી યોજનાનો આરંભ થયેલ છે. તા. ૦૧/ ૦૪/ ૨૦૧૯ થી સહાયમાં વધારો કરી રૂ.૧૨૫૦/- તમામ વિધવા બહેનોને આપવામાં આવે છે.
- ૨૧ વર્ષનો પુત્ર થતાં સહાય બંધ કરવામાં આવતી હતી તે શરત રદ કરી આજીવન સહાય આપવામાં આવે છે.
- સહાય મેળવવા માટે ગ્રામ્ય વિસ્તાર માટે લાભાર્થીના કુટુંબની વાર્ષિક આવક ૧,૨૦,૦૦૦ અને શહેરી વિસ્તાર માટે ૧,૫૦,૦૦૦ હોવી જોઈએ. પોસ્ટ ઓફિસમાં વિધવાના ખાતામાં રકમ જમા કરાવી સહાયની ચુકવણી કરવામાં આવે છે.
- હાલમાં રાજ્યમાં ૨.૦૦ લાખ જેટલા લાભાર્થીઓને સહાય ચુકવવામાં આવે છે.
- વર્ષ ૨૦૨૦- ૨૧ માં કુલ રૂ.૫૦૦૬૦.૬૦ લાખની બજેટ જોગવાઈ કરેલ છે.

“વ્હાલી દિકરી” યોજના

- ગુજરાત રાજ્યમાં દિકરીઓના જન્મદરને વધારવા અને શિક્ષણમાં વધારો કરવા માટે સરકાર કટિબદ્ધ છે અને આ જ પ્રતિબદ્ધતાને સાર્થક કરવા માટે વધુ પ્રયત્નોની જરૂર હોઇ રાજ્ય સરકાર દ્વારા વર્ષ: ૨૦૧૯-૨૦ના બજેટમાં “વ્હાલી દિકરી” યોજના મંજૂર કરવામાં આવેલ છે. તેમજ આ યોજના તા.૦૨/૦૮/૨૦૧૯ થી અમલમાં મુકવામાં આવેલ છે.

ઉદ્દેશ:-

૧. દિકરીઓનું જન્મ પ્રમાણ વધારવું.
૨. દિકરીઓના શિક્ષણમાં વધારો કરવો અને ડ્રોપઆઉટ રેશીયો ઘટાડવો.
૩. દિકરીઓ/ સ્ત્રીઓનું સમાજમાં સર્વાંગી સશક્તિકરણ કરવું.
૪. બાળલગ્ન અટકાવવા.

લાભાર્થીની પાત્રતા:-

- આ યોજના તા.૦૨/૦૮/૨૦૧૯ના રોજ અને ત્યારબાદ જન્મેલ દિકરીઓને આ યોજનાનો લાભ મળવાપાત્ર છે.
- દંપતિની પ્રથમ ત્રણ સંતાનો પૈકીની તમામ દિકરીઓને આ યોજનાનો લાભ મળવાપાત્ર રહેશે.
- આ યોજના અંતર્ગત લાભ મેળવવા માગતા દંપતિની (પતિ-પત્નિની સંયુક્ત) વાર્ષિક આવક મર્યાદા ગ્રામ્ય અને શહેરી બન્ને વિસ્તારો માટે એક સમાન રૂ. ૨,૦૦,૦૦૦/- કે તેથી ઓછી હોવી જોઇએ. આવક મર્યાદાની પાત્રતા લાભાર્થીના જન્મના તરત આગળના ૩૧ માર્ચના રોજ પૂર્ણ થતા વર્ષના સંદર્ભમાં લક્ષમાં લેવાની રહેશે.

“વ્હાલી દિકરી” યોજના અંતર્ગત મળવાપાત્ર લાભ:-

૧. પ્રથમ હપ્તો- દિકરીઓને પ્રથમ ધોરણમાં પ્રવેશ વખતે રૂ. ૪૦૦૦/- મળવાપાત્ર થશે.
૨. બીજો હપ્તો- દિકરીઓના નવમાં ધોરણમાં પ્રવેશ વખતે રૂ. ૬૦૦૦/-ની સહાય મળવાપાત્ર થશે.
૩. આખરી હપ્તો- દિકરીની ૧૮ વર્ષની ઉંમરે ઉચ્ચ શિક્ષણ/લગ્ન સહાય તરીકે કુલ રૂ. ૧,૦૦,૦૦૦/- ની સહાય મળવાપાત્ર થશે. પરંતુ દિકરીના બાળલગ્ન થયેલ ન હોવા જોઇએ.

પ્રચાર-પ્રસારની જોગવાઈ:-

- “વ્હાલી દિકરી” યોજના અંતર્ગત પ્રચાર-પ્રસાર માટે યોજનાની વાર્ષિક કુલ નાણાંકીય જોગવાઈના ૪% સુધી ખર્ચ કરી શકાશે.
- વર્ષ ૨૦૨૦-૨૧ માં કુલ રૂ. ૫૦૦૦.૦૦ લાખની બજેટ જોગવાઈ કરેલ છે.

દહેજ પ્રતિબંધક અધિનિયમ-૧૯૬૧ (સુધારો ૧૯૮૫)

- ગુજરાત રાજ્યમાં ઘરેલું હિંસા અધિનિયમ-૨૦૦૫ તથા દહેજ પ્રતિબંધક અધિનિયમ-૧૯૬૧ના અસરકારક અમલ માટે ૩૩ ક્ષેત્રીય જિલ્લા કક્ષાની કચેરીઓ માટે તા.૨૧/૦૨/૧૪ના વિભાગના ઠરાવથી અલગ અલગ કેડર વાઇઝ જગ્યાઓ મંજૂર કરવામાં આવેલ છે.
- તા.૦૧/૦૨/૨૦૨૦ની સ્થિતિએ જિલ્લા કક્ષાની ૩૩ ક્ષેત્રીય કચેરીઓ માટે મહિલા અને બાળ અધિકારીશ્રી વર્ગ-૧ની કુલ- ૧૭ જગ્યાઓ ભરવામાં આવેલ છે. તા.૦૧/૦૨/૨૦૨૦ની સ્થિતિએ દહેજ પ્રતિબંધક અધિકારી સહ રક્ષણ અધિકારી વર્ગ-૨ની કુલ-૪૪ જગ્યાઓ મંજૂર થયેલ છે. જે પૈકી કુલ-૩૨ જગ્યાઓ ભરવામાં આવેલ છે. તા.૦૧/૦૨/૨૦૨૦ની સ્થિતિએ ફિલ્ડ ઓફિસરની

કુલ-૩૩ જગ્યાઓ મંજૂર કરવામાં આવેલ છે જે પૈકી કુલ- ૩૧ જગ્યાઓ ભરવામાં આવેલ છે. તા.૦૧/ ૦૨/ ૨૦૨૦ની સ્થિતિએ જુ.કલાર્કની કુલ- ૨૬ જગ્યાઓ મંજૂર કરવામાં આવેલ છે જે પૈકી કુલ- ૨૩ જગ્યાઓ ભરવામાં આવેલ છે.

- આ ઉપરાંત મહિલા અને બાળ વિકાસના તા.૨૨/ ૦૮/ ૨૦૧૯ના ઠરાવથી ક્ષેત્રીય કચેરીઓ માટે નાયબ હિસાબનીશ, ફિલ્ડ ઓફિસર, જુ.કલાર્ક વગેરે કુલ- ૧૦૧ નવી જગ્યાઓ મંજૂર કરવામાં આવેલ છે તથા ૪ પ્રાદેશિક નાયબ નિયામકશ્રીની કચેરીઓ માટે પ્રાદેશિક નાયબ નિયામક, એકાઉન્ટન્ટ, ફિલ્ડ ઓફિસર, જુ.કલાર્ક અને કોમ્પ્યુટર ઓપરેટર વગેરે જેવી કુલ- ૨૪ જગ્યાઓ નવી મંજૂર કરવામાં આવેલ છે.
- દહેજ લેનાર વિરૂધ્ધ અરજી આ કચેરીને મળ્યેથી તેની વિગતવાર તપાસ કરી દહેજ પ્રતિબંધક અધિનિયમ હેઠળ કાનુની કાર્યવાહી કરવામાં આવે છે.
- વર્ષ ૨૦૨૦-૨૧ માં રૂ. ૧૨૪૪.૬૦ લાખની બજેટ જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે.

રાજ્ય મહિલા સંસાધન કેન્દ્ર:-

- મહિલાઓનાં સામાજિક અને આર્થિક વિકાસ માટે ભારત સરકાર દ્વારા આંતર રાષ્ટ્રીય મહિલા દિવસ ૮ માર્ચ ૨૦૧૦ ના રોજ “રાષ્ટ્રીય મહિલા સશક્તિકરણ અભિયાન” ની શરૂઆત કરવામાં આવી હતી.
- ગુજરાત માં રાજ્ય મહિલા સંસાધન કેન્દ્ર (SRCW) ની શરૂઆત જુલાઈ- ૨૦૧૨, માં ગુજરાત સરકારના મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગની સ્વાયત સંસ્થા જેન્ડર રિસોર્સ સેન્ટર (GRC) ખાતે કરવામાં આવી હતી જે યોજનાઓ ૨૦/ ૮/ ૨૦૧૯ બાદ તબદીલ થઈ કમિશ્નરશ્રી, મહિલા અને બાળ વિકાસ, મહિલાવિંગ ખાતે હાલમાં કાર્યરત છે.
- SRCW નો મુખ્ય હેતુ રાજ્યમાં મહિલાઓનો સર્વાંગી વિકાસ થાય અને મહિલાઓનું સશક્તિકરણ થાય તે માટે વિવિધ હિતધારકો સાથે જાતિગત સંવેદનશીલતા (Gender Sensitization), જાતિગત હિંસા, ઘરેલું હિંસા, મહિલાલક્ષી વિવિધ કાયદાકીય જોગવાઈઓ, યોજનાઓ, પંચાયતી રાજ વગેરે જેવા વિષયો પરત્વે તાલીમ કાર્યક્રમોનું આયોજન કરી અસરકારક સંકલન દ્વારા કાયદાઓ અને યોજનાઓ અંગેની માહિતી છેવાડાના લોકો સુધી પહોંચાડવાનો છે. જેનાથી મહિલાઓનો સર્વાંગી વિકાસ થઈ શકે.
- વર્ષ ૨૦૨૦-૨૧માં રાજ્ય મહિલા સંસાધન કેન્દ્રની કમગીરી માટે રાજ્ય કક્ષાએ ૬૦:૪૦ ના રેશિયોમાં ગ્રાન્ટ ફાળવણી કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા કરવામાં આવે છે જેમાં રાજ્યને વાર્ષિક રૂ. ૩૮.૮૦ લાખની બજેટની ફાળવણી કરવામાં આવે છે. જેમાં કેન્દ્રના રૂ. ૨૩.૩૪ લાખ તથા રાજ્યના રૂ. ૧૫.૫૬ લાખ ગ્રાન્ટ ફાળવવામાં આવેલ છે.

“બેટી બચાવો બેટી પઢાવો”

- વર્ષ -૨૦૧૫માં પાનીપત હરિયાણા ખાતેથી યોજનાની શરૂઆત કરવામાં આવી.
 - હાલમાં ગુજરાત રાજ્યના કુલ ૨૨ જિલ્લામાં કાર્યરત છે.
- યોજનાનો હેતુ અને સુચકાંકો :
1. દિકરી જન્મને પ્રોત્સાહન
 2. દિકરીની સુરક્ષા અને સલામતી

૩. દિકરીઓમાં માધ્યમિક શિક્ષણનું પ્રમાણ વધે તે સુનિશ્ચિત કરવું

- વર્ષ-૨૦૨૦-૨૧માં બેટી બચાવો બેટી પઢાવો યોજના રાજ્ય કક્ષાએ ૬૦:૪૦ ના રેશિયોમાં ગ્રાન્ટ ફાળવણી કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા કરવામાં આવેલ છે. જેમાં રાજ્યને વાર્ષિક રૂ. ૨૪.૫૮ લાખની બજેટની ફાળવણી કરવામાં આવેલ છે. જેમાં કેન્દ્રના રૂ. ૧૪.૭૫ લાખ તથા રાજ્યના રૂ. ૧૫.૫૬ લાખની ગ્રાન્ટનો સમાવેશ થાય છે.

મહિલા શક્તિ કેન્દ્ર

- મહિલા અને બાળ વિકાસ મંત્રાલય દ્વારા ગ્રામ્ય મહિલાઓના સર્વાંગી વિકાસ અને સશક્તિકરણ માટે જિલ્લા તેમજ તાલુકા સ્તરે મહિલા શક્તિ કેન્દ્રો શરૂ કરવા માટે "મહિલા શક્તિ કેન્દ્ર" (MSK) યોજના અમલમાં મુકેલ છે.
- મહિલા શક્તિ કેન્દ્ર દ્વારા સરકારની વિવિધ સેવાઓ, કાર્યક્રમો, યોજનાઓ તથા કૌશલ્ય વિકાસ, રોજગારી, ડિજિટલ સાક્ષરતા, આરોગ્ય અને પોષણને લગતી માહિતી અને કાર્યક્રમો ગ્રામ્યસ્તરની છેવાડાની મહિલાઓ સુધી પહોંચાડવામાં આવશે જેથી મહિલાઓ સશક્ત બની શકે.
- ગુજરાતના ૨૬ જિલ્લાઓમાં મહિલા શક્તિ કેન્દ્રો કાર્યરત છે તથા નર્મદા અને દાહોદ ખાતે જિલ્લા તથા તાલુકા ખાતે મહિલા શક્તિ કેન્દ્રો કાર્યરત છે. જેમાં નર્મદા જિલ્લાના ૦૫ તાલુકા અને દાહોદના ૦૮ તાલુકાઓમાં કુલ મહિલા શક્તિ કેન્દ્રો ૧૩ બ્લોકમાં શરૂ કરવાના થાય છે.
- યોજનાનો ગ્રાન્ટ રેશિયો ૬૦% કેન્દ્ર તથા ૪૦% રાજ્યનો હિસ્સો છે
- વર્ષ-૨૦૨૦-૨૧માં કર્મચારીઓનો પગાર, ઓફીસખર્ચ, પ્રોગ્રામેટીક ખર્ચ કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા રૂ. ૪,૬૭,૬૮,૮૦૦/- ફાળો ૬૦% લેખે તથા રાજ્ય સરકાર દ્વારા રૂ. ૩,૧૧,૭૯,૨૦૦/- ફાળો ૪૦% લેખે મળી કુલ રૂ. ૭,૭૯,૪૮,૦૦૦/- ગ્રાન્ટ ફાળવણી કરવામાં આવેલ છે,

વન સ્ટોપ સેન્ટર

- ભારત સરકારના મહિલા અને બાળ વિકાસ મંત્રાલય દ્વારા તમામ રાજ્યોમાં હિંસાથી પીડિત મહિલાઓને એક જ સ્થળેથી તાત્કાલિક આશ્રય તથા સંકલિત સેવાઓ પૂરી પાડવા માટે ઓગસ્ટ ૨૦૧૬ થી વન સ્ટોપ સેન્ટર (OSC) સખી યોજના શરૂ કરવામાં આવેલ છે.
- આ યોજનાનો હેતુ હિંસાથી પીડિત કોઇપણ કિશોરી/ મહિલાને એક જ સ્થળેથી તેને જરૂર હોય તેવી તમામ સુવિધાઓ પૂરી પાડવાનો છે.
- સખી કેન્દ્ર દ્વારા હિંસાથી પીડિત કિશોરીઓ/ મહિલાઓને તાત્કાલિક તબીબી સારવાર, આશ્રય, કાયદાકીય સલાહ/ માર્ગદર્શન, પોલીસની સહાય તથા પરામર્શ જેવી સેવાઓ તાત્કાલિક ધોરણે પૂરી પાડવામાં આવે છે.
- ગુજરાતના ૩૩ જિલ્લાઓમાં હાલમાં વન સ્ટોપ સેન્ટર કાર્યરત છે.
- વન સ્ટોપ સેન્ટર ૧૦૦% કેન્દ્ર પુરસ્કૃત યોજના છે.

ભાગ-૩ પત્રક

(રૂ. લાખમાં)

ક્રમ	કચેરીનું નામ	૨૦૨૦- ૨૧ ની જોગવાઈ		
		મહેસુલી	મુડી	કુલ
૧	માંગણી ક્રમાંક:- ૧૦૬ મુખ્ય સદર:- ૨૨૩૫ સામાજિક સુરક્ષા અને કલ્યાણ	૬૧૮૧૮.૦૧	૦૦	૬૧૮૧૮.૦૧
૨	માંગણી ક્રમાંક ૧૦૬:- મુખ્ય સદર:- ૪૨૩૫ સામાજિક સુરક્ષા અને કલ્યાણ અંગે મુડી જોગવાઈ	૦૦	૧૮૧.૦૦	૧૮૧.૦૦
	કુલ રકમ રૂ.	૬૧૮૧૮.૦૧	૧૮૧.૦૦	૬૧૯૩૪.૦૧

કમિશ્નર મહિલા અને બાળ વિકાસની (મહિલાવીંગ)વર્ષ ૨૦૨૦-૨૧ની નવી બાબતોની યાદી

ક્રમ	સુચિત નવી બાબત	State	CSS	કુલ રકમ (લાખમાં .રૂ)	વિવરણ
૧	૦૬ સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓના (પ્રિવેન્ટીવ રેસ્ક્યુ હોમ) અંતેવાસીઓના ભોજન ખર્ચની રકમ રૂ.૧૦૦૦/- થી વધારીને રૂ.૧૨૦૦/- કરવા બાબત	૧૦૦%	૦૦	૧૫.૩૧	સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓ (પ્રિવેન્ટીવ રેસ્ક્યુ હોમ)/ નારી સંરક્ષણ કેન્દ્રોના અંદાજિત ૧૦૦ થી ૧૨૦ અંતેવાસીઓના ભોજન ખર્ચની માસિક રકમ રૂ.૧૦૦૦/- થી વધારીને રૂ. ૧૨૦૦/- કરવા બાબત.
૨	રાજ્યના સરકારી નારી સંરક્ષણ ગૃહો/કેન્દ્રોમાં RPWD પ્રમાણે ટોઇલેટ, રેમ્પ અને સાઇન્સચિહ્ન મુજબની જોગવાઈ કરવા બાબત	૧૦૦%	૦૦	૪૩.૦૦	The RPWD Act-2016 (પ્રિવેન્ટીવ રેસ્ક્યુ હોમ)/ નારી સંરક્ષણ કેન્દ્રોમાં ટોઇલેટ, રેમ્પ અને સાઇન્સચિહ્ન મુજબની જોગવાઈ કરવાની નવી બાબત.
૩	ગંગા સ્વરૂપા આર્થિક સહાય યોજના અંતર્ગત આદિજાતી વિસ્તારોમાં ૫૧ ડેટા એન્ટ્રી ઓપરેટરની જગ્યા ઉભી કરવા બાબત	૧૦૦%	૦૦	૮૪.૧૫	ગંગા સ્વરૂપા આર્થિક સહાય યોજના અંતર્ગત આદિજાતી વિસ્તારોમાં ૫૧ ડેટા એન્ટ્રી ઓપરેટરની જગ્યા ઉભી કરવી જરૂરી જણાય છે. વધુમાં લાભાર્થીઓની સખ્યા શરતો બદલાતા ૦૨ લાખથી વધીને ૦૫ લાખ થવા પામેલ છે.
૪	નારી સંરક્ષણ ગૃહ અમદાવાદ ખાતે વાહન ભાડે રાખવાની નવી બાબત	૧૦૦%	૦૦	૦૩.૩૦	નારી સંરક્ષણ ગૃહ અમદાવાદ ખાતેના આશ્રિત માનસિક બિમાર બહેનોને હોસ્પિટલ અને કોર્ટમાં લાવવા-લઈ જવા અને સુરક્ષાના હેતુસર અનિવાર્ય છે.
૫	અધિક કમિશનરશ્રી (મ.ક.) ની કચેરી ખાતે DBT સેલની રચના કરવા બાબત.	૧૦૦%		૨૨.૫૩	
	કુલ મંજૂર નવી બાબત			૧૬૮.૨૯	

કામગીરી અંદાજપત્ર :

૨૦૨૦-૨૦૨૧

ગુજરાત મહિલા આર્થિક વિકાસ નિગમ

ગાંધીનગર

ગુજરાત મહિલા આર્થિક વિકાસ નિગમ લી. ગાંધીનગર

કામગીરી અંદાજપત્ર વર્ષ ૨૦૨૦-૨૧

ગુજરાત મહિલા આર્થિક વિકાસ નિગમ લી. ગાંધીનગરની રચના ગુજરાત રાજ્યની ગરીબ અને જરૂરીયાતમંદ મહિલાઓનાં ઉત્કર્ષનાં ઉદ્દેશથી માર્ચ ૧૯૮૧ નાં રોજ કરવામાં આવેલ ત્યારબાદ નિગમને ભારતીય કંપની ધારા-૧૯૫૬ હેઠળ તા.૧૬/૮/૧૯૮૮ નાં રોજ નોંધવામાં આવેલ. નિગમ દ્વારા કંપની તરીકેની કામગીરી તા.૦૧/૦૧/૧૯૮૮ થી શરૂ કરવામાં આવેલ.

ગુજરાત મહિલા આર્થિક વિકાસ નિગમ લી. મહિલાઓ આર્થિક રીતે આત્મનિર્ભર બને, કુટુંબનાં આર્થિક વિકાસમાં ફાળો આપી શકે તે માટે વંશ પરંપરાગત ગૃહ ઉદ્યોગ સહિત રોજગારલક્ષી, વેપાર લક્ષી અને તાંત્રિક તાલીમ આપી જરૂરીયાતવાળી મહિલાઓને તેમજ તાલીમ લીધેલ મહિલાઓને ઉદ્યોગ કે વ્યવસાય શરૂ કરવા બેંકેબલ યોજના હેઠળ આવરી લઈ સહાયભૂત થાય છે.

તાજેતરમાં ગુજરાત મહિલા આર્થિક વિકાસ નિગમ લી. ની પ્રવૃત્તિઓનો વ્યાપ વધારી વધુમાં વધુ મહિલાઓને રાજ્ય સરકારની તેમજ ભારત સરકારની યોજનાઓનો લાભ આપી શકાય તે હેતુને ધ્યાને લઈ વર્ષ ૨૦૨૦-૨૧માં ગુજરાત મહિલા આર્થિક વિકાસ નિગમ લી. ગાંધીનગર દ્વારા નીચે દર્શાવેલ વિગતે યોજનાકીય પ્રવૃત્તિ અમલમાં મુકવાનું આયોજન કરેલ છે.

(૧) ઘરદિવડા યોજના (તા.૧૩/૦૧/૨૦૨૦ થી મહિલા સ્વાવલંબન યોજના)

આ યોજના અંતર્ગત ગ્રામ્ય વિસ્તારમાં રૂ.૧,૨૦,૦૦૦/- સુધીની તેમજ શહેરી વિસ્તારમાં રૂ.૧,૫૦,૦૦૦/- સુધીની વાર્ષિક આવક ધરાવતા કુટુંબની મહિલાઓના આર્થિક વિકાસ માટે સહાય કરવામાં આવે છે. જે અંતર્ગત મહિલાઓને આર્થિક પ્રવૃત્તિ માટે રૂ.૨૦૦૦૦૦/- (રૂપિયા બે લાખ) ની મર્યાદામાં લોન આપવા માટે બેંકોને મહિલા આર્થિક વિકાસ નિગમ દ્વારા ભલામણ કરવામાં આવે છે. આ યોજના અંતર્ગત લાભાર્થી મહિલાને પ્રોજેક્ટ કોસ્ટના ૧૫% અથવા મહત્તમ રૂ.૩૦,૦૦૦/- (રૂપિયા ત્રીસ હજાર) બન્ને માથી જે ઓછું હોય તે મુજબ સબસીડી આપવામાં આવે છે.

વર્ષ ૨૦૨૦-૨૧ માં અંદાજીત ૧૧૦૦ મહિલા લાભાર્થીઓને આ યોજના હેઠળ આવરી લેવાનો લક્ષ્યાંક નક્કી કરવામાં આવેલ છે. જે માટે અંદાજપત્રમાં કુલ રૂ.૨૪૦.૦૦ લાખની બજેટ જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે.

(૨) જનરલ તાલીમ યોજના

આયોજનાનો મૂળભૂત હેતુ ગરીબી રેખા હેઠળની ૧૮ વર્ષથી વધુ કે ૫૦ વર્ષ સુધીની વયની જરૂરિયાતમંદ મહિલાઓને પરંપરાગત કે બીનપરંપરાગત આર્થિક પ્રવૃત્તિઓ માટે કૌશલ્ય વિકાસ તાલીમ આપવાનો છે. સાથે જ લાભાર્થી મહિલાને તાલીમની સાથે માસિક રૂ.૧૦૦૦/- સ્ટાઈપેન્ડ આપવામાં આવે છે.

વર્ષ ૨૦૨૦-૨૧ માં આ યોજના હેઠળ ૧૦૦ તાલીમવર્ગોનું આયોજન કરવાનો લક્ષ્યાંક નક્કી કરેલ છે. જે માટે રૂ. ૧૦૫.૦૦ લાખની બજેટ જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે.

(૩) મહિલા જાગૃતિ શિબિર

મહિલા જાગૃતિ શિબિરનો ઉદ્દેશ મહિલાઓને તેમના અધિકારો વિશે જાગૃત કરવાનો છે. વધુમાં જુદા જુદા ખાતા દ્વારા મહિલાઓને અનુલક્ષીને અમલમાં મુકાતી યોજનાઓ અને તેવી યોજનાઓ હેઠળ લાભ મેળવવા માટે અનુસરવાની નવી પદ્ધતિ અંગે જાણકારી આપવામાં આવે છે.

વર્ષ ૨૦૨૦-૨૧ માં કુલ ૪૧ મહિલા જાગૃતિ શિબિરનું આયોજન કરવાનો લક્ષ્યાંક નક્કી કરવામાં આવેલ છે. જે માટે રૂ.૧૭.૦૦ લાખની બજેટ જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે. જેમાં ૧૨૩૦૦ મહિલા લાભાર્થીઓને આવરી લેવાનો ભૌતિક લક્ષ્યાંક રાખવામાં આવેલ છે.

(૪) પ્રદર્શન - સહ - વેચાણ :-

મહિલાઓ દ્વારા ઉત્પાદિત ચીજવસ્તુઓના વેચાણને પ્રોત્સાહન આપવા દર વર્ષે રાજ્યમાં વેચાણની ક્ષમતાવાળા શહેરોમાં પ્રદર્શન સહ વેચાણનું આયોજન કરવામાં આવે છે, જેમાં આવી મહિલાઓને સ્ટોલ ટોકન ફી લઈને ફાળવવામાં આવે છે જેથી મહિલાઓને ન્યુનતમ ખર્ચે વેચવાની તક મળે છે અને લાંબાગાળાની વેચાણ વ્યવસ્થા પ્રસ્થાપિત કરવાનો અનુભવ મળે છે. (આ યોજના અંતર્ગત <http://mela.gwedc.gov.in/> વેબસાઈટ મારફતે ઓન લાઈન પ્રક્રિયા દ્વારા સ્ટોલ ફાળવવાની તમામ કામગીરી કરવામાં આવે છે.)

વર્ષ ૨૦૨૦-૨૧ માં કુલ ૧૬ પ્રદર્શન સહ વેચાણ મેળા યોજવાનો લક્ષ્યાંક નક્કી કરેલ છે. જે માટે કુલ રૂ. ૪૦૦.૦૦ લાખની બજેટ જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે.

(૫) મહિલા સ્વરોજગાર મેળા તથા લોન ધીરાણ મેળા

રાજ્યભરમાં મહિલાઓ માટે મહાનગરપાલિકા/નગરપાલિકા/જિલ્લા પંચાયત, સ્થાનિક સ્વરાજ્યની સંસ્થાઓના સંકલનથી કુલ ૬૬ મહિલા સ્વરોજગાર મેળાનું આયોજન કરવાનું નક્કી કરવામાં આવેલ છે. તેમજ બેંકોના સહયોગથી ૩૪ લોન ધીરાણ મેળા/મુદ્રા કેમ્પનું આયોજન કરવામાં આવે છે. જે માટે વર્ષ ૨૦૨૦-૨૧ માં કુલ રૂ. ૨૦૦.૦૦ લાખની બજેટ જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે.

(૬) સ્વસહાય જુથ/સખી મંડળોને પુરસ્કાર આપવા તથા જિલ્લા કક્ષાના/તાલુકા કક્ષાના ફેરેશનોને કેપીટલ મુડી સહાય:-

સ્વસહાય જુથ/સખી મંડળો ને પુરસ્કાર આપવા તથા સ્વસહાય જુથો/સખી મંડળોને જિલ્લા કક્ષાના/તાલુકા કક્ષાના ફેરેશનોને કેપીટલ મુડી સહાય આપવા માટે વર્ષ ૨૦૨૦-૨૧ માં કુલ રૂ.૧૯.૦૦ લાખની બજેટ જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે.

(૭) ન્યુક્લીયસ બજેટ :-

વર્ષ ૨૦૨૦-૨૧ દરમ્યાન ચાલુ યોજનાઓમાં સમાવેશ થયેલ ન હોય તેવી યોજનાકીય બાબતો માટે કુલ રૂ.૧૦.૦૦/- લાખની નાણાંકીય જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે.

(૮) નિગમની યોજનાકીય પ્રવૃત્તિઓનો પ્રચાર-પ્રસાર :-

નિગમની મહિલા કલ્યાણકારી યોજનાઓની વિગતો/માહિતીઓ જાણકારી આપવા તથા રાજ્યની મહિલાઓમાં સામાજિક જાગૃતિ લાવવાનાં ઉદ્દેશ માટે ચાલુ વર્ષે ૨૦૨૦-૨૧ માટે રૂ.૨૦.૦૦/- લાખની બજેટ જોગવાઈ કરવાનું આયોજન કરેલ છે.

(૯) પ્રતિકૂળ પરિસ્થિતિમાં જીવતી મહિલાઓ:-

સમાજની અત્યંત ઉપેક્ષિત અને પ્રતિકૂળપરિસ્થિતિમાં જીવતી કે તેનો ભોગ બનેલી મહિલાઓના આર્થિક પુનઃ સ્થાપન માટે ખાસ વ્યવસાયલક્ષી તાલીમનું આયોજન કરવામાં આવેલ છે. જે અંતર્ગત જુદા જુદા પ્રકારના વ્યવસાયોની તાલીમ આપવામાં આવે છે, સાથે જ લાભાર્થી મહિલાને તાલીમની સાથે માસિક રૂ. ૧૦૦૦/- સ્ટાઈપેન્ડ આપવામાં આવે છે. જે માટે વર્ષ ૨૦૨૦-૨૧ માં રૂ.૬૨.૦૦ લાખની બજેટ જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે.

આમ, નિગમ સને ૨૦૨૦-૨૧ માટે મહિલા કલ્યાણકારી કાર્યક્રમો માટે કુલ રૂ.૧૨૪૦.૧૦ લાખની બજેટ જોગવાઈ માટે દરખાસ્ત કરેલ છે.

કામગીરી અંદાજપત્ર

વર્ષ:-૨૦૨૦-૨૧

ગુજરાત રાજ્ય મહિલા આયોગ

કામગીરી અંદાજપત્ર

ગુજરાત રાજ્ય મહિલા આયોગ

મહિલાઓ સ્વનિર્ભર બને અને સ્વતંત્ર રીતે પોતાનો વિકાસ કરી શકે તેમજ તેમના અધિકારીતાને પ્રોત્સાહન આપવાના શુભ હેતુથી સરકારશ્રીના મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ તા.૧૬-૨-૨૦૦૫ના જાહેરનામાથી ગુજરાત રાજ્ય મહિલા આયોગની રચના કરવામાં આવેલ છે . મહિલા આયોગની કચેરી તાર૮-૦૨-૨૦૦૫ના રોજથી કાર્યાન્વિત થયેલ છે.

ગુજરાત રાજ્ય મહિલા આયોગ અધિનિયમ -૨૦૦૨ અન્વયે આયોગમાં અધ્યક્ષાશ્રી, ૭ સરકારી સભ્યો,૫ બિન સરકારી સભ્યો અને એક સભ્યસચિવશ્રી એમ કુલ ૧૪-સભ્યો છે.

મહિલાઓના સામાજિક, કૌટુંબિક,પ્રશ્નોનું નિરાકરણ લાવવા, મહિલાઓ સંબંધિત કાયદાઓનું મૂલ્યાંકન કરી સરકારને સુધારા માટે જણાવવું વગેરે કાર્યો આયોગ દ્વારા કરવામાં આવે છે. આયોગને મળતી અરજીઓ સંબંધિત સંસ્થાઓ, પોલીસ અધિકારીઓને મોકલી આપવામાં આવે છે. રિપોર્ટ મેળવી નિકાલ કરવામાં આવે છે. આયોગમાં કૌટુંબિક પ્રશ્નોના નિરાકરણ માટે સુનાવણી રાખવામાં આવે છે, બન્ને પક્ષકારોને બોલાવી સાંભળી સંતોષકારક નિરાકરણ લાવવામાં આવે છે.

મહિલાઓને કાયદાકીય જાણકારી માટે જિલ્લા પંચાયત મારફત ૩૧૮ નારી સંમેલન , કરવામાં આવ્યા. જેમાં ૧,૬૦,૦૦૦ થી વધુ મહિલાઓએ ભાગ લીધેલ છે તથા ૧૧૮ કાયદાકીય જાગૃતિ શિબિરનું આયોજન કરવામાં આવેલ છે. જેમાં ૫૫,૦૦૦ થી વધુ ચુંટાયેલ મહિલાઓએ ભાગ લીધેલ છે. ગુજરાત રાજ્ય મહિલા આયોગ દ્વારા યુનિવર્સિટીમાં ભણતા વિદ્યાર્થી/વિદ્યાર્થીનીઓને કાયદા અને જાતિય સતામણી સામે રક્ષણ અંગેનાં ૨૭ યુનિવર્સિટીમાં સેમીનાર યોજવામાં આવેલ છે. જેમાં ૨૭,૦૦૦ થી વધુ વિદ્યાર્થીઓ/વિદ્યાર્થીનીઓએ ભાગ લીધેલ છે.

આયોગ દ્વારા ૮ થી ૧૨ ધોરણમાં અભ્યાસ કરતી કન્યાઓ માટે ૧૨ સ્કુલોમાં “કવચ” પ્રોગ્રામ કરવામાં આવ્યા છે. જેમાં Good touch, Bad touch અંગે માર્ગદર્શન અને આત્મરક્ષણ અંગેના ડેમો બતાવી આત્મરક્ષણ અંગેની સમજ આપવામાં આવે છે. “કવચ” પ્રોગ્રામ દ્વારા ૧૨૦૦૦થી વધુ વિદ્યાર્થીનીઓએ ભાગ લીધેલ છે.

આયોગ દ્વારા તાત્કાલિક પીડિત મહિલાઓની મુલાકાત લેવામાં આવે છે. પીડિત મહિલા અને કુટુંબીજનોને આશ્વાસન આપવામાં આવે છે. કલેક્ટરશ્રીને તાત્કાલિક સહાય આપવા, પોલીસ

અધિકારીને આરોપીની ધરપકડ કરી ત્વરીત કાર્યવાહી કરવા સૂચના આપવામાં આવે છે. આરોગ્ય અધિકારીને આરોગ્યલક્ષી સુવિધા આપવા જણાવવામાં આવે છે.

આયોગમાં કચેરી સમય દરમિયાન મહિલા હેલ્પ લાઇન-૧૮૦૦-૨૩૩-૧૧૧૧ ઉપલબ્ધ છે. કાયદાકીય માર્ગદર્શન માટે કાયદા અધિકારી અને કાઉન્સિલરની સેવાઓ ઉપલબ્ધ છે. N.R.I ના કેસો માટે N.R.I Cell છે.અરજદારશ્રીને જરૂરી માર્ગદર્શન આપવામાં આવે છે અને ફોર્મમાં માહિતી મેળવી તેની ચકાસણી કરી NCW ને મોકલવામાં આવે છે.

આયોગ દ્વારા સ્થાનિક કક્ષાએ કૌટુંબિક પ્રશ્નોના નિરાકરણ માટે ૨૦૧૨-૧૩થી નારી અદાલતો શરૂ કરવામાં આવી છે. હાલમાં દરેક તાલુકામાં એક અને મહાનગર પાલિકા વિસ્તારમાં ૨૨ મળી કુલ-૨૭૦ નારી અદાલતો શરૂ કરવામાં આવી છે.

નારી અદાલતમાં પીડિત મહિલાની અરજી મેળવી સામેના પક્ષકારને બોલાવી બન્ને પક્ષકારોને સાંભળી પ્રશ્નનો સમજાવટથી ઉકેલ લાવવામાં આવે છે.

નારી અદાલતમાં તાલુકાકક્ષાની ૧૧ બહેનોની સમતા કમિટિની રચના કરવામાં આવે છે. સમતા કમિટિની બહેનો પોતાની કોઠાસૂઝથી બન્ને પક્ષકારોને સાંભળી પ્રશ્નનો નિરાકરણ લાવે છે.

નારી અદાલતમાં તાલુકાકક્ષાની ૧૧ બહેનોની સમતા કમિટિની રચના કરવામાં આવે છે. સમતા કમિટિની બહેનો પોતાની કોઠાસૂઝથી બન્ને પક્ષકારોને સાંભળી પ્રશ્નનો નિરાકરણ લાવે છે. વર્ષ ૨૦૨૦-૨૧માં ડબલ્યુસીડી-૭(૨૫) રાજ્ય આયોગની સ્થાપના માટે સદરે રૂ.૨૦૦.૪૮લાખની જોગવાઈ સૂચવેલ છે તથા ૨૭૦ નારીઅદાલતો માટે ૨૦૨૦-૨૧ના વર્ષમાં ૬૦૦ લાખની જોગવાઈ સૂચવેલ છે. આ અંગેનું વિગતવાર પત્રક નીચે દર્શાવેલ છે.

વર્ષ ૨૦૨૦૨૧-ના અંદાજનું વર્ગીકરણ

૧ .ગુજરાત રાજ્ય મહિલા આયોગ (રૂ.લાખમાં)

૧	પગાર ભથ્થા ખર્ચ	૧૦૮.૪૮
૨	કચેરી ખર્ચ	૫૨.૦૦
૩	આયોગની પ્રવૃત્તિ (સેમિનાર)	૪૦.૦૦
	કુલ સરવાળો	૨૦૦.૪૮

૨ .નારી અદાલત (રૂ.લાખમાં)

૧	નારી અદાલતની જોગવાઈ	૬૦૦.૦૦
	કુલ સરવાળો	૬૦૦.૦૦

આમ, આયોગ માટે કુલ રૂ.૮૦૦.૪૮ લાખની જોગવાઈ સૂચવવામાં આવેલ છે .

કામગીરી અંદાજપત્ર :

૨૦૨૦-૨૦૨૧

જેન્ડર રિસોર્સ સેન્ટર

અમદાવાદ

જેન્ડર રિસોર્સ સેન્ટર
કામગીરી અંદાજપત્ર ૨૦૨૦-૨૧

૧. જેન્ડર રિસોર્સ સેન્ટર (જી.આર.સી.), અમદાવાદ

મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ દ્વારા વર્ષ ૨૦૦૪માં જેન્ડર રિસોર્સ સેન્ટરની સ્થાપના કરવામાં આવી. જીઆરસીનો મુખ્ય હેતુ રાજ્યની તમામ મહિલા વિકાસલક્ષી પ્રક્રિયાઓ અને જાતિગત સમાનતા તેમજ સમન્યાયતાનો સમાવેશ થાય તે માટે તકનીકી સહયોગ પૂરો પાડવાનો છે. જીઆરસી સરકારી તેમજ સ્વયંસેવી સંસ્થાઓને જાતિગત રીતે સંવેદનશીલ કાર્યક્રમો, નીતિઓ, કાયદાઓ અને યોજનાઓના ઘડતર આયોજન, અમલીકરણ અને મૂલ્યાંકનમાં મદદ કરે છે.

કાર્યો :-

- વિવિધ હિતધારકોમાં જાતિગત સંવેદનશીલતા ઊભી કરવી.
 - જાતિગત વિષયોને મુખ્યપ્રવાહમાં લાવવા માટે તકનીકી સહયોગ આપવો.
 - જાતિગત બાબતે ક્ષમતાવર્ધન.સંશોધન અને હિમાયત ,
 - વિવિધ હિતધારકો તેમજ બદલાવ લાવનારાઓના પ્રયત્નોને સંકલિત કરવા.
 - વિકાસના જુદાજુદા ક્ષેત્રોમાં મહિલાઓની ભાગી-દારી અને તેઓની સ્થિતિ દર્શાવતા આંકડાઓ સાથેની ડેટા બેંક તૈયાર કરવી.
- વર્ષ ૨૦૨૦-૨૧ માં રૂ.૧૧૬- ૦૦ લાખની જોગવાઈ કરેલ છે.

કામગીરી અંદાજપત્ર

વર્ષ:-૨૦૨૦-૨૧

ગુજરાત રાજ્ય સમાજ કલ્યાણ બોર્ડ

અમદાવાદ

ગુજરાત રાજ્ય સમાજ કલ્યાણ બોર્ડ, અમદાવાદ

ગુજરાત રાજ્ય સમાજ કલ્યાણ બોર્ડની રચના તા.૦૧.૦૫.૧૯૬૦ થી કરવામાં આવી હતી. કેન્દ્રીય સમાજ કલ્યાણ બોર્ડ, નવી દિલ્હીની ૧૦૦ ટકા ગ્રાન્ટથી કેન્દ્રીય બોર્ડના કાર્યક્રમો આ બોર્ડની દેખરેખ હેઠળ સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓ દ્વારા ચલાવવામાં આવે છે. આ બોર્ડના મહેકમ અને કચેરી ખર્ચ પેટે કેન્દ્રીય સમાજ કલ્યાણ બોર્ડ, નવી દિલ્હી તથા રાજ્ય સરકારશ્રી દરેક ૫૦ ટકાના ધોરણે ખર્ચ ભોગવે છે. તેમજ રાજ્ય બોર્ડ હસ્તક કુટુંબ બાળ કલ્યાણ ઘટકો અને સરહદ વિસ્તાર ઘટકનું સંચાલન રાજ્ય બોર્ડ દ્વારા અગાઉ કરવામાં આવતું હતું. જે ઘટકો બંધ કરીને રાજ્ય સરકારશ્રીએ કર્મચારીઓને બાળ વિકાસ યોજના (આઇ.સી.ડી.એસ.) તથા તાલુકા / જિલ્લા પચાયતમાં લાંબા ગાળાની પ્રતિ નિયુક્તિના ધોરણે મુકવામાં આવેલ છે. જે પૈકી રાજ્ય સરકારશ્રીના આયોજન બહારના સદરે- (૧) ૧ એસ.સી.ડબલ્યુ.સદરે ૧. રાજ્યબોર્ડ કચેરી ખર્ચ (૫૦ ટકા) તથા (૨) ૧ બાળ ગુનેગાર શાખા સદરે- ૧ – કુટુંબ કલ્યાણ ઘટકો (૧૦૦ ટકા) લેખે રાજ્ય સરકારશ્રી દ્વારા આપવામાં આવે છે.

જેમાં પગાર અને ભથ્થા, નિવૃત્તિ લાભો તથા કચેરી ખર્ચ માટે નીચે દર્શાવ્યા પ્રમાણે જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે.

અ.નં	સદર	વર્ષ			
		૨૦૧૭-૧૮	૨૦૧૮-૧૯	૨૦૧૯-૨૦	૨૦૨૦-૨૧
૧	૧ એસ.સી.ડબલ્યુ	૫૩.૦૦	૪૦.૦૦	૪૦.૩૦	૮૫.૫૦
૨	૧ બાળ ગુનેગાર શાખા	૪.૬૦	૫.૦૦	૧૬.૨૫	૧૭.૦૦
૩	જી.પી.એફ. વ્યાજ	૮૦.૦૦	૮૦.૦૦	૮૦.૦૦	૮૦.૦૦

(૧) સદર - ૧ એસ. સી. ડબલ્યુ -૧ (રાજ્ય બોર્ડ કાર્યાલય)

અ.નં	જગ્યાનું નામ		સંખ્યા	મંજૂર પગાર ધોરણ	
				ગ્રેડ પે	પે બેન્ડ
૧	૨	૩	૪	૫	૬
૧	સચિવશ્રી	વર્ગ - ૧	૦૧	૫૪૦૦	૧૫૬૦૦- ૩૮૧૦૦
૨	હિસાબનીશ	વર્ગ - ૩	૦૧	૪૪૦૦	૯૩૦૦ - ૩૪૮૦૦
૩	હેડ આસીસ્ટન્ટ	વર્ગ - ૩	૦૧	૪૪૦૦	૯૩૦૦ - ૩૪૮૦૦
૪	સીનીયર ક્લાર્ક	વર્ગ - ૩	૧૦	૨૪૦૦	૫૨૦૦ - ૨૦૨૦૦
૫	એલ.ડી.સી.ટાઇપીસ્ટ	વર્ગ - ૩	૦૪	૧૮૦૦	૫૨૦૦ - ૨૦૨૦૦
૬	ડ્રાયવર	વર્ગ - ૩	૦૩	૧૮૦૦	૫૨૦૦ - ૨૦૨૦૦
૭	દફતરી	વર્ગ - ૪	૦૧	૧૪૦૦	૪૪૪૦ - ૭૪૪૦
૮	પટાવાળા	વર્ગ - ૪	૦૩	૧૩૦૦	૪૪૪૦ - ૭૪૪૦

(૨) ૨૪ જગ્યાઓ રાજ્ય બોર્ડ વહીવટી ખર્ચની છે. જેમાં ૦૮ જગ્યાઓ ભરેલી છે. જેનું બજેટ કેન્દ્રીય સમાજ કલ્યાણ બોર્ડ, નવી દિલ્હી મંજૂર કરે છે. રાજ્ય સરકાર તેના હિસાબના ૫૦ ટકા ગ્રાન્ટ ફાળવે છે.

(૨) બાળ ગુનેગાર શાખા સદર

૧. સરહદી વિસ્તાર ઘટકો :-

અ.નં	જગ્યાનું નામ		સંખ્યા	મંજૂર પગાર ધોરણ	
				ગ્રેડ પે	પે બેન્ડ
૧	૨	૩	૪	૫	૬
૧	મુખ્યસેવિકા	વર્ગ - ૩	૦૭	૨૮૦૦	૫૨૦૦ - ૨૦૨૦૦
૨	હિસાબી ક્લાર્ક	વર્ગ - ૩	૦૭	૧૮૦૦	૫૨૦૦ - ૨૦૨૦૦
૩	બાલ સેવિકા	વર્ગ - ૩	૫૬	૨૪૦૦	૫૨૦૦ - ૨૦૨૦૦
૪	ઉદ્યોગ શિક્ષિકા	વર્ગ - ૩	૫૬	૨૪૦૦	૫૨૦૦ - ૨૦૨૦૦
૫	ડ્રાયવર	વર્ગ - ૩	૦૭	૧૮૦૦	૫૨૦૦ - ૨૦૨૦૦
૬	પટાવાળા	વર્ગ - ૪	૦૭	૧૩૦૦	૪૪૪૦ - ૭૪૪૦

રાજ્ય સરકારશ્રીના ઠરાવ ક્રમાંક : સકબ/ ૧૦૨૦૦૨/૧૩૮૯/અ તા, ૦૮/૧૦/૨૦૦૩ દ્વારા આ આઠ (૮) સરહદ વિસ્તાર ઘટકો બંધ કરવામાં આવેલ છે. અને ત્યાં સુધી ફરજ બજાવતા કર્મચારીઓને તા.૦૧/૧૧/૨૦૦૩ થી સંકલિત બાળ વિકાસ યોજના (આઇ.સી.ડી.એસ) તથા તાલુકા / જિલ્લા પંચાયતમાં પ્રતિનિયુક્તિ પર નિમણુક આપવામાં આવી છે.

૨ કુટુંબ કલ્યાણ ઘટકોનું મહેકમ

અ.નં	જગ્યાનું નામ		સંખ્યા	મંજૂર પગાર ધોરણ	
				ગ્રેડ પે	પે બેન્ડ
૧	૨	૩	૪	૫	૬
૧	કાર્યાલય અધિક્ષક	વર્ગ - ૩	૨૧	૪૨૦૦	૯૩૦૦ - ૩૪૮૦૦
૨	મુખ્ય સેવિકા	વર્ગ - ૩	૨૧	૨૮૦૦	૫૨૦૦ - ૨૦૨૦૦
૩	બાલ સેવિકા	વર્ગ - ૩	૧૪૭	૨૪૦૦	૫૨૦૦ - ૨૦૨૦૦
૪	ડ્રાયવર	વર્ગ - ૩	૨૧	૧૯૦૦	૫૨૦૦ - ૨૦૨૦૦
૫	પટાવાળા	વર્ગ - ૪	૨૧	૧૩૦૦	૪૪૪૦ - ૭૪૪૦

રાજ્ય સરકારશ્રીના ઠરાવ ક્રમાંક : સકબ/ ૧૦૨૦૦૨/૩૭૬/અ તા. ૨૦/૫/૨૦૦૫ દ્વારા કુટુંબ અને બાળ કલ્યાણ ઘટકોના કર્મચારીઓને સંકલિત બાળ વિકાસ યોજના (આઇ.સી.ડી.એસ) તથા તાલુકા / જિલ્લા પંચાયતમાં લાંબા ગાળાના પ્રતિનિયુક્તિ પર નિમણુક આપવામાં આવી છે.

ગુજરાત રાજ્ય સમાજ કલ્યાણ બોર્ડ, અમદાવાદ

ભાગ - ૩

પત્રક - ૬

કાર્યક્રમ અને પ્રવૃત્તિનું વર્ગીકરણ - નાણાંકીય જરૂરીયાત

(રૂ. લાખમાં)

ક્રમ	વિગત	૨૦૧૭-૧૮ નો વર્ષનો ખરેખર ખર્ચ			૨૦૧૮-૧૯ નો વર્ષનો અંદાજ			૨૦૧૯-૨૦ નો વર્ષનો ખરેખર ખર્ચ			૨૦૨૦-૨૧ ના વર્ષનો અંદાજ		
		આયોજન	આયોજન બહાર	સરવાળો	આયોજન	આયોજન બહાર	સરવાળો	આયોજન	આયોજન બહાર	સરવાળો	આયોજન	આયોજન બહાર	સરવાળો
૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧૩	૧૪
૧	૧ એસ.સી.ડબલ્યુ.	૦.૦૦	૫૩.૦૦	૫૩.૦૦	૦.૦૦	૪૦.૦૦	૪૦.૬૦	૦.૦૦	૨૭.૯૯	૨૭.૯૯	૦.૦૦	૪૯.૧૯	૪૯.૧૯
૨	૧ બાળ ગુનેગાર શાખા	૦.૦૦	૪.૬૦	૪.૬૦	૦.૦૦	૫.૦૦	૨.૦૦	૦.૦૦	૪.૬૦	૩.૦૬	૦.૦૦	૧૬.૧૫	૧૬.૧૫
૩	૨૦૪૯ વ્યાજની ચુકવણી	૦.૦૦	૯૦.૦૦	૯૦.૦૦	૦.૦૦	૯૦.૦૦	૯૮.૦૦	૦.૦૦	૮૫.૦૦	૧૦૦.૦૦	૦.૦૦	૮૫.૦૦	૮૫.૦૦
કુલ રકમ		૦.૦૦	૧૪૭.૬૦	૧૪૭.૬૦	૦.૦૦	૧૩૫.૦૦	૧૩૫.૦૦	૦.૦૦	૧૧૭.૫૯	૧૩૧.૦૫	૦.૦૦	૧૫૦.૩૪	૧૬૨.૫૦